АСЦЯРОЖНА: КІБЕРМАХЛЯРСТВА

МС

ЯК У 30-х ГАДАХ УЗДЗЕЙНІЧАЛІ НА ДЗЯЦЕЙ?

20-21

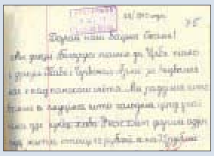

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

20 ЛІСТАПАДА 2020 г.
ПЯТНІЦА
№ 227 (29341)

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ +TV ПРАГРАМА

ЦЫТАТА ДНЯ

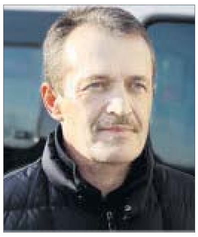

Аляксандр БАЙГІН, галоўны ўрач Гродзенскай абласной станцыі хуткай дапамогі:

«Выездаў сапраўды шмат. У такім рэжыме раней даводзілася працаваць падчас эпідэміі грыпу. Адзначу, што робіцца ўсё, каб супрацоўнікі былі абароненыя, мы забяспечаны неабходнымі сродкамі індывідуальнай аховы, дэзінфекцыі. Ёсць і ўсё што трэба для аказання якаснай дапамогі пацыентам. Прыемна, што ёсць тыя, хто не застаецца абыякавы, падтрымлівае медыкаў. Гэта натхняе, дазваляе цалкам засяродзіцца на дапамозе хворым».

КОРАТКА

- Новыя стаўкі ўтылізацыйнага збору ўвядуць з 1 студзеня 2021 года.
- **«Белавія» аднаўляе палёты ў Ларнаку з 19 снежня.**
- У Гомелі адкрылі пункт пракату тэхсродкаў сацыяльнай рэабілітацыі.
- **Рэспубліканскі конкурс на найлепшую эмблему нацыянальнай сеткі «Здаровыя гарады і пасёлкі» праводзіцца ў Беларусі.**
- Беларускі Чырвоны Крыж ужо прыступіў да падрыхтоўкі традыцыйнай навагодняй акцыі «Ёлка жаданняў». Гэта штогадовая навагодняя дабрачынная кампанія па зборы падарункаў для дзяцей, сем'і якіх знаходзяцца ў цяжкай жыццёвай сітуацыі.
- **Міжнародны экалагічны кангрэс пройдзе 20—21 лістапада ў БДУ.**

ISSN 1990 - 763X

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

«Культура павінна служыць народу»

Новым міністрам культуры стаў Анатоль Маркевіч

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка ўчора прызначыў і ўзгадніў шэраг кандыдатур на новыя пасады ў дзяржаўным кіраванні. Акрамя Міністэрства культуры і падраздзяленняў МУС, новых кіраўнікоў атрымалі дыпламатычныя місіі ў Арменіі, Азербайджане, Кітаі, Пакістане і некалькіх афрыканскіх краінах. У старшыні Нацыянальнага статыстычнага камітэта — новыя намеснікі.

Патрыёт і менеджар

Анатоль Маркевіч у 2019—2020 гадах працаваў памочнікам Прэзідэнта — інспектарам па Брэсцкай вобласці, да гэтага восем гадоў узначальваў Навагрудскі райвыканкам, працаваў на пасадзе намесніка старшыні Карэліцкага райвыканкама, дырэктарам базавых і сярэдніх школ, па адукацыі — настаўнік фізікі і матэматыкі.

Падчас прадстаўлення на пасаду новага міністра, Прэзідэнт звярнуў увагу на тое, што той па нацыянальнасці паляк.

СТАР. 2

Фота БелТА.

Суседзі з вуліцы Навагрудскай

У аграгарадку Уселюб на вуліцы Навагрудскай пасяліўся новы гаспадар — Андрэй ГРОМАК — працавіты, клапатлівы, з умелымі рукамі чалавек, які хоча свой падворак зрабіць прыгожым, утульным, можна сказаць, узорным. Але найперш (да пачатку зімы) ён хоча ўсталяваць надзейную агароджу. Таму Андрэй Мікалаевіч у адной асобе і дызайнер, і архітэктар, і будаўнік. Побач з Андрэем жывуць пенсіянеркі Ніна КОМАР і Ганна ЕЎЧАР. Яны — сяброўкі. Цяперашні клопат жанчын — перасадка восеньскіх кветак — хрызантэм. І не толькі ў сваіх палісадніках — свайму суседу Ніна Міхайлаўна і Ганна Сямёнаўна таксама дапамагаюць упрыгожваць кветкамі двор.

Анатоль КЛЯШЧУК, фота аўтара.

Навагрудскі раён.

Прыкметы часу

Фота БелТА.

ЭФЕКТ МАСКІ

Што кажуць псіхолагі аб тым, як неабходнасць закрываць палову твару змяняе наш свет

За лета і цёплы верасень-кастрычнік многія паспелі забыць пра маскі. Здавалася, што мы пражылі гэта, як пражылі многае за апошнія паўгода. Кожны дзень падкідваў такія навіны, што ўспамінаць аб першай хвалі «кароны» і пра тое, як мы прывыкалі насіць маскі, проста не было калі. І вось яны вярнуліся ў наша жыццё — падобна, для таго каб трывала і прынамсі на некалькі месяцаў стаць яго абавязковым атрыбутам. На гэтым тыдні масачны рэжым уведзены на тэрыторыі ўсёй краіны.

Маскі з гэтага часу абавязковыя ў любых грамадскіх месцах: у крамах і гандлёвых цэнтрах, у кафэ і піцэрыі, у аптэцы і паліклініцы, пры наведванні пошты і банка, кіно і тэатра, пры паездцы ў метро або таксі. Нароўні з тэлефонам, кашальком і ключамі медыцынская маска цяпер павінна быць у кожнага, хто выходзіць з дому.

СТАР. 4

«Культура павінна служыць народу»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

«Напэўна, гэта ў дадзенай сітуацыі і добра, бо мы сапраўды інтэрнацыяналісты», — падзяліўся думкамі Аляксандр Лукашэнка.

Ён назваў рашэнне прызначыць чалавека з другой сферы дзейнасці нестандартным і растлумачыў свае матывы. Прызначыць кіраўніком сферы культуры чалавека збоку было вырашана ў сувязі з рэакцыяй на запыты работнікаў культуры, сказаў Прэзідэнт.

«Гэта ад многіх з іх прыйшло пажаданне: калі ласка, прызначце на гэту пасаду чалавека збоку, давайце паспрабуем, каб быў чалавек не нашага кола. Ну а я падумаў, што калі старшынёй выканкама працаваў, то добра ведае, што такое культура. Да таго ж па адукацыі — педагог. Педагог — гэта чалавек, які можа працаваць на любой пасадзе», — падзяліўся разважаннямі Аляксандр Лукашэнка.

Ён падтрымаў ідэю накіраваць у сферу перш за ўсё менеджара, які разам з тым разумее, што дзеячы культуры — гэта «суперэліта нашага грамадства». Кіраўнік дзяржавы звярнуў увагу на задачы, якія стаяць перад новым міністрам, у тым ліку па ўрэгуляванні сітуацыі ў Купалаўскім тэатры. «Усё сыдзе, мы з вамі сыдзем з улады, з жыцця, а вось гэта брыдкая старонка застанецца на ўсё жыццё», — заўважыў ён.

Аляксандр Лукашэнка прызнаўся, што марыў, каб Нацыянальны акадэмічны тэатр адпавядаў свайму статусу і знешне, і паводле зместу. Але «прыйшоў адзін нягоднік, прасіўся туды, кляўся, што будзе верны краіне, Айчыне і Прэзідэнту, і што атрымалася? Што здарылася з гэтай трупай? Я да чаго кажу: вось мы сыдзем, а гэта ганьба застанецца ў гісторыі беларускага народа як цяжкая пляма. Гэта ўжо нікуды не падзенеш. Як і тое, што ў нас адбываецца, дзякаваць богу, толькі ў Мінску, дзякаваць богу, толькі па нядзелях. Усе ж думаюць, што ў нас краіна перавярнулася, калі глядзяць інтэрнэт».

У кіраўніцтве сферы культуры, па словах Аляксандра Лукашэнкі, патрэбны патрыёт і чалавек, які здольны «навесці там парадак». «Я буду стаяць побач, буду рабіць усё, што трэба. За спінай, добра, буду за спінай, але нядобра, калі ў нас у краіне такія адносіны супрацоўнікаў культуры, кіраўнікоў і культработнікаў, артыстаў, акцёраў, рэжысёраў да краіны, — лічыць Прэзідэнт. — Можна мець любое меркаванне. Яны павінны мець сваё меркаванне, але закон нельга парушаць».

Тых, хто выступае «супраць гвалту», Прэзідэнт заклікаў пацярпець і паглядзець на тое, што адбываецца, праз час. «Вялікае бачыцца на адлегласці, вы зразумееце хутка, у чым тут сэнс, — сказаў ён. — Не. Яны ж выкацілі, выскачылі з гэтымі прэтэнзіямі ў той жа дзень. Значыць, унутры ў іх гэта ўжо было пасеяна, закладзена. Таму не трэба нікому вешаць лапшу на вушы, што гэта рэакцыя на нейкі гвалт. Вы ж павінны быць вытрыманымі. Вы ж твар нацыі. Таму, Анатоль Мечыслававіч (Маркевіч. — **«Зв.»**), гэты твар трэба вярнуць краіне. Гэта павінен быць сапраўды твар нацыі. Калі мы гэта не зробім — наша пакаленне, гэта будзе ганьбай і плямай на нашым пакаленні: мы стварылі суверэнную, незалежную Беларусь, а потым не змаглі яе ўтрымаць і іншым даказаць, што яна сапраўды наша».

Культура павінна служыць народу, яна павінна быць увасабленнем нашай дзяржавы, рэзюмаваў Аляксандр Лукашэнка.

«Работа будзе накіравана на захаванне гісторыка-культурнай спадчыны»

«Работа будзе накіраваная на захаванне гісторыка-культурнай спадчыны, на далейшае развіццё культуры, стварэнне і ўмацаванне добрых традыцый, якія існуюць у нашай сістэме ўстаноў культуры, і безумоўна, мы павінны працаваць над тым, каб раскрыць творчы патэнцыял нашых людзей, — расказаў журналістам пра тое, у чым бачыць сваю задачу, новы міністр культуры. — Вядома, культура і мастацтва з'яўляюцца тымі фактарамі, якія ўплываюць на далейшае развіццё адукацыі, сродкаў масавай інфармацыі, турызму, індустрыі забаў, але, на мой погляд, неабходна ўзмацніць ролю культуры ва ўсіх аспектах грамадскага жыцця. Гэта вельмі важна і вельмі актуальна».

Анатоль Маркевіч дадаў, што культуру і мастацтва трэба разглядаць як «пэўную накіраванасць у галіне рэальнага сектара эканомікі».

«Бо ў дадзенай сферы ствараюцца рабочыя месцы, якія вельмі актуальныя як для гарадской, так і для сельскай мясцовасці. І тут, безумоўна, мы павінны дакладна разумець, калі вядзём размову пра аптымізацыю ўстаноў: з аднаго боку — так, неабходна вельмі руплівa падыходзіць да выдаткавання бюджэтных сродкаў, але ў той жа час — даваць увесь неабходны пералік паслуг духоўнага развіцця насельніцтва нашай краіны», — паспрабаваў растлумачыць ён.

Па словах новага міністра культуры, у размове з кіраўніком дзяржавы была закранута і сітуацыя, якая склалася ў Нацыянальным тэатры імя Янкі Купалы.

«Мы трошкі закранулі гісторыю тэатра імя Янкі Купалы: колькі было зроблена з боку дзяржавы для таго, каб прывесці ў парадак дадзеную ўстанову, — сказаў ён. — І на сёння, вядома, мы бачым пэўную праблему, якая ўзнікла, але разам з тым упэўнены, што з калегамі, са спецыялістамі мы дэталёва яшчэ чарговы раз унікнем у стан спраў, і я думаю, і ўпэўнены, што тэатр Янкі Купалы зноў будзе радаваць нашага гледача, будзе прапаноўваць свой рэпертуар, які будзе дастойна прадстаўлены не толькі ў маштабах нашай дзяржавы, але і за яе межамі».

«Вы людзі вялікага калібру»

Былыя кіраўнікі сілавых ведамстваў — новыя паслы ў каўказскі рэгіён і Кітай.

• Надзвычайным і Паўнамоцным Паслом Беларусі ў КНР стане Юрый Сянько, да гэтага — старшыня Дзяржаўнага мытнага камітэта.

• Кіраваць дыпламатычнай місіяй нашай краіны ў Азербайджане адправіцца Андрэй Раўкоў, экс-дзяржсакратар Савета бяспекі Беларусі, былы міністр абароны.

• Надзвычайным і Паўнамоцным Паслом Беларусі ў Арменіі прызначаны былы Генеральны пракурор Аляксандр Канюк.

• Надзвычайным і Паўнамоцным Паслом Рэспублікі Беларусь у Ісламскай Рэспубліцы Пакістан — Андрэй Мяцеліца.

• У Кеніі, Танзаніі, Угандзе, Эфіопіі, Афрыканскім Саюзе, Праграмах ААН на навакольным асяроддзі і населеных пунктах нашу краіну будзе прадстаўляць супрацоўнік МЗС Павел Узяткін.

Прэзідэнт не стаў расказваць новым дыпламатам пра крокі, куды іх накіроўваюць, але публічна спытаў — магчыма, хтосьці не хоча ехаць паслом?

«Вы людзі, асабліва вы ўтрох (Канюк, Раўкоў і Сянько. — **«Зв.»**), вялікага калібру. Я гатовы, калі вы зараз скажаце, што хацелі б працаваць на іншых пасадах...»

Звяртаючыся да Юрыя Сянько, Прэзідэнт адзначыў, што Кітай — асаблівая краіна. «Яны заўсёды цэняць, калі «цяжкавагавіка» накіроўваем туды», — заўважыў Аляксандр Лукашэнка.

Усе прысутныя пацвердзілі, што з гатоўнасцю паедуць працаваць на новых пасадах.

«Шчыра кажу, калі бачыце сябе ў нейкай іншай галіне і хочаце там працаваць — хоць зараз, хоць праз год ці праз паўгода, калі вы выкажаце жаданне. Людзі павінны разумець, што гэта не пенсійная для вас работа і не работа, куды на ўзбочыну выкінулі людзей. Такіх людзей на ўзбочыну не выкідаюць», — дадаў кіраўнік краіны.

Наконт пасольскай пасады ў Азербайджане для Андрэя Раўкова Прэзідэнт сумняваўся — не зразумеюць, чаму ён генерала арміі, былога міністра абароны, накіроўвае ў рэгіён, дзе толькі скончылася вайна.

«Няма тут ніякага закулісся, мы з Азербайджанам падтрымліваем вельмі добрыя і блізкія адносіны. Ты гэты кірунак ведаеш. Думаю, мы павінны з Азербайджанам падтрымліваць добрыя адносіны. Ды і з Арменіяй не парываем адносін, у нас яны выдатныя. Падтрымлівайце гэтыя адносіны, рабіце так, каб нас ні ў чым не падазравалі. Гэтыя дзве рэспублікі ў будучым павінны жыць мірна», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

Адносна маладых назначэнцаў на пасады паслоў Прэзідэнт заявіў, што яго падыходы да кандыдатур вядомыя.

Ён яшчэ раз нагадаў, што асноўная задача дыпламатаў — прасоўваць айчынны экспарт. Гэта актуальна і для каўказскага рэгіёна, і для Кітая, і для афрыканскага кантынента.

«Не сорамна, што ў нас ёсць такая міліцыя»

Начальнік ГУБАЗіК МУС Мікалай Карпянкоў прызначаны намеснікам міністра ўнутраных спраў — камандуючым унутранымі войскамі. Генерал-маёр Юрый Назаранка стаў першым намеснікам міністра ўнутраных спраў — начальнікам міліцыі грамадскай бяспекі. Андрэй Любімаў прадстаўлены на пасаду начальніка ўпраўлення ўнутраных спраў Віцебскага аблвыканкама.

Па словах Прэзідэнта, сутнасць назначэнняў і перастановак — наданне большага значэння ў МУС сістэме грамадскай бяспекі.

«Тут нікто не павінен быць у крыўдзе з тваіх (міністра МУС. — **«Зв.»**) сённяшніх намеснікаў, першы асабліва. Тут няма такога, што мы камусьці не давяраем і гэтак далей. Проста зыходзячы з нашага вопыту, з сітуацыі ў краіне, апошніх падзей мы пераконваемся, што ў будучым кірунак грамадскай бяспекі для нас будзе найважнейшым кірункам работы нашай міліцыі. Таму мы падымаем статус намесніка і робім першым намеснікам генерала, які будзе курыраваць грамадскую бяспеку», — заявіў Аляксандр Лукашэнка.

На яго думку, вакансіі, што з'явіліся ў МУС, неабходна запаўняць маладымі, праверанымі кадрамі.

«Я абсалютна згодны, што гэтыя людзі праверaныя, паказалі, што яны сапраўдныя патрыёты і гатовы абараняць сваю Радзіму, нягледзячы на накаты, якія здзяйсняліся на нас і перадусім на ваенных і міліцыю. Яны гэта вытрымалі, і, яшчэ раз падкрэсліваю, не сорамна, што ў нас ёсць такая міліцыя», — падкрэсліў кіраўнік краіны.

Марыя ДАДАЛКА,
Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

Андрэй САВІНЫХ:
«Гэта выглядае некалькі недарэчна на фоне навін аб выбарах у саміх ЗША»

Старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па міжнародных справах Андрэй Савіных выступіў з заявай у сувязі з прыняццем Палатай прадстаўнікоў Кангрэса ЗША законапраекта «Аб суверэнітэце, правах чалавека і дэмакратыі ў Беларусі».

«Рашэнне Кангрэса паказвае, што ЗША працягваюць дзейнічаць па інерцыі, шаблонна, выкарыстоўваючы звыклыя спосабы ўмяшання ва ўнутраныя справы іншых краін, парушаючы іх суверэнітэт і прынцыпы міжнароднага права. Гэта выглядае некалькі недарэчна на фоне навін аб выбарах у саміх Злучаных Штатах Амерыкі», — сказаў Андрэй Савіных.

Марыя ДАДАЛКА.

Блізкая ўлада

ЗВАНОК НЕ ЗАСТАНЕЦЦА БЕЗ АДКАЗУ

Традыцыйна па суботах аблвыканкамамі і Мінскім гарвыканкамам праводзяцца прамыя лініі ў мэтах павышэння эфектыўнасці работы са зваротамі грамадзян і юрыдычных асоб, выкаранення фактаў бюракратызму і цяганіны, паператворчасці, а таксама для аператыўнага вырашэння праблемных пытанняў, якія ўзнікаюць у людзей.

Тэлефонныя лініі ў суботу, 21 лістапада, з 9.00 да 12.00 правядуць:

• намеснік старшыні Брэсцкага аблвыканкама Вадзім Іванавіч АЛЬШЭЎСКІ. Тэл. 8 016 221 31 21;

• першы намеснік старшыні Віцебскага аблвыканкама Алег Сяргеевіч МАЦКЕВІЧ. Тэл. 8 021 222 22 22;

• кіраўнік спраў Гомельскага аблвыканкама Алена Уладзіміраўна КЛІЧКОЎСКАЯ. Тэл. 8 023 233 12 37;

• намеснік старшыні Гродзенскага аблвыканкама Віталь Іосіфавіч НЯВЕРА. Тэл. 8 015 273 56 44;

• кіраўнік спраў Магілёўскага аблвыканкама Мікалай Леанідавіч ДЗЯДКОЎ. Тэл. 8 022 250 18 69;

• першы намеснік старшыні Мінскага аблвыканкама Сяргей Віктаравіч ЛЯЎКОВІЧ. Тэл. 8 017 500 41 60;

• кіраўнік спраў Мінскага гарвыканкама Ганна Мар'янаўна МАТЭЛЬСКАЯ. Тэл. 8 017 222 44 44.

Парламенцкі дзённік

НА ШЛЯХУ ДА ІНФАРМАТЫЗАЦЫІ

Дэпутаты ў другім чытанні разгледзелі змяненні ў закон па пытаннях аховы здароўя і аказання псіхалагічнай дапамогі

Згодна з навацыямі, пашырыцца аб'ём медыцынскай дапамогі замежнікам, якія пастаянна пражываюць у нашай краіне, і прадугледжваецца магчымасць яе аказання на бязвыплатнай аснове пацыентам, што лечацца і назіраюцца ў дзённых стацыянарах. Цэлая глава Закона «Аб ахове здароўя» прысвечана інфарматызацыі.

«Мы кажам, што ў краіне пачне функцыянаваць цэнтралізаваная інфармацыйная сістэма, сфарміруецца адзіны архіў. У законапраекце разглядаецца, якія даныя зможам уносіць туды на кожнага пацыента. Пашырацца правы пацыента, каб ён сам сказаў, якія яго даныя ўносіць. Акрамя таго, кожны пацыент зможа заходзіць у свой асабісты кабінет і глядзець вынікі аналізаў, эпікрызы», — расказала **старшыня Пастаяннай камісіі па ахове здароўя, фізічнай культуры, сямейнай і маладзёжнай палітыцы Людміла МАКАРЫНА-КІБАК.**

У Беларусі таксама пачалі працаваць універсітэцкія клінікі, дзе павышаюць кваліфікацыю і праходзяць перападрыхтоўку медыцынскія кадры. Законапраект прапаноўвае аднесці гэтыя ўстановы да дзяржаўных.

У другім чытанні разгледзелі законы па пытаннях аплаты працы бюджэтнікаў, парадку і ўмовах накіравання ў лячэбна-працоўныя прафілакторыі і знаходжання ў іх.

Таксама абмеркавалі навацыі ў «Закон аб грамадзянстве».

Аляксей БЯГУН, начальнік Дэпартамента па грамадзянстве і міграцыі МУС, расказаў, што змяненні спросцяць працэдуру натуралізацыі асоб, якія маюць падставы для спрошчанага парадку набыцця грамадзянства. Гэта, напрыклад, замежнікі, якія знаходзяцца ў шлюбе з беларусамі і выхоўваюць сумесныя дзіця. Больш просты стане працэс набыцця грамадзянства па праве месца нараджэння для непаўналетніх замежных грамадзян, што з'явіліся на свет у Беларусі. Адна з найбольш важных навацый — скарачэнне да пяці гадоў тэрміну пражывання ў краіне, каб асоба мела права падаць хадатайніцтва аб атрыманні грамадзянства.

«Таксама ўводзіцца абсалютна новы для нас інстытут — так званая працэдура аднаўлення ў грамадзянстве Рэспублікі Беларусь у адносінах да той катэгорыі беларусаў, якія страцілі яго па мінулай рэдакцыі закона (калі да 2002 года атрымлівалі замежнае грамадзянства). Для іх цяпер будзе прадугледжвацца магчымасць пры вяртанні на сталае жыхарства ў Беларусь аднавіцца ў нашым грамадзянстве без выхаду з мінулага грамадзянства», — сказаў Аляксей Бягун. Ён пракаментаваў рэзанансныя папраўкі ў дакумент аб пазбаўленні грамадзянства. Маецца на ўвазе пазбаўленне яго толькі замежнікаў і асоб без грамадзянства, якія атрымалі беларускае грамадзянства і здзейснілі тэрарыстычны акт ці былі ўцягнутыя ў экстрэмісцкую дзейнасць.

Марыя ДАДАЛКА.

• У тэму

У пачатку пасяджэння старшыня Палаты прадстаўнікоў Уладзімір Андрэйчанка пералічыў найбольш актуальныя задачы для парламентарыяў на бягучай сесіі. Сярод іх — падрыхтоўка да Усебеларускага народнага сходу. Дэпутатам неабходна завяршыць абагульненне прапаноў, якія паступілі ў Палату прадстаўнікоў, і накіраваць іх у аргкамітэт па падрыхтоўцы форуму.

«Разам з тым той шырокі дыялог, які вядзецца ў цяперашні час на розных дыскусійных платформах з удзелам парламентарыяў, павінен працягвацца. Трэба ўцягнуць у гэты працэс як мага больш беларусаў, бо менавіта такім чынам кожны грамадзянін можа сёння аказаць рэальны ўплыў на прыняцце рашэнняў, якія маюць прынцыповае значэнне для будучыні краіны», — сказаў спікер ніжняй палаты парламента.

Па яго словах, неабходна выслухаць усіх удзельнікаў дыялогу незалежна ад іх палітычных перакананняў, гэта тым больш важна, што арганізатары беспарадкаў актыўна штурхаюць людзей на радыкальныя дзеянні. «Іх першапачатковая стаўка была зроблена на раскол улады. Жорсткі псіхалагічны ціск адчулі прадстаўнікі многіх дзяржаўных органаў, у тым ліку і парламентарыі. Але калі гэты план не спрацаваў, яны пераключыліся на іншыя, не менш брудныя метады вядзення інфармацыйнай вайны. Кампанія па дыскрэдытацыі дзяржаўных сімвалаў прывяла да гібелі чалавека. Але праваахоўнікі ўжо зараз з гэтага мала. Яны ўжо спрабуюць уцягнуць у канфлікт вернікаў і расправіць рэлігійную варожасць», — лічыць Уладзімір Андрэйчанка.

Ён адзначыў, што краіна па-ранейшаму нацэлена на ўмацаванне сувязяў з усімі замежнымі партнёрамі. «Але важна, каб яны выразна разумелі — нам не патрабуецца ні прызнанне вынікаў выбараў, ні ацэнак дзеянняў дзяржавы па забеспячэнні правапарадку ў краіне. Беларусы самі ва ўсім разбяруцца. Мы гатовыя да канструктыўных адносін, калі гаворка ідзе не пра надуманыя праблемы, а пра рэальныя праекты, якія будуць працаваць на карысць народаў нашых краін», — дадаў старшыня Палаты прадстаўнікоў.

Энергетыка

БелАЭС ізноў запусцілі

Пасля 11-дзённага перапынку ў рабоце і замены трансфарматараў напружання ў вымяральных ланцугах генератарнага выключальніка, а таксама выпрабаванняў цеплаэнергетычнага абсталявання і неабходных вымярэнняў і даследаванняў першы энергаблок БелАЭС уключылі ў сетку, паведамляецца на сайце Мінэнерга.

Нагадаем, што пасля падключэння першага блока да энергасеткі краіны 3 лістапада ён быў выведзены на 42 % магутнасці рэактарнай установкі. За тры дні, пакуль рэактар выпрацоўваў энергію, Беларусь паспела сэканоміць каля мільёна долараў, якія маглі б пайсці на куплю газу.

8 лістапада рэактар адключыла сістэма электрычнай абароны. Гэта здарылася з-за таго, што ў выніку ўнутранага кароткага замыкання са строю выйшлі італьянскія трансфарматары напружання з вымяральнай схемы абароны блочнага трансфарматара, растлумачылі ў дзяржкарапарцыі «Расатам», якая займаецца будаўніцтвам станцыі, і паабяцалі замяніць іх на расійскія. Сітуацыю тады назвалі некрытычнай і абсалютна рабочай для этапу ўводу блока ў эксплуатацыю. Хоць адключэння энергаблока, вядома, ніхто не планаваў. Эксперты запэўнілі, што радыяцыйны фон на пляцоўцы ў норме і па міжнароднай шкале МАГАТЭ мае нулявы ўзровень.

Мінэнерга паведамляе, што ўключэнне ў энергасетку і набор нагрузкі праведзены адпаведна з патрабаваннямі тэхрэгламенту бяспечнай эксплуатацыі без нараканняў. Рэактар працуе на магутнасці 40 % ад намінальнай. Выпрабаванні сістэм і абсталявання энергаблока працягваюцца.

Ірына СІДАРОК.

Надвор'е

У нядзелю пойдзе снег

Месцамі без прыстаўкі «мокры»

Вось і нас «зачэпіць» ураган «Эта». Гэта ён бушаваў на мінулым тыдні каля ўсходніх берагоў Паўночнай Амерыкі, потым страціў актыўнасць і ператварыўся ў цыклон, які цяпер знаходзіцца над Батнічным залівам. Менавіта гэты цыклон і фарміруе надвор'е ў большасці дзяржаў Еўропы. У нашай краіне яго ўплыў адлюструецца ва ўзмацненні паўднёва-заходняга ветру і паступленні адносна цёплага паветра, паведамляюць спецыялісты Рэспубліканскага цэнтра па гідраметэаралогіі, кантролі радыеактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя Мінпрыроды.

Фота Яна ХВЕДЧЫНА.

Дык вось, сёння франтальны раздзел ад цыклону стане фарміраваць надвор'е ў Беларусі. Чакаецца воблачна з праясненнямі. Амаль усюды кароткачасовыя ападкі, у асноўным дажджы.

У суботу надвор'е пачне мяняцца — да абеду мы трапім у вобласць павышанага атмасфернага ціску, якая была сфарміравана ў прахалоднай паветранай масе, таму будзе пераважна без ападкаў. На асобных участках дарог прагназуецца галалёдзіца. Вецер заходні, паўднёва-заходні ўмераны. Тэмпература паветра ўначы будзе вагацца ад нуля да мінус 5 градусаў, удзень яна будзе ў межах ад мінус 1 градуса да 5 цяпла.

А ў наступныя суткі нас чакае не зусім ласкавае надвор'е. У гэты дзень (у нядзелю) з Заходняй Еўропы чакаецца перамяшчэнне франтальных раздзелаў. Зноў павялічыцца і ўшчыльніцца воблачнасць, на большай частцы тэрыторыі краіны пройдуць ападкі ў выглядзе снегу, мокрага снегу, які месцамі будзе пераходзіць у дождж. Чакаецца слабы галалёд, на дарогах месцамі галалёдзіца.

Увага! Вецер паўднёва-заходні парывісты, у асобных раёнах моцны парывісты. Тэмпература паветра ўначы будзе ад мінус 5 да плюс 2 градусаў, удзень яна будзе вагацца ад нуля да 7 цяпла.

Паводле папярэдніх прагнозаў айчынных сіноптыкаў, у пачатку наступнага тыдня захаваецца актыўная цыклонічная дзейнасць у Паўночнай Атлантыцы, і надвор'е будуць фарміраваць яе атмасферныя франты. У панядзелак часам пройдуць ападкі ў выглядзе дажджу, уначы па ўсходзе з мокрым снегам. Вецер будзе заходні ўмераны. Месцамі магчымы слабы туман, уначы па ўсходзе — слабы галалёд. Тэмпература паветра ўначы будзе ад мінус 1 градуса да 6 цяпла, удзень — 3—8 градусаў вышэй за нуль.

У аўторак яшчэ больш пацяплее. Уначы на большай частцы тэрыторыі краіны, а ўдзень месцамі пройдуць кароткачасовыя ападкі ў выглядзе дажджу і мокрага снегу. Вецер чакаецца паўночна-заходні ўмераны. Тэмпература паветра на працягу сутак будзе вагацца ад нуля да плюс 5 градусаў, у сярэдзіне дня па паўднёвым захадзе краіны пацяплее да плюс 7 градусаў. Эксперты па надвор'і адзначаюць, што такі тэмпературны фон будзе на 2-4 градусы перавышаць кліматычную норму, але гэта ўжо адпавядае тэмпературы пачатку лістапада.

Сяргей КУРКАЧ.

ШТО Ў СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Вялікабрытанія рэкордна павялічвае выдаткі на абарону

Каралеўства плануе павялічыць абаронныя выдаткі на 16,5 мільярда фунтаў стэрлінгаў на працягу наступных чатырох гадоў. Гэта рэкордная сума за апошнія 30 гадоў. Яна вылучаецца дадаткова да ўжо існуючага абароннага бюджэту. «Паводле ацэнак, усё гэта павялічыць агульны аб'ём фінансавання на працягу чатырох гадоў на 24,1 мільярда фунтаў стэрлінгаў у параўнанні з мінулым бюджэтам», — адзначаецца ў паведамленні брытанскага ўрада. «Я прыняў гэтае рашэнне ў разгар пандэміі, таму што абарона дзяржавы павінна быць вышэй за ўсё», — заявіў прэм'ер-міністр Вялікабрытаніі Борыс Джонсан. Паводле яго слоў, сітуацыя ў свеце становіцца ўсё больш небяспечнай і больш канкурэнтнай, чым калі-небудзь з часоў халоднай вайны, у сувязі з чым узнікла неабходнасць у сур'ёзнай мадэрнізацыі абароннай галіны. Урад адзначыў, што Вялікабрытанія становіцца лідарам па абаронных выдатках сярод краін Еўропы і другой дзяржавай пасля ЗША па гэтым паказчыку ў НАТА.

Boeing 737 Max атрымаў дазвол на палёты ў ЗША

Рэгулятары грамадзянскай авіяцыі ЗША зноў дапусцілі да палётаў авіялайнер Boeing 737 Max, які пасля дзвюх катастроф у Інданезіі і Эфіопіі быў часова зняты з эксплуатацыі ў сакавіку 2019 года. Фінансавыя цяжкасці кампаніі Boeing павялічыліся ў сувязі з пандэміяй, якая прывяла да рэзкага скарачэння авіяперавозак ва ўсім свеце. Зрэшты, перш чым Boeing 737 Max зноў зможа падняцца ў паветра, самалёты павінны быць мадыфікаваныя, у іх канструкцыю неабходна ўнесці рэкамендаваныя змены. Як сказана ў заяве Федэральнага ўпраўлення грамадзянскай авіяцыі ЗША (FAA), дазвол не азначае неадкладнага вяртання самалёта ў неба. Акрамя замены праграмнага забеспячэння і праводкі, спатрэбіцца таксама перавучыць пілотаў. Як запэўнівае FAA, патрабаванні да змены канструкцыі дазваляюць ліквідаваць прычыны, якія прывялі да катастроф.

Улады Германіі выдзеляць аўтамабільнай прамысловасці яшчэ 3 млрд еўра

Пра гэта гаворыцца ў заяве афіцыйнага прадстаўніка ўрада Штэфэна Зайберта. У выніку агульны аб'ём падтрымкі аўтавытворцаў складзе каля 5 мільярдаў еўра, адзначыла Tagesschau. Зайберт абгрунтаваў неабходнасць выдзялення сродкаў «доўгатэрміновымі структурнымі зменамі», якія, па яго словах, спалучаныя з «вялікімі цяжкасцямі». У той жа час ён адзначыў, што «пасля рэзкага падзення продажаў у першым паўгоддзі» галіна цяпер дэманструе «першыя прыкметы аднаўлення», паведаміла Deutsche Welle. З абвешчанай сумы 1 млрд еўра паступіць у так званы фонд будучай аўтамабільнай прамысловасці, які прызначаны для фінансавання сярэднетэрміновых і доўгатэрміновых стратэгій трансфармацыі гэтага сектара. Берлін яшчэ ўлетку падоўжыў да канца наступнага года кампенсацыйныя выплаты пакупнікам аўтамабіляў з электрычнымі і гібрыднымі рухавікамі, цяпер жа вырашана падоўжыць іх да 2025 года.

ЭФЕКТ МАСКІ

*(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)*

Калі задумацца, нічога звышнатуральнага. Калісьці для дам лічылася непрыстойным выходзіць з дому без капялюшыка і пальчатак. А да гэтага мужчыны і жанчыны насілі парыкі. І нашэнне маскі — гэта проста новы этыкет. Пагадзіцеся, у сучасным грамадстве сёлета маска стала своеасаблівай адзнакай адукаванага, сацыяльна адказнага чалавека. Яна «раскажа», што вы клапоціцеся пра сваё здароўе і для вас важнае таксама здароўе суграмадзян, што выпадкова ці не апынуліся побач з вамі. Акрамя таго, яна спрыяе зніжэнню панікі — калі хтосьці баіцца захварэць, медыцынскія маскі на тварах навакольных падораць яму адчуванне большай бяспекі і кантролю над сітуацыяй.

Пры гэтым на пытанне, ці сапраўды маска здольная абараніць ад «ковіда» і больш традыцыйных рэспіраторных захворванняў, медыкі не адказваюць адназначна «так». Сусветная арганізацыя аховы здароўя папярэджвае, што медыцынская маска не здольная на 100 % абараніць чалавека ад вірусная інфекцыі. Яна затрымлівае часцінкі сліны, у якой могуць быць мікробы. Але ж вірус трапляе ў арганізм чалавека не толькі праз рот, але і праз вочы, ранкі і мікратрэшчыны на скуры, брудныя рукі. Ды і маскай трэба яшчэ ўмець карыстацца. Каб ахова была трывалая, медыцынскую маску трэба мяняць кожныя дзве гадзіны (што робіць далёка не ўсе), а аксесуар з тканіны — яшчэ часцей (выкарыстаны — мыць ў гарачай вадзе з мылам). Так што медыцынская маска ў першую чаргу служыць напамінам пра тое, што варта вытрымліваць сацыяльную дыстанцыю, часцей мыць рукі і не чапаць імі нос і рот. Больш эфектыўную абарону даюць рэспіратары, але іх на нашых вуліцах пакуль няшмат. Зрэшты, маскі абараняюць не настолькі надзейна, як хацелася б, або не, але насіць іх трэба — горш не будзе. Тым больш што «бязмасачнага» наведвальніка цяпер могуць настойліва папрасіць пакінуць тую ці іншую ўстанову. За масачны рэжым у арганізацыях адказваюць кіраўнікі ўстаноў, і калі імі будзе прынята адпаведнае рашэнне, чалавека без маскі могуць і не абслужыць.

Ну, а псіхолагі кажуць аб тым, што неабходнасць для ўсіх і кожнага з'яўляцца ў грамадстве з закрытым тварам змяняе наш свет...

ДА ЛЕПШАГА...

Уласна кажучы, маска як штодзённая дэталь «адзення» ўжо даўно стала нормай для многіх вялікіх гарадоў Азіі — у адным такім горадзе, як вядома, можа жыць больш людзей, чым ва ўсёй Беларусі. Яшчэ да «ковіднага» 2020 года людзі хадзілі ў масках у мегаполісах Кітая, Японіі, Тайланда, у Тайвані і ў Ганконгу. Псіхолагі кажуць, што неабходнасць нашэння масак цягне за сабой шэраг станоўчых перамен.

● ***Правільнае дыханне.*** Эфект не зусім з вобласці псіхалогіі, хутчэй, з вобласці медыцыны. У нашым сырым і вільготным клімаце людзі з прычыны частай заложанасці носа з дзяцінства прывыкаюць дыхаць ротам. Частае ж нашэнне маскі спрыяе аднаўленню правільнага насавога дыхання: дыхаць ротам у масцы папросту нязручна. Насавое дыханне натуральным чынам паляпшае самаадчуванне і станоўча ўплывае на здароўе. Дзякуючы яму больш эфектыўна забяспечваецца кіслародам мозг (знікаюць мігрэні і некаторыя неўралагічныя праблемы), вентылююцца насавыя пазухі (зніжаецца верагоднасць развіцця гаймарытаў і сінусітаў), а таксама слыхавая труба і сярэдняе вуха (скарачаецца рызыка атытаў).

● ***Больш эфектыўная праца.*** Маскі ўплываюць на рацыянальнае выкарыстанне рабочага часу, адзначаюць псіхолагі.

— Неабходнасць нашэння масак у працоўных калектывах прыводзіць да таго, што людзі менш адцягваюцца на староннія размовы, флірт, сумесныя кава-паўзы, — кажа **сямейны псіхолаг Кацярына АЛЁХІНА.** — Такім чынам нашэнне масак уплывае на павышэнне выніковасці работы калектыву. Людзі засяроджваюцца на працоўных задачах і выконваюць іх больш хутка і якасна.

● ***Упэўненасць у сабе.*** Не сакрэт, што прыгожым людзям жывецца лягчэй, чым тым, каму не пашанцавала са знешнасцю. Яшчэ адзін «не сакрэт» — у тым, што Бог няроўна дзеліць: камусьці дастаюцца белыя зубы і правільныя рысы твару, камусьці — знешнасць «на аматара». І нават калі вам пашанцавала, старэнне нікога не шкадуе. Апошнія дзесяцігоддзі (нягледзячы на заклікі да бодзіпазітыву, «натуральнага старэння» і наогул умення «палюбіць сябе такой, якая ты ёсць»), прайшлі пад знакам імкнення да маладосці і знешняй дасканаласці. Жанчыны рознага ўзросту адбельвалі зубы, мянялі форму вуснаў і змагаліся з насагубнымі зморшчынамі пры дапамозе ін'екцый прыгажосці. Мужчыны ўсё часцей наведвалі касметалагічныя кабінеты і падстрыгалі дагледжаныя бародкі і вусы ў барбер-шопах. Маскі паказалі, што ўсё гэта — мітусня і марнасць.

— Можна выказаць здагадку, што нашэнне масак паступова скароціць колькасць комплексаў з-за знешнасці, — падкрэслівае **гештальт-тэрапеўт Алена ЧАРНЫХ.** — Маска шмат у чым ураўноўвае людзей з рознымі знешнімі данымі, і гэта безумоўны плюс.

● ***Павышэнне адаптыўнасці.*** Маска дае магчымасць быць больш натуральнымі ў соцыуме — яна зніжае ўзровень трывогі, паколькі дадае прыватнасці. Даследчыкі пішуць, што маска падсвядома асацыюецца з safe space (ад англ. «абароненая прастора»), якая засцерагае ад небяспекі навакольнага свету. Такім чынам, нашэнне маскі павышае псіхалагічную пластычнасць і адаптыўнасць, асабліва ў некаторых напружаных сітуацыях, напрыклад, на экзамене, на сумоўі пры прыёме на работу, пры выступленні перад незнаёмай аўдыторыяй і г. д.

● ***Рост самаацэнкі.*** Кожны нармальны чалавек хоча думаць аб сабе, што ён добры і харошы. Сумленны, надзейны, адказны. Надзяваючы маску перад тым, як адправіцца ў грамадскія месцы, чалавек такім чынам клапоціцца пра іншых — гэта ўносіць уклад у яго станоўчую самаацэнку і дазваляе думаць пра сябе як пра добрага чалавека, адзначаюць псіхолагі.

● ***Адмова ад курэння.*** Паліць пры наяўнасці маскі нязручна — кожны раз, перш чым сунуць у рот цыгарэту, маску трэба здымаць. А пах тытунёвага «перагару» (непрыемны не толькі для людзей, якія не кураць, але і для курца), які «пасяляецца» ў масцы на твары, адчуваецца вельмі востра. І гэта, як адзначаюць псіхолагі, цалкам можа падштурхнуць да цвёрдага рашэння адмовіцца ад цыгарэт.

...І ДА ГОРШАГА

Ёсць культуры, дзе спрадвеку прынята хаваць твары. Для славянскай культуры ўтойваць твар ніколі не было характэрна. Раней мы жылі сярод людзей з адкрытымі тварамі. Гэты год змяніў сітуацыю. І нашэнне масак, на думку некаторых псіхолагаў, цягне за сабой таксама і шэраг негатыўных наступстваў.

● ***Людзі горш разумеюць маўленне суразмоўцы...***

Камунікатыўны феномен «Эфект МакГурка» ўпершыню быў апісаны ў 1976 годзе. Нейрабіёлагі адкрылі эфект, калі для некага рух вуснаў іншага чалавека не супадае з тым, што ён на самай справе кажа. З-за гэтага тое, што гаворыць адзін чалавек, і тое, што чуе другі (адрасат выказвання), зусім не супадаюць. Нашэнне масак не пакідае магчымасці для суразмоўцы бачыць рух вашых вуснаў — і гэта можа ўскладніць зносіны і зрабіць цяжкім данясенне сваіх думак. З аднаго боку, маска не дазваляе чытаць па вуснах і апрацоўваць невербальныя сігналы, якія пасылае суразмоўца. З другога, прыглушае голас — і гэта таксама абцяжарвае зносіны.

— Асабліва сур'ёзныя цяжкасці ў сувязі з нашэннем маскі адчуваюць людзі, што слаба чуюць. Яны прывыклі спадзявацца ў тым ліку на чытанне па вуснах, — адзначае Кацярына Алёхіна.

● ***...І наогул горш разумеюць адно аднаго.***

Як ужо гаварылася, маска абцяжарвае счытванне невербальных сігналаў з твару суразмоўцы. Без маскі рух вуснаў і твар у цэлым выдаюць настрой і перажыванні чалавека, які размаўляе з вамі. Але калі твар да вачэй закрыты, вызначыць пачуцці суразмоўцы становіцца больш складана. Твары здаюцца раўнадушнымі, і пра пачуцці, якія хавае «покер-фэйс», даводзіцца толькі здагадвацца.

● ***Маска служыць напамінам, што чалавек чалавеку — прыхаваная пагроза.*** Некаторыя псіхолагі выказваюць занепакоенасць тым, што нашэнне масак (калі гэта стане нормай на гады і дзесяцігоддзі) з цягам часу можа спрыяць не толькі фізічнаму дыстанцыяванню людзей, але і псіхалагічнаму адчужэнню. Бо маска на твары іншага чалавека — напамін і сігнал, што гэты іншы можа прадстаўляць патэнцыйную небяспеку. Але гэтая думка — вельмі спрэчная.

Аляксандра АНЦЭЛЕВІЧ.
Фота БелТА.

Супрацоўніцтва

СОНЕЧНАЯ ЭНЕРГЕТЫКА, БІЯТЭХНАЛОГІІ І МЕДЫЦЫНА

Маладыя вучоныя Беларусі і Кітая актыўна ўдзельнічаюць у сумесных інавацыйных праектах. Пра гэта паведаміў на цырымоніі адкрыцця VII Беларуска-кітайскага маладзёжнага інавацыйнага форуму «Новыя гарызонты — 2020» старшыня Дзяржаўнага камітэта па навуцы і тэхналогіях Беларусі Аляксандр ШУМІЛІН.

«Адукаваная і прадпрымальная моладзь — студэнты, магістранты, маладыя навукоўцы — актыўна працуюць над інавацыйным развіццём Беларусі і Кітая, удзельнічаюць у сумесных праектах, спрыяюць пашырэнню ўзаемавыгаднага супрацоўніцтва дзвюх краін. Мы мэтанакіравана садзейнічаем узаемадзеянню паміж маладымі наватарамі Беларусі і Кітая, падтрымліваем для гэтага цэлы шэраг мерапрыемстваў, у тым ліку форум «Новыя гарызонты — 2020» і Беларуска-кітайскі маладзёжны конкурс навукова-даследчых і інавацыйных праектаў», — сказаў Аляксандр Шумілін.

Паводле яго слоў, колькасць сумесных беларуска-кітайскіх праектаў у 2019—2020 гадах павялічылася на чвэрць у параўнанні з папярэднім двухгадовым цыклам. Акрамя таго, іх тэматыка стала больш разнастайнай. Дзейсныя праекты ахопліваюць электроніку і інфармацыйна-камунікацыйныя тэхналогіі, механіку і інжынерыю, энергаэфектыўнасць і энергазберажэнне, транспартныя сістэмы, матэрыялазнаўства, металургію, біятэхналогіі, хімію, аграрныя тэхналогіі.

Старшыня Дзяржаўнага камітэта па навуцы і тэхналогіях падкрэсліў, што выкананыя раней сумесныя праекты прынеслі практычныя вынікі. Напрыклад, распрацаваныя сумесна з Харбінскім політэхнічным універсітэтам высокаэфектыўнае абсталяванне і тэхналагічныя працэсы выкарыстоўваюцца ў навукова-тэхналагічным парку БНТУ «Палітэхнік» і ў ТАА «Полімедтэх» пры вытворчасці медыцынскіх вырабаў для здароўя і аховы здароўя, кардыялогіі, сасудзістай хірургіі і стаматалогіі. У выніку сумеснага праекта тэхнапарку БНТУ «Палітэхнік» і Ланьчжоўскага тэхналагічнага ўніверсітэта распрацаваны схемы і рэжымы халоднага звышгукавога напылення з максімальнымі тэхніка-эканамічнымі паказчыкамі. Яны выкарыстоўваюцца пры выкананні заказаў прамысловых прадпрыемстваў Беларусі.

Беларусь і Кітай актыўна ўзаемадзейнічаюць і па лініі развіцця суб'ектаў інавацыйнай інфраструктуры. Ужо створана прадпрыемства па вытворчасці абсталявання для сонечнай энергетыкі ў Кітайска-беларускім індустрыяльным парку «Вялікі камень», а таксама навучальны выпрабавальны цэнтр на базе сумеснага інстытута БДУ і Даляньскага політэхнічнага ўніверсітэта. Працягваецца работа па стварэнні Кітайска-беларускага цэнтра супрацоўніцтва ў галіне трансфармацыі навукова-тэхнічных дасягненняў на тэрыторыі «Вялікага каменя».

У рамках форуму прайшла прэзентацыя маладзёжных навукова-даследчых і інавацыйных праектаў у вобласці індустрыі 4.0, механікі і новых матэрыялаў, лічбавай сацыялізацыі, агратэхнікі агратэхналогій і харчовай бяспекі.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Камандар МАДЖЫДАЎ:

«У МЯНЕ ПАЎКРАІНЫ «СЫНОЎ»

Алімпійскі чэмпіён, які бараца ўсё жыццё

«Я нарадзіўся ў Грузіі, там вучыўся, служыў у войску. Але дзеля спартыўнай кар'еры пераехаў у Беларусь, бо беларуская школа барацьбы была адной з найлепшых у СССР. І тут я сфарміраваўся як спартсмен. Дзякуючы беларускай школе, беларускім людзям я сябе рэалізаваў і стаў асобай», — расказвае алімпійскі чэмпіён 1988 года Камандар Маджыдаў. Яго імя і беларуская барацьба — паняцці непадзельныя. Сёння заслужаны майстар спорту СССР, заслужаны трэнер Рэспублікі Беларусь узначальвае Беларускую федэрацыю барацьбы. Легендарны барэц расказаў «Звяздзе», як гэта — быць героем спорту.

— Камандар Бафаліевіч, калісьці Васіль Рудніцкі, які адказваў за навуковую падрыхтоўку савецкіх барцоў, адзначаў, што ў вас дзіўны арганізм, здольны вытрымліваць вялізныя нагрузкі і хутка аднаўляцца. У чым сакрэт?

— Канешне, вялікі дзякуй бацькам за здароўе, за генетыку. Але нават самы дзівосны арганізм трэба пастаянна развіваць і над ім працаваць. Без працавітасці ў гэтым выпадку нельга. Неабходна пастаянна працаваць над фізічнай і псіхалагічнай формамі. Толькі ў гэтай звязцы можна дабіцца поспеху. Як казаў наш галоўны трэнер зборнай Генадзь Сапуноў: «Што такое талент? Ёсць здольнасці, а калі здольнасці развіваюцца, то гэта ўжо талент».

— Са спартыўнай гісторыі вядома, што трапіць у зборную Савецкага Саюза было вельмі складана. Азіраючыся назад, як вы лічыце, што вам дапамагло?

— У першую чаргу жаданне і ўпартасць. І вельмі дапамагала тое, што мы раўняліся на сваіх куміраў. У дзяцінстве я, можа, і мала ведаў пра барацьбу, але сачыў за ёй. Я нарадзіўся ў Грузіі, якраз тады ў росквіце была кар'ера легендарнага барца Рамана Руруа, алімпійскага чэмпіёна, чатырохкратнага чэмпіёна свету. Потым я даведаўся пра Мікалая Балбошына, ён і стаў маім галоўным кумірам. І, аказаўшыся з ім у адной камандзе, не мог паверыць, што гэта адбываецца на самай справе. На свой першы збор у Алушту я паехаў, калі яшчэ не ўваходзіў у зборную, мяне проста камандзіравалі павучыцца. І там я прывязаўся да Мікалая Фёдаравіча. Помню, бяжым крос, ён 100 кг, я — 62, але бяжым як роўныя. Дабеглі да мора, ён нырнуў, я — за ім, а на вуліцы лістапад. Але і гэта не спыніла, так я цягнуўся за сваім кумірам, як і ўсе мае равеснікі.

«Дабеглі да мора, ён нырнуў, я — за ім, а на вуліцы лістапад. Але і гэта не спыніла, так я цягнуўся за сваім кумірам».

— Як вядома, у 1984 годзе Савецкі Саюз байкатаваў Алімпійскія гульні ў Лос-Анджэлесе. Як гэта — спартсменам не паехаць на галоўныя спаборніцтвы?

— Навіна аб тым, што на Алімпіяду мы не едзем, заспела нас у Сочы на зборы, дзе мы старанна рыхтаваліся. Канешне, для любога спартсмена — гэта ўдар, асабліва для ўзроставых спартсменаў. У мяне гэта павінна была быць першая алімпіяда, што крыўдна. Але на альтэрнатыўных спаборніцтвах «Дружба-1984» барацьба была мацнейшая, чым на Алімпійскіх гульнях. Там перамаглі я і яшчэ тры беларускія барцы.

— Да Алімпійскіх гульняў 1988 года вы толькі аднойчы былі чэмпіёнам Савецкага Саюза, але ў Сеул паехалі і гэта пры высокай канкурэнцыі. Як так выйшла?

— У 1988 годзе на чэмпіянаце СССР я ўвогуле быў другі. Але ў галоўнага трэнера Генадзя Сапунова меўся свой крытэрый: на ўсіх турнірах ён уважліва назіраў, як мы выглядаем у схватцы з замежнымі барцамі. І вырашыў, што я дастойны выступаць на Алімпіядзе. А там ужо атрымалася, што «прыйшоў, убачыў, перамог». Я быў вельмі зараджаны на гэтыя Алімпійскія гульні і гатовы на 100 %. Кантрольны збор мы праводзілі ў Хабараўску, зразумела, што трэнер сачыў за нашымі трэніроўкамі. І аднойчы я сказаў яму: «Генадзь Андрэевіч, вы нас не чапайце, мы выйграем, а вы іншымі спартсменамі займіцеся». Ён заўжды называў нас сваім дэсантам, маўляў, «куды іх ні кінь, любое заданне выканаюць і жывымі вернуцца».

— Балгарын Жыўка Вангелаў быў вашым неразлучным сапернікам?

— Так, мы пастаянна з ім змагаліся ў вырашальных схватках, і на «Дружбе-1984», і на Алімпійскіх гульнях. Але, што цікава, я сябрую з усімі, з кім бароўся, у мяне ёсць сябры з усяго свету. Хоць мы пастаянна ў схватках, барацьба вельмі дружны спорт. Так заўсёды было: на дыване — сапернікі, за яго межамі — сябры. Гэта лагічна, выступленні рана ці позна заканчваюцца, а жыццё працягваецца. А як жыць без сяброў?

«Перада мной не стаяла задача задавольваць свае амбіцыі, мне было важна ўзбадзёрыць каманду. Гэта было нялёгка, прыйшлося сагнаць амаль 10 кілаграмаў вагі, нагадалі аб сабе былыя траўмы...»

— Камандар Бафаліевіч, вы не лічыце, што рашэнне стаць галоўным трэнерам зборнай адразу пасля заканчэння спартыўнай кар'еры было своеасаблівай авантурай?

— Напэўна, пагаджуся, але так складаліся абставіны. У 1993 годзе ў канцы маёй спартыўнай кар'еры я стаў трэцім на чэмпіянаце Еўропы, другім — на чэмпіянаце свету. Трэба было вырашаць, што рабіць далей, і якраз ад Міністэрства спорту паступіла прапанова ўзначаліць зборную. Узяў два дні на падумаць і вырашыў, што варта паспрабаваць. Я прайшоў школу зборнай, са мной працавалі вялікія трэнеры, і пэўныя веды ў мяне былі. Канешне, былі моманты, калі я адчуваў нехватку вопыту. Але мне дапамагалі больш вопытныя трэнеры, і я многаму ад іх навучыўся. Ніколі не трэба баяцца вучыцца новаму. Ды і прыроджаная інтуіцыя значна дапамагала.

— У барацьбе патрэбна інтуіцыя?

— У барацьбе без інтуіцыі нікуды, асабліва трэнеру. Ён павінен быць не толькі настаўнікам, але і мамай, татам, ён замяняе ўсіх. Трэнер павінен ведаць усё пра сваіх падапечных і адчуваць наперад, што з імі будзе. У спорце, у быце, у хваробе — ён павінен ведаць свайго спартсмена, без гэтага не атрымаецца вывучыць яго характар і вырасціць чэмпіёна.

— Перад Алімпійскімі гульнямі ў Атланце 1996 года вы сталі гуляючым трэнерам, для барацьбы гэта распаўсюджаная практыка?

— Не сказаў бы, што трэнер часта пачынае сам бароцца, у мяне так здарылася. На той момант у нас была добрая каманда, але паступова пачалі здаваць пазіцыі, патрэбен быў лідар. І каля я вярнуўся на дыван, спартсмены за мной пацягнуліся, узбадзёрыліся. Я самастойна заваяваў ліцэнзію на Алімпійскія гульні ў катэгорыі 68 кілаграмаў. Перада мной не стаяла задача задавольваць свае амбіцыі, мне было важна ўзбадзёрыць каманду. Гэта было нялёгка, прыйшлося сагнаць амаль 10 кілаграмаў вагі, нагадалі аб сабе былыя траўмы... Даводзілася і самому трэніравацца, і за камандай сачыць, побач, канешне, былі іншыя трэнеры, але ўся адказнасць ляжала на мне. Памятаю, у Алушце на зборы бягу крос і думаю: «А навошта мне гэта трэба?» І адразу ўнутраны голас адказвае: «Калі ўзяўся, трэба давесці да канца». У мяне ўсе жыццё так — калі нешта пачаў, трэба закончыць, як бы цяжка ні было.

— А як вам пасада кіраўніка федэрацыі?

— Я прайшоў усе спартыўныя ступені: спартсмен, трэнер, цяпер старшыня федэрацыі. І з кожным этапам становіцца ўсё складаней. Добра быць спартсменам, адказваеш толькі за сябе. Трэнер адказвае за падрыхтоўку і стан спартсменаў. А старшыня федэрацыі — увогуле за ўсіх і ўся, гэта адказнасць за барацьбу ва ўсёй краіне.

— Камандар Бафаліевіч, пасля вас у гісторыі беларускай барацьбы не было алімпійскіх чэмпіёнаў. Як вы лічыце, чаму так атрымалася?

— Шмат фактараў, якія можна аналізаваць бясконца. Я сам мару, каб у нас з'явіўся новы алімпійскі чэмпіён. Бліжэй усяго да перамогі мы былі ў 1996 годзе, тады ў нашай каманды мелася два сярэбраныя і адзін бронзавы медалі. Каманда выступіла дастойна, але крыху не хапіла.

— Чым адрозніваюцца барцы вашага пакалення ад сённяшніх?

— У мой час у зборную траплялі самыя лепшыя, самыя таленавітыя барцы з 15 рэспублік, канкурэнцыя была вялізная. У кожнай школы мелася свая адметнасць і члены зборнай. Трэніруючыся круглы год разам, мы пастаянна вучыліся адзін у аднаго. У мяне не павернецца язык сказаць, што сённяшнія барцы горшыя, чым былі мы, гэта не так. Проста змены ў свеце змянілі людзей. Да іх трэба знайсці падыход, зразумець іх унутраны стан, жыць іх жыццём.

— У чым была адметнасць беларускай школы?

— Беларуская школа была адной з самых моцных, гэта факт. Яна славілася партэрнай барацьбой, у якой выкарыстоўваліся асаблівыя прыёмы.

— Камандар Бафаліевіч, назавіце, калі ласка, пяць найлепшых барцоў усіх часоў і народаў, на ваш погляд.

— Каварнае пытанне. На жаль, з сучасных барцоў амаль нікога не магу назваць. У мой час барцоў ведалі не па імёнах, а па каронным прыёме, у кожнага ён быў свой. Цяпер такога няма, таму цяжка супаставіць. Канешне, у спіс найлепшых барцоў неабходна ўключыць легендарнага Аляксандра Карэліна. Мы былі з ім у адной камандзе, ён толькі прыйшоў у зборную, а я ўжо выступаў. З тых часоў мы сябруем. Аляксандр — флагман грэка-рымскай барацьбы. Не магу не адзначыць Мікалая Балбошына, праўда, у яго была адна праблема — часта турбавалі траўмы. Без гэтага ён мог бы дасягнуць яшчэ больш поспехаў. Алега Караваева вылучу, я яго не застаў, але па расказах ведаю, што гэта быў унікальны спартсмен. Калі ўсё ж такі паспрабаваць вылучыць кагосьці з сучасных, то адзначу егіпцяніна Карама Габера. І ўключу ў гэты спіс найлепшых нашага Ігара Каныгіна — трохкратнага чэмпіёна свету, чатырохкратнага чэмпіёна Еўропы. На жаль, у яго не атрымалася стаць алімпійскім чэмпіёнам.

«Так заўсёды было: на дыване — сапернікі, за яго межамі — сябры. Гэта лагічна, выступленні рана ці позна заканчваюцца, а жыццё працягваецца. А як жыць без сяброў?»

— Чым вы ганарыцеся больш за ўсё?

— Па ідэі, я павінен ганарыцца, што выйграў Алімпійскія гульні. Але я сфармулюю гэта інакш, там я атрымаў задавальненне, якое хацеў атрымаць. Я дасягнуў таго, да чаго імкнуўся шмат гадоў. І самае галоўнае — я даказаў самому сабе, што магу. Многія няправільна думаюць, што боруцца для кагосьці іншага. Але чалавек, у першую чаргу, усё робіць для сябе, а людзі потым гэта ацэньваюць.

— А калі вы былі больш за ўсё шчаслівы?

— Канешне, на алімпійскім п'едэстале. Калі б можна было штосьці ў сваім жыцці змяніць, пэўныя моманты я падкарэктаваў бы, але ўсё роўна выбраў бы барацьбу. Шчасце на алімпійскім п'едэстале — гэта адно шчасце, а ёсць жа яшчэ і сям'я, якая таксама шмат шчаслівых момантаў падарыла.

— Як ваша жонка ставілася да таго, што вы былі пастаянна ў раз'ездах?

— Іна стойка ўсё вытрымала, яна вельмі цярплівая і мудрая жанчына. Калі тылы прыкрыты, то ўсё будзе атрымлівацца, мне ў гэтым пашанцавала.

— Вы — бацька дачкі, але, напэўна, мужчыну заўсёды хочацца яшчэ і сына. Можна сказаць, што ў вас цэлая федэрацыя «сыноў»?

— У мяне не проста федэрацыя, у мяне паўкраіны «сыноў» — кожны хлопчык, які займаецца барацьбой, у пэўнай ступені мой сын.

— Камандар Бафаліевіч, які ваш галоўны жыццёвы прынцып?

— Я заўжды кажу, што трэба ісці па жыцці правільна, не рабіць гадасцяў. А жыццё ўжо само накіруе на патрэбны шлях.

Валерыя СЦЯЦКО.
Фота НАК Беларусі і з асабістага архіва героя.

Центр Промышленной Оценки

• Организация аукционов
• Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

Организатор аукциона	**ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 5**
Продавец	**ОАО «Управляющая компания холдинга «Бобруйскагромаш», Могилевская обл., г. Бобруйск, ул. Шинная, 5**
Оператор ЭТП	**ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 4б**
Адрес ЭТП	**www.ipmtorgi.by**

Предмет электронных торгов

Наименование (составные части и принадлежности)	Общая площадь	Инвентар. номер
Лот № 1 **Месторасположение: Могилевская обл., г. Бобруйск, ул. Шинная, д. 13**		
Производственный корпус ГСПКТБ № 1	2980,4 кв. м	710/С-13026
Здание склада нефтепродуктов (составные части и принадлежности: пристройка)	86 кв. м	710/С-13003
Здание автомобильных весов	29 кв. м	710/С-13004
Площадки и проезды (составные части и принадлежности: площадки бетонные (л. а1, а2, а3, а4, а5), дорожка (л. а8), асфальтобет. площадка (л. а6) и проезд(л. а7)	6580 кв. м	710/С-74589
Ограждение территории (составные части и принадлежности: ограждения наружное метал. корпуса (л. а1), внутренней территории (л. а2, из метал. сетки -л. а3), площадки для мусора (деревянное) (л. а4), ограждение (контейнер с отходами) (л. а5)	350,45 м	710/С-80801
В состав лота входит оборудование – система пожаротушения (инв. № 00826)		
Сведения о земельном участке: пл. **1,4348 га,** предоставлен продавцу на праве постоянного пользования для содержания и обслуживания зданий и сооружений производственного назначения. Ограничения (обременения) прав: сервитут		
Обременения: на территории лота № 1 расположено защитное сооружение гражданской обороны, которое не входит в состав лота. После продажи земельный участок будет разделен в долях с установлением сервитута		
Начальная цена лота № 1 с НДС 20 % – 918 295,70 бел. руб. (снижена на 30 %)		
Лот № 2 **Месторасположение: Могилевская обл., г. Бобруйск, ул. Шинная, д. 13**		
Здание инженерного корпуса (здание многофункц.) (составные части и принадлежности: автостоянка личного автотранспорта, лифты)	4561,3 кв. м	710/С-2146
Площадки и проезды (составные части и принадлежности: проезд (л. а1), площадка (л. а2)	510 кв. м	710/С-80804
Внутриплощадочные сети хозфекальной канализации (сооружение специализир. водохоз. назначения) (составные части и принадлежности: трубопровод – 5 шт., колодец – 3 шт.)	667,6 кв. м	710/С-80813
Сети водоснабжения (сооружение специализир. водохоз. назначения) (составные части и принадлежности: трубопровод – 2 шт., трубопровод. арматура – 9 шт, колодец – 7 шт.)	445,1 кв. м	710/С-80814
В состав лота входит оборудование – теплообменник (инв. № 70156), теплообменник ПВВ-07*114*2000 (инв. № 70154), теплосчетчик ТЭРМ-02-6 (инв. № А4006), регулятор температуры (инв. № 70157), электрические сети и учет (инв. № 70180)		
Обременения: площади здания частично сданы в аренду. Здание инженерного корпуса находится в залоге у ОАО «Белагропромбанк». Более подробную информацию можно узнать у организатора аукциона		
Начальная цена лота № 2 с НДС 20 % – 1 472 064,79 бел. руб. (снижена на 30 %)		
Лот № 3 **Месторасположение: Могилевская обл., г. Бобруйск, ул. Шинная, д. 13**		
Здание столовой с конференц-залом (здание нежилое)	1934 кв. м	710/С-5685
Площадки и проезды (составные части и принадлежности: площадки (л. а1, а2, а3), дорожки (л. а4, а5), клумба (л. а6), ограждение (л. а7)	466 кв. м	710/С-80806
В состав лота входит оборудование – холодильный агрегат АРТХ-5 (инв. № 44047), КТП-28 (инв. № 09224)		
Обременения: здание столовой и конференц-зала находится в залоге у ОАО «Белагропромбанк». Более подробную информацию можно узнать у организатора аукциона		
Начальная цена лота № 3 с НДС 20 % – 609 436,80 бел. руб. (снижена на 20 %)		
Сведения о земельном участке по лотам № 2 и № 3: пл. **1,0839 га,** предоставлен продавцу на праве постоянного пользования для содержания и обслуживания зданий и сооружений производственного назначения. Ограничения (обременения) прав: после продажи земельный участок будет разделен в долях с установлением сервитута		
Лот № 4 **Месторасположение: Могилевская обл., г. Бобруйск, ул. Шинная, д. 13**		
Площадка	428 кв. м	710/С-74591
Ограждение наружное металлическое корпуса (составные части и принадлежности: ворота, калитка)	21,97 м	710/С-80803
Сведения о земельном участке: пл. **0,0622 га,** предоставлен продавцу на праве постоянного пользования для содержания и обслуживания зданий и сооружений производственного назначения		
Начальная цена лота № 4 с НДС 20 % – 23 205,39 бел. руб. (снижена на 40 %)		

Задаток по лотам № 1 и № 2 – 1 %, по лотам № 3, № 4 – 10 % от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях перечисляется на р/с BY60BLBB30120191021390001001; в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области, БИК BLBBBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи: 30 (тридцать) рабочих дней после проведения аукциона

Условия оплаты предмета электронных торгов

Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 %) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение 30 (тридцати) календарных дней после заключения договора купли-продажи

Порядок проведения электронных торгов, критерии выявления победителя торгов, порядок оформления участия в торгах и результатов торгов установлен регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorgi.by

Победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета электронных торгов на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить установленное вознаграждение в течение 3 (трех) рабочих дней после проведения электронных торгов

Извещение о проведении предыдущих электронных торгов опубликовано в газете «Звязда» от 15.10.2020

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за один день до наступления даты проведения аукциона

Дата и время начала и окончания электронных торгов	**Начало торгов: 11.00 02.12.2020.** **Окончание торгов: 12.00 02.12.2020.** Торги продлеваются на 10 минут с момента подачи ставки в случае, если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов
Дата и время окончания приема заявок	**Заявки на участие в электронных торгах принимаются по 01.12.2020 до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу: www.ipmtorgi.by**
Контактные телефоны	**+375 17-373-21-33; +375 (44) 704-92-06.** **E-mail: auction@cpo.by**

Брестский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» извещает о проведении открытого аукциона по продаже имущества

ОАО «Путь новый»

Предмет торгов – капитальное строение с инвентарным номером 111/С-12830 (наименование: свиноферма; назначение: здание специализированное животноводства), площадью 1805,1 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., Ляховичский р-н, Новоселковский с/с, 22, 0,2 км севернее д. Ковали, на земельном участке с кадастровым номером 125083600007000139, площадью 5,1605 га. Составные части и принадлежности: одна блочно-кирпичная и две кирпичные пристройки

Начальная цена, руб. (без учета НДС)	88 289,50	**Размер задатка, руб.**	8 828,95

Продавец: ОАО «Путь новый», Брестская обл., Ляховичский р-н, аг. Новоселки, ул. Центральная, 14. **Организатор торгов:** Брестский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки». **Р/с для перечисления задатка:** BY76BPSB30121789380179330000 в ОАО «БПС-Сбербанк» Региональная дирекция № 100 по Брестской области, г. Брест, ул. Мицкевича, 10, код BPSBBY2X, УНП 201028245. **Срок заключения договора купли-продажи:** не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукциона.

Условия оплаты: в соответствии с заключенным договором купли-продажи. **Условия продажи:** без условий. **Информация о возмещении затрат:** участник аукциона, выигравший торги, оплачивает Продавцу НДС в размере 20 % от стоимости продажи объекта, а также вознаграждение Организатору аукциона

Аукцион состоится 22 декабря 2020 г. в 11.00 по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10-325

Сведения о документах, которые необходимо представить для участия в аукционе, правила проведения аукциона содержатся на сайте организатора аукциона www.ocenkabrest.by, также можно узнать по телефонам: 8 (0162) 40-87-01, 40-87-02, 8029 626-72-52

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10-329 в рабочие дни с 9.00 до 17.00

Последний день приема заявлений – 21 декабря 2020 г. до 17.00

Считать недействительными утерянные ЗАО «СК «Белросстрах» бланки страховых полисов «Добровольное страхование от несчастных случаев и болезней на время поездки за границу» формы 2РН, 2РП серии БИ №№ 1778032, 1778033.

УНП 100782388

ИЗВЕЩЕНИЕ (ИНФОРМАЦИЯ) О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Государственное предприятие «МГЦН» извещает о проведении 22 декабря 2020 г. аукционных торгов по продаже права заключения договоров аренды имущества, в рамках 296-го открытого аукциона по продаже права заключения договоров аренды капитальных строений (зданий, сооружений), изолированных помещений, машино-мест, их частей, находящихся в государственной и иной собственности (далее – имущество)

№ предмета аукциона	Местонахождение имущества	Площадь (кв. м)	Размер коэффициента к базовой ставке арендной платы или размер арендной платы	Начальная цена права заключения договора аренды имущества (руб.)	Целевое использование имущества	Сумма задатка (руб.)	Наименование имущества, его характеристика, необходимые условия аренды и иные сведения
Арендодатель – УП «Барановичское отделение Белорусской железной дороги» Барановичская дистанция гражданских сооружений», тел. +375 (163) 49 51 46							
61	Минская область, Столбцовский район, г. Столбцы, ст. Столбцы, 1	39,5	3,0	176,27	Под организацию розничной торговли, оказание услуг, размещение аптеки	17,60	Помещения в одноэтажном здании вокзала. Имеются центральное отопление, электроснабжение. В здании имеются водоснабжение, водоотведение. **Срок аренды 3 года** (18*)
	18 В договоре аренды будет предусмотрено одним из условий расторжения договора по требованию арендодателя – производственная необходимость. Помимо договора аренды, с арендатором будут заключены договоры о взаимоотношениях в части электроснабжения и теплоснабжения. От арендатора требуется: получение технических условий, разработка проектной документации с установкой прибора учета электрической энергии в соответствии с правилами электроснабжения, оформление документации на электроснабжение в установленном порядке с оформлением акта осмотра инспекцией Энергонадзора и предоставление его арендодателю. Все работы проводятся за счет средств арендатора без последующей компенсации затрат*						
Арендодатель – ОАО «ДОРОРС», тел. +375 (17) 240 62 06							
62	Минская область, Борисовский район, г. Борисов, ул. Труда, 15	71,9	3,0	320,85	Под торговый объект непродовольственной группы товаров, оказание услуг населению и иные цели, возможные для размещения на данном объекте	32,00	Изолированное помещение. Имеются центральное отопление, водопровод, центральная канализация, горячее водоснабжение, электроснабжение. **Срок аренды 3 года** (19*)
63	Минская область, Борисовский район, г. Борисов, ул. Труда, 15	17,2	3,0	76,76	Под оказание услуг и иные цели, возможные для размещения на данном объекте	7,60	Изолированное помещение. Имеются центральное отопление, водопровод, центральная канализация, горячее водоснабжение, электроснабжение. **Срок аренды 3 года** (19*)
	19 Необходимые условия: оформление субабонентом в Борисовской дистанции пути УП «Минское отделение Белорусской железной дороги», страхование сдаваемого в аренду недвижимого имущества в пользу арендодателя после заключения договора аренды. Все работы и мероприятия за счет средств арендатора без последующей компенсации затрат*						

Договор аренды заключается сроком на пять лет, если иное не указано в настоящем извещении.

Организатор аукциона – государственное предприятие «МГЦН», г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 10, тел. + 375 (17) 360 42 22.

Аукцион состоится 22 декабря 2020 г. в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 7 (зал аукционов).

Прием документов и консультации по вопросам участия в аукционе осуществляются **с 24 ноября 2020 г. по 16 декабря 2020 г. включительно** в рабочие дни с 9.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.30) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6. Заявления на участие в аукционе, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Ответственность за достоверность сведений, указанных в документах, представленных для участия в аукционе, несут лица, их подавшие.

Порядок оформления участия в аукционе

К участию в аукционе допускаются юридические или физические лица, в том числе индивидуальные предприниматели, внесшие в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе, на указанный текущий расчетный счет сумму задатка по соответствующему предмету аукциона, подавшие организатору аукциона в указанный в извещении срок заявление на участие в торгах с приложением всех необходимых документов, заключившие с организатором аукциона соглашение о правах, обязанностях и ответственности сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (далее – соглашение), зарегистрированные в журнале регистрации заявлений на участие в торгах и получившие билеты участников аукциона с указанием порядковых номеров, под которыми данные лица зарегистрированы.

При этом лицо, желающее принять участие в аукционе:

- уплачивает задаток по соответствующему предмету аукциона на расчетный счет р/с BY15 BLBB 3012 0190 3985 8300 1001 в ЦБУ № 527 ОАО «Белинвестбанк» г. Минск, БИК BLBBBY2X, получатель – государственное предприятие «МГЦН», УНП 190398583, назначение платежа – задаток для участия в аукционе № 296 от 22.12.2020 по предмету аукциона № ___;

- подает организатору аукциона заявление на участие в аукционе (бланк заявления можно получить у организатора аукциона) с приложением следующих документов:

юридическое лицо – резидент Республики Беларусь:

копии документа, подтверждающего государственную регистрацию юридического лица;

копии платежного поручения о перечислении задатка на текущий (расчетный) счет организатора аукциона;

юридическое лицо – нерезидент Республики Беларусь:

легализованной в установленном порядке копии учредительных документов и выписки из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена не ранее чем за 6 месяцев до даты подачи заявления на участие в аукционе) или иного эквивалентного доказательства юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения;

копии платежного поручения либо иного документа о перечислении задатка на текущий (расчетный) счет организатора аукциона;

индивидуальный предприниматель:

копии документа, подтверждающего государственную регистрацию индивидуального предпринимателя;

копии платежного поручения о перечислении задатка на текущий (расчетный) счет организатора аукциона;

физическое лицо – копии платежного документа о перечислении задатка на текущий (расчетный) счет организатора аукциона;

- заключает с организатором аукциона соглашение, бланк которого можно получить у организатора аукциона.

При подаче заявления на участие в аукционе с прилагаемыми документами и заключении соглашения физическое лицо, индивидуальный предприниматель предъявляет организатору аукциона документ, удостоверяющий личность, а представитель физического лица, индивидуального предпринимателя, юридического лица предъявляет организатору аукциона оригинал доверенности (документ, подтверждающий полномочия должностного лица), документ, удостоверяющий личность.

Порядок определения победителя аукциона

Аукцион проводится в порядке, предусмотренном Положением о порядке проведения аукционов по продаже права заключения договоров аренды капитальных строений (зданий, сооружений), изолированных помещений, машино-мест, их частей, находящихся в государственной собственности, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.08.2009 № 1049 (далее – Положение).

Перед началом аукциона организатор аукциона проводит заключительную регистрацию лиц, допущенных к участию в аукционе. Заключительная регистрация представляет собой замену организатором аукциона билетов участников аукциона на аукционные номера, под которыми участники аукциона будут участвовать в аукционе. После проведения аукциона участники аукциона обязаны вернуть эти номера организатору аукциона.

Аукцион проводит аукционист, определяемый организатором аукциона. Аукцион начинается с оглашения аукционистом правил проведения аукциона, шага аукциона. Шаг аукциона устанавливается аукционистом в пределах от 5 до 15 процентов от предыдущей цены предмета аукциона, названной аукционистом.

Аукцион по каждому предмету аукциона начинается с объявления аукционистом наименования, места нахождения, краткой характеристики недвижимого имущества, право заключения договора аренды которого выставляется на аукцион, начальной цены, срока, на который будет заключен договор аренды. После оглашения данной информации аукционист в соответствии с шагом аукциона объявляет первую цену предмета аукциона. Не допускается продажа предмета аукциона по начальной цене. Аукцион продолжается до тех пор, пока по новой объявленной аукционистом цене аукционный номер поднимет только один участник аукциона. Аукционист трижды называет цену, по которой продан предмет аукциона, и объявляет о продаже данного предмета аукциона, а также сообщает номер участника аукциона, выигравшего аукцион по данному предмету аукциона (далее – победитель аукциона).

Обязанности победителя аукциона (лица, приравненного к победителю аукциона):

подписать протокол о результатах проведения аукциона в день его проведения;

в течение 3 рабочих дней со дня проведения аукциона в установленном порядке перечислить на текущий (расчетный) счет арендодателя сумму, за которую продан предмет аукциона, за вычетом внесенной им суммы задатка;

в течение 3 рабочих дней со дня проведения аукциона возместить организатору аукциона затраты на его организацию и проведение (информация о затратах доводится до сведения участников перед началом аукциона);

в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона заключить с арендодателем договор аренды имущества.

Размер штрафа, уплачиваемого участником аукциона и (или) его победителем (приравненным к нему лицом) в случаях, предусмотренных законодательством и соглашением, составляет 99 (девяносто девять) базовых величин на дату проведения аукциона.

Дополнительная информация:

базовая арендная величина (БАВ) с 01.10.2020 составляет 17,85 рубля;

возможность осмотра имущества, право заключения договора аренды которого выставлено на аукцион, обеспечивает арендодатель;

организатор аукциона настоятельно рекомендует лицам, желающим участвовать в аукционе, уточнить у арендодателя возможность использования объекта под планируемые виды деятельности (в том числе с учетом требований санитарных и противопожарных норм), размеры арендной платы и коммунальных платежей, а также ознакомиться с проектом договора аренды имущества;

юридические лица и индивидуальные предприниматели производят оплату задатка исключительно платежным поручением;

при отсутствии у лица, желающего участвовать в аукционе, текущего (расчетного) счета в учреждении банка он должен быть открыт до подачи заявления на участие в аукционе и указан в заявлении;

организатор аукциона в течение 5 рабочих дней со дня его проведения возвращает участникам аукциона, за исключением случаев, предусмотренных Положением, внесенные ими задатки (сумма задатка, внесенного победителем аукциона, засчитывается при оплате им стоимости предмета аукциона);

договор аренды по результатам аукциона может быть заключен исключительно с участником аукциона, ставшим победителем (приравненным к нему лицом), заключение договора аренды, целевое назначение которого предполагает осуществление предпринимательской деятельности, с субъектом, который в силу законодательства не может осуществлять названную деятельность, не допускается;

Телефоны для справок: отдел аукционов – +375 (17) 360 42 22, бухгалтерия – + 375 (17) 366 36 58, отдел аренды – + 375 (17) 373 47 29.

Извещение о проведении аукциона размещено на сайтах: организатора аукциона – **www.mgcn.by** (раздел «Аукционы на право аренды помещений»); Минского городского исполнительного комитета – **www.minsk.gov.by** (раздел «ПРОДАЖА/АРЕНДА»); Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь – **www.gki.gov.by** (раздел «ПРОДАЖА/АРЕНДА ИМУЩЕСТВА»).

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ

20 лістапада 2020 г. № 44 (580)

Штотыднёвы дадатак газеты ЗВЯЗДА

ГАЗЕТА ДЛЯ ВЫБАРШЧЫКАЎ І ДЭПУТАТАЎ МЯСЦОВЫХ САВЕТАЎ

У ЦЭНТРЫ ЎВАГІ

УЛАДА + НАВУКА + ВЫТВОРЧАСЦЬ = ВЫНІК

Пазаўчора ў Наваполацку ўдзельнікі пленарнага пасяджэння навукова-кансультацыйнага савета пры Прэзідыуме Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу абмяркоўвалі, як развіваецца першы ў Беларусі іванавацыйна-прамысловы нафтахімічны кластар. Гэты «кангламерат» быў створаны ў 2017 годзе. Адпаведнае пагадненне аб супрацоўніцтве тады падпісалі кіраўнікі гарвыканкама, Полацкага дзяржаўнага ўніверсітэта і адкрытага акцыянернага таварыства «Нафтан».

Кіраўнік верхняй палаты беларускага парламента Наталля Качанава, якая ўзначальвае гэты савет, выказала ўпэўненасць, што пры правільным падыходзе кластар можа быць вельмі карысны для ўсіх, хто ў яго ўваходзіць або зацікаўлены стаць яго членам, а таксама для развіцця рэгіёна і краіны ў цэлым.

Старшыня Савета Рэспублікі падкрэсліла, што кластар адначасова павінен спрыяць вырашэнню многіх задач. Напрыклад, павелічэнню выпуску прадукцыі з высокім дабаўленым коштам, унутранага валавога прадукту, павышэнню якасці навучання студэнтаў, навуковага патэнцыялу, у тым ліку прыцягненню моладзі ў навуку.

На сённяшні дзень кластар налічвае сем удзельнікаў. Плануецца, што ў хуткім часе да іх далучацца яшчэ тры. Як падкрэсліў старшыня Наваполацкага гарвыканкама Дзмітрый ДЗЯМІДАЎ, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па эканоміцы, бюджэце і фінансах, такая форма ўзаемадзеяння мае перспектывы, што пацвярджаецца і вялікім інтарэсам да супрацоўніцтва з боку адной з самых буйных кітайскіх карпарацый. Мэр горада дадаў, што кластар дазваляе прыцягнуць больш інвестарaў для развіцця горада ў цэлым, новыя тэхналогіі — для павышэння эфектыўнасці кіравання эканомікай...

Дарэчы, у Наваполацку сёлета пачаліся заняткі ў двух спецыялізаваных класах, дзе юнакоў і дзяўчат будуць мэтанакіравана рыхтаваць да паступлення ва ўстановы адукацыі, звязаныя з перапрацоўкай нафты. Гэты вопыт Наталля Качанава ўхваліла. Як і планы больш плённага супрацоўніцтва нашых навукоўцаў з прамыслоўкамі. Каб мінімізаваць выплаты замежнікам, якія робяць праекты, будуюць установкі для нафтаперапрацоўчай галіны, робяць экспертызы якасці прадукцыі і гэтак далей.

У мясцовай альма-матар штогод рыхтуюць кадры для нафтаперапрацоўчай прамысловасці краіны і актыўна супрацоўнічаюць з «Нафтанам». Але і тут ёсць яшчэ вялікія рэзервы. На мерапрыемстве рэктар Полацкага дзяржаўнага ўніверсітэта, доктар тэхнічных навук, прафесар Дзмітрый ЛАЗОЎСКІ агучыў магчымыя кірункі больш плённага ўзаемадзеяння з «Нафтанам». Напрыклад, гэта датычыцца да экспертных паслуг. Прадстаўнікі вышэйшай навучальнай установы цікава расказалі пра вопыт работы для забеспячэння патрэб вытворчасці. Наталлю Качанаву асабліва закранула гаворка аб тым, што многія выкладчыкі і навукоўцы сыходзяць з ВНУ на прадпрыемствы з-за значнай розніцы ў аплаце працы. Сапраўды, гэта тэма для асобнага абмеркавання. Напрыклад, чаму б у такім выпадку былому выкладчыку, які стаў работнікам «Нафтана», не чытаць лекцыі студэнтам і надалей — пры фінансавай падтрымцы прадпрыемства? Навучэнцы хутка стануць членамі каманды «нафтанаўцаў», таму лагічна «ўкладвацца» ў веды патэнцыйных калег...

Дыскусія была надзвычай цікавая і вельмі шчырая — пасяджэнне скончылася на гадзіну пазней, чым планавалася.

Спікер Савета Рэспублікі прапанавала часцей збірацца менавіта ў такім фармаце, бо ёсць шмат дробных невідавочных пытанняў, але менавіта з-за іх нешта і бывае «на ручніку» або развіваецца не так хутка, як хацелася б. Наталля Качанава не раз падкрэслівала, што ў дэфіцыце — ініцыятыва. А тое, што ў краіне ёсць: ад структур, дзе працуюць эксперты, распрацоўшчыкі, даследчыкі, да розных камітэтаў і ведамстваў — павінна працаваць па максімуме. Тут ёсць магчымасць без прыцягнення знешніх інтэлектуальных сіл, фірмаў-вытворцаў, гэта значыць, самастойна спрыяць эфектыўнаму выпуску тавараў і паслуг.

Каментуючы вынікі пасяджэння журналістам, Наталля Качанава адзначыла, што абмеркаванне карыснае для таго, каб скаардынаваць практыку дзейнасці іншых кластараў. Іх у Беларусі ўжо сем — напрыклад, у Віцебскай вобласці ёсць фармацэўтычны. Такая форма арганізацыі вытворчасці за мяжой даказала сваю эфектыўнасць, Беларусь жа не адстае ад часу.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.
Фота БелТА.

АКТУАЛЬНА

РАБОТА З ГАРАДЖАНАМІ, ПАТРУЛІ МІЛІЦЫІ, ДЗЯЖУРСТВЫ

Такія меры па навядзенні парадку прынятыя для асобных тэрыторый Мінска. Пра гэта паведаміў журналістам намеснік старшыні Мінгарвыканкама Арцём ЦУРАН перад пазачарговай сесіяй гарсавета дэпутатаў.

Як паведамляе БелТА, у сталіцы падрыхтаваны план дадатковых мер па забеспячэнні грамадскага парадку і дысцыпліны. Ён замацаваны рашэннем Мінгарвыканкама. Гарадскія ўлады падкрэслівалі: «З боку ўдзельнікаў недазволеных масавых мерапрыемстваў дэманструецца непавага да закона, дзяржаўных сімвалаў, грамадзян. Маюць месца асобныя спробы перашкоды рабоце арганізацый, якія забяспечваюць жыццядзейнасць грамадзян. Фіксуюцца выпадкі псавання будынкаў, збудаванняў, дарожнага палатна, маёмасці грамадзян. Значныя сродкі затрачваюцца на ліквідацыю супрацьпраўных учынкаў».

Кіраўнікам адміністрацый раёнаў, кіраўнікам РУУС, раённых аддзелаў Мінскага гарадскога ўпраўлення МНС прапанавана забяспечыць захаванне грамадскага парадку і бяспекі, сачыць за добраўпарадкаваннем і станам Мінска.

«Сёння мы разгледзім план дадатковых мерапрыемстваў па навядзенні парадку ў горадзе, каб зацвердзіць яго ўжо на дэпутацкім узроўні, — адзначыў Арцём Цуран. — Усе паўнамоцтвы гарвыканкама, адміністрацый раёнаў і службаў прапісаны заканадаўча, іх перавышаць ніхто не мае намеру. Службы будуць дзейнічаць строга са сваімі паўнамоцтвамі і функцыямі. Мы сканцэнтруем намаганні на пэўных тэрыторыях, якія найбольш падвяргаюцца ўздзеянню дэструктыўна настроеных грамадзян, пашкоджанню маёмасці».

Паводле яго слоў, пералік такіх тэрыторый будзе замацаваны ў дакуменце, даступным для грамадзян пасля апублікавання. У цэлым гаворка ідзе пра 3—6 участкаў у кожным раёне сталіцы.

На гэтых тэрыторыях будзе актывізавана растлумачальная работа з грамадзянамі, арганізаваны дзяжурствы службаў і замацаваны службовыя асобы з ліку кіраўнікоў арганізацый. Узмоцнена патруляванне праваахоўных органаў.

Дэпутат гарсавета Раман НІКАНАЎ дадаў, што якіх-небудзь спецыяльных мерапрыемстваў не ўводзіцца. «Гэта будзе абагульнены дакумент, каб пазначыць «болевыя кропкі», найбольшай актыўнасці, дзе трэба больш звяртаць увагі на дыялог з грамадзянамі, нейкія мерапрыемствы па выкананні законнасці, правапарадку, бяспекі грамадзян з альтэрнатыўным пунктам гледжання. На гэты момант ідзе шмат зваротаў ад грамадзян, якія хочуць, каб парадак быў наведзены. Зараз трэба пераходзіць ад слоў да дзеяння, каб дыялог пераходзіў у канструктыўнае рэчышча, — сказаў ён. — Калі мы гаворым аб сумесным домаўладанні, дзе хто-небудзь хоча штосьці намаляваць, то патрэбныя нейкія мерапрыемствы, каб узгадніць усё гэта з большай часткай насельніцтва, што пражывае на гэтай тэрыторыі».

БЛІЗКАЯ ЎЛАДА

Удасканаленне заканадаўства і скаргі на забудоўшчыка

Старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па заканадаўстве і дзяржаўным будаўніцтве Сяргей СІВЕЦ правёў прыём грамадзян па асабістых пытаннях

У чацвер, 19 лістапада, да старшыні профільнай камісіі прыйшлі заяўнікі з рознымі пытаннямі і нават прапановамі. Напрыклад, мінчанак Надзею Уладзіміраўну і Марыну Васілеўну турбуюць парушэнні тэрмінаў пабудовы шматкватэрнага жылога дома № 10 па вуліцы Быхаўскай, узвядзеннем якога займаецца таварыства з абмежаванай адказнасцю «Архітэктурная майстэрня «Красавік». Будаўніцтва гэтага двухсекцыйнага дома распачалі яшчэ ў чэрвені 2015-га, а ключы ўласнікі кватэр павінны былі атрымаць летам 2018-га. Аднак сур'ёзныя фінансавыя праблемы забудоўшчыка выклікалі зацягванне тэрмінаў будаўніцтва, нягледзячы на тое, што ўсе 170 сем'яў, якія набылі тут жыллё, яго ўжо аплацілі. Неабходныя тлумачэнні па гэтай справе агучылі прадстаўнікі сталічнай пракуратуры, камітэта будаўніцтва і інвестыцый Мінгарвыканкама і Беларускага таварыства па абароне правоў спажыўцоў. Сяргей Сівец зрабіў выснову, што забудоўшчыкі яго спадчыннікі павінны выканаць свае абавязацельствы, гэтае пытанне сенатар бярэ на кантроль — адпаведныя звароты будуць накіраваны ў Мінгарвыканкам і Генпракуратуру адносна алгарытму дзеянняў грамадзян і забудоўшчыка для ўвядзення дома ў эксплуатацыю ў найбліжэйшы час.

Падчас прыёму грамадзян прагучаў і зварот па рашэнні суда: Іван Уладзіміравіч не згодны з меркаваннем суда па грамадзянскай справе аб зямельным участку ў інтарэсах маці. Яшчэ адна заяўніца — Лідзія Гардзееўна — паскардзілася на праблемы з вадасцёкам у яе доме. Яна папрасіла даць ацэнку пытанню аб пазбаўленні яе права на атрыманне лекаў на льготных умовах. Таксама на прыём да Сяргея Сіўца завітаў актыўны грамадзянін, які падрыхтаваў цэлы шэраг прапаноў па ўдасканаленні заканадаўства. Старшыня профільнай камісіі падзякаваў мужчыну за нераўнадушша да лёсу краіны і запэўніў, што ўсе прапановы будуць накіраваны ў аргкамітэт па падрыхтоўцы VI Усебеларускага народнага сходу.

Вольга АНУФРЫЕВА.

❍ У ТЭМУ

ЗВЯРТАЙЦЕСЯ — ДАПАМОЖАМ!

У суботу, 21 лістапада, прамую лінію будзе праводзіць намеснік старшыні Савета Рэспублікі Анатоль ІСАЧАНКА. Званкі будуць прымацца з 10.00 да 13.00 па тэлефоне (017) 328 53 24.

ЭКАНОМІКА

АМАЛЬ 65 МІЛЬЁНАЎ РУБЛЁЎ

склала сума льгот і прэферэнцый для суб'ектаў гаспадарання, якія пацярпелі ў выніку першай хвалі COVID-19

І гэта датычыцца толькі рэалізацыі Указа № 143 «Аб падтрымцы эканомікі» за дзевяць месяцаў бягучага года. Наогул, дакументаў, якія прынятыя на дзяржаўным узроўні і гарантуюць спрыяльныя ўмовы ў вядзенні бізнесу ў перыяд пандэміі, акрамя згаданага, яшчэ чатыры.

Так, асновай падтрымкі рэальнага сектара эканомікі, бюджэтных арганізацый і грамадзян разам з 143-м указам сталі яшчэ ўказы № 141 «Аб уплаце часткі прыбытку (даходу)», № 159 «Аб пераразліку кошту актываў і абавязацельстваў», № 178 «Аб часовых мерах дзяржаўнай падтрымкі наймальнікаў і асобных катэгорый грамадзян» і № 179 «Аб аплаце працы».

Што прадугледжвае гэты комплекс мер па падтрымцы эканомікі? Як паведамілі ў Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па эканоміцы, бюджэце і фінансах, названыя дакументы гарантуюць растэрмінoўку гаспадарчым таварыствам для пераліку дывідэндаў у бюджэт, спісанне курсавых розніц (да 31 снежня 2022 года), ненарліччэнне амартызацыі асноўных сродкаў і нематэрыяльных актываў, растэрміноўку па аплаце мясцовых падаткаў і збораў. Акрамя таго, прадугледжваецца памяншэнне падатку на нерухомасць, зямельнага падатку, арэнднай платы за зямельныя ўчасткі, памяншэнне ў два (!) разы стаўкі адзінага падатку, выплата субсідый за кошт сродкаў ФСАН для даплат работнікам, якія не працавалі (ці працавалі, але ў рэжыме няпоўнай занятасці) з 1 мая да 1 жніўня.

Асновай падтрымкі, безумоўна, стаў указ № 143, які ўвабраў асноўныя прэферэнцыі і льготы. Па падліках, агучаных у профільнай камісіі, агульная сума падтрымкі за дзевяць сёлетніх месяцаў па гэтым дакуменце склала 64,4 мільёна рублёў. Амаль палова ад гэтай сумы — 30,8 мільёна — адтэрміноўка па аплаце арэнднай платы, якой скарысталіся 7349 суб'ектаў гаспадарання па ўсёй краіне. Наступным па аб'ёме вызваленых сродкаў стала памяншэнне сумы падатку на нерухомасць і зямельнага падатку — 16,1 мільёна агулам на 817 суб'ектаў. Амаль 46 тысяч суб'ектаў гаспадарання скарысталіся магчымасцю паменшыць арэндную плату за зямельныя ўчасткі на агульную суму амаль у 10 мільёнаў рублёў. Адтэрміноўкай і растэрміноўкай па аплаце мясцовых падаткаў скарыстаўся 361 суб'ект на 6,6 мільёна рублёў. І нарэшце, 222 суб'екты паменшылі сваю арэндную плату за зямельныя ўчасткі сумарна на 875 тысяч рублёў.

Цікавы «рэгіянальнае дзяленне» выкарыстання падатковых ільгот і прэферэнцый, прадстаўленых у 143-м указе, якімі скарысталіся 47 279 суб'ектаў на суму 33,6 мільёна рублёў. Самай вялікай па колькасці суб'ектаў стала Брэсцкая вобласць — 9615, але сума аказалася не надта вялікая — крыху больш за тры мільёны. А самая малая колькасць тых, хто далучыўся да такой магчымасці, аказалася ў сталіцы — 275 суб'ектаў. Аднак, нягледзячы на гэты факт, сталіца аказалася лідарам па агульнай суме выкарыстаных магчымасцяў — 14,8 мільёна рублёў.

Маштабы выкарыстання адтэрміноўкі і зніжэння сумы арэнды таксама паказваюць найбольшую актыўнасць мінчан: 2366 суб'ектаў на 16,2 мільёна рублёў.

Вольга АНУФРЫЕВА.

ФІНАНСАВАЯ НЕАДУКАВАНАСЦЬ І БАНАЛЬНАЯ БЕСТУРБОТНАСЦЬ

становяцца падставамі таго, што людзі ўсё часцей і часцей робяцца ахвярамі махляроў і страчваюць свае грошы

ШТО могуць супрацьпаставіць гэтаму банкі, праваахоўнікі і заканадаўцы? Адказ шукалі ўдзельнікі пашыранага пасяджэння Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па эканоміцы, бюджэце і фінансах у рэжыме відэаканферэнцыі. Тэматычнае пасяджэнне з удзелам экспертаў і кампетэнтных спецыялістаў у такім фармаце правялі ўпершыню. Па разліках арганізатараў, такое паглыбленне ў праблематыку дапаможа сенатарам у іх заканатворчасці, пры кантактах з працоўнымі калектывамі і асобнымі заяўнікамі і, магчыма, у прафесійнай дзейнасці.

Пакуль кліент «цёплы»

Актуальнасць тэмы, як кажуць, на вастрыі пяра — забеспячэнне кібербяспекі аплаты ў межах развіцця плацежнага рынку Беларусі.

— У сучасных умовах бяспека плацяжоў — адзін з ключавых індыкатараў эфектыўнасці плацежных сістэм і плацежнага рынку ў цэлым, — выказала меркаванне ў пачатку сустрэчы **старшыня профільнай Пастаяннай камісіі Таццяна РУНЕЦ.** — Значэнне і аб'ёмы электронных плацяжоў узрастаюць, але разам з тым усё больш удасканаленымі становяцца спосабы крадзяжу сродкаў з пластыкавых картак, рахункаў прадпрыемстваў.

Яна перакананая, што гэта не сведчыць аб дыскрэдытацыі сістэмы электронных плацяжоў, але кансалідаваць намаганні рэгулятара, спецпадраздзялення МУС, банкаў для павышэння бяспекі плацежнай сістэмы неабходна.

Безумоўна, так яно і ёсць. З кожным днём з'яўляюцца новыя і новыя спосабы падману спажыўца з боку рознага рангу махляроў. Напрыклад, днямі заглянуў да мяне знаёмы і кажа, маўляў, адзін з папулярных інтэрнэт-сэрвісаў зусім змарнаваўся: даў аб'яву аб продажы былых у карыстанні шын — пачалі «бамбіць» махляры з прапановамі імгненнай куплі тавару — толькі дай даныя карткі. Мужчына не купіўся на «салодкія» абяцанкі (як-ніяк у падатковай інспекцыі працуе і мае досвед у сферы фінансаў), адмовіўшыся ад іх. Паспрабаваў праз тыдзень даць аб'яву аб продажы дзіцячага аўтакрэсла. І што вы думаеце? Адразу 12 (!) «пакупнікоў» на тых жа ўмовах пачалі весці з ім перапіску ў месенджары і нават тэлефанаваць на мабільнік — толькі б хутка атрымаць банкаўскія даныя, пакуль кліент «цёплы».

— І куды глядзіць уладальнік сэрвісу? — абураецца знаёмы. — Гэта ж падрыўае яго аўтарытэт! Больш не стану там нічога размяшчаць...

Выснова, канешне, эмацыянальная, але не без падстаў.

Банк і так усё ведае

Як растлумачыў **загадчык аддзела рэагавання на камп'ютарныя пагрозы ўпраўлення абароны інфармацыі Нацбанка Рэспублікі Беларусь Сяргей МАЙСЕЙШЫН,** схемы махлярства «прадавец — пакупнік» увесь час трансфармуюцца, і з'яўляюцца новыя спосабы падману. Напрыклад, вядомая інтэрнэт-пляцоўка па продажы былых у карыстанні рэчаў таксама стала месцам, дзе можна стаць ахвярай махляроў. Безумоўна, адміністрацыя актыўна займаецца бяспекай сваіх кліентаў, таму перапіска ў самім сэрвісе накшталт «дайце даныя вашай карткі» наўрад ці магчымая. Таму зламыснікі і пераходзяць на асабісты кантакт з ахвярай, напрыклад, у месенджар.

Прывяду аргументы махляра, якія агучыў мой знаёмы: «Я на пошце ўжо, давайце я кіну вам задатак, толькі вы мне папярэдне скажаце даныя сваёй карткі і філіял банка, што на адваротным баку, — прапануе «пакупнік». — І вы не супраць, што я не сам забяру, а праз сэрвіс дастаўкі? Дарэчы, зараз я ўжо яго замаўляю».

Нічога не насцярожвае? Ды шмат што! Па-першае, хуткасць рэагавання — пакуль ахвяра не перадумала. Па-другое, адсутнасць асабістага кантакту. Ды і нарэшце, запытанне персанальных даных.

Начальнік галоўнага ўпраўлення плацежнай сістэмы і лічбавых тэхналогій Нацбанка Таццяна РУСКЕВІЧ звяртае ўвагу на лічбы на вашым «пластыку»:

— Трэба разумець, што нанесена на вашай банкаўскай картцы: на адваротным баку размешчаны не нумар «філіяла банка», а код, які нельга даваць махлярам, — тлумачыць спецыяліст.

Па яе словах, найлепшы спосаб абароны на сённяшні дзень — гэта біяметрычная ідэнтыфікацыя кліента: голас, адбітак пальца ці выяву твару нельга аддаць ці прадыктаваць нікому. Але гэтая паслуга дасягальная пакуль што кліентам не ўсіх банкаў.

Таццяна Рускевіч прыводзіць прыклады розных спосабаў ідэнтыфікацыі кліентаў, якія робяць дыстанцыйную аплату з дапамогай плацежнай банкаўскай карткі бяспечнай, але самая галоўная ахова, перакананa спецыяліст, — фінансавая адукаванасць і разуменне таго, якія могуць быць наступствы вашых дзеянняў пры выкананні просьбаў незнаёмцаў. Аб тым, што людзі праяўляюць бестурботнасць, сведчыць леташні ўсплёск выпадкаў вішынгу, які прыйшоўся на лістапад. На той момант было заяўлена аб 4369 фактах вішынгу. Нагадаем, тады тэлефонныя махляры прадстаўляліся супрацоўнікамі банка і прасілі прадыктаваць даныя банкаўскай карткі:

— Трэба памятаць: банку не трэба нічога дыктаваць — банк і так усё ведае! — нагадвае начальнік галоўнага ўпраўлення плацежнай сістэмы і лічбавых тэхналогій Нацбанка.

Ілжэсайты банкаў з лагатыпам і ў карпаратыўных колерах

Аднак вернемся да нашай інтэрнэт-пляцоўкі па продажы тавараў. Спецыялісты па кібербяспецы тлумачаць, што з'яўляецца шмат падробных пляцовак, якія на першы погляд выглядаюць як сапраўдны сайт. Што параіць у такім выпадку? Звяртайце ўвагу на адрасны радок: ён шмат аб чым раскажа. Ёсць нават фішынгавыя сайты, якія з выгляду нагадваюць банкаўскі аналаг: у тых жа карпаратыўных колерах і з афіцыйным лагатыпам. Парада ўсё тая ж: увага на адрасны радок!

— Асноўная праблема — банальная бестурботнасць, — упэўнены **начальнік галоўнага ўпраўлення па супрацьдзеянні кіберзлачыннасці КМ МУС Андрэй КАВАЛЁЎ.** — Ні фізічныя, ні юрыдычныя асобы не гатовыя да такога імклівага росту лічбавізацыі жыцця. Таму праблема гэта агульная і датычыцца яна нас усіх, а не толькі МУС і банкаў.

Калі ў 2015 годзе было заведзена 2400 крымінальных спраў па гэтай тэматыцы, то за 10 месяцаў 2020-га — больш за 16 тысяч. І тэндэнцыя сведчыць пра далейшае павелічэнне гэтай долі злачынстваў.

Што гэтаму можна супрацьпаставіць? З 2017 года ў Беларусі дзейнічае цэнтр па ахове інфармацыі FinCERTby, які быў створаны для забеспячэння стабільнасці банкаўскай сістэмы і мінімізацыі рызыкі ў гэтай галіне. У інфармацыйным абмене ўдзельнічаюць усе банкі, нябанкаўскія крэдытна-фінансавыя арганізацыі, праваахоўны блок. З моманту яго стварэння было апрацавана больш за 17 тысяч паведамленняў аб розных інцыдэнтах. Іх можна падзяліць на два тыпы: шкоднае праграмнае забеспячэнне і крадзяжы з банкаўскіх плацежных картак.

Як паведаміў сенатарам **намеснік старшыні праўлення Нацбанка Рэспублікі Беларусь Дзмітрый КАЛЕЧЫЦ,** зараз распрацоўваецца праект указа «аб супрацьдзеянні кіберпагрозам у банкаўскай сферы», які вырашыць пытанні блакіравання фішынгавых сайтаў і паскорыць хуткасць рэагавання на паведамленні аб такіх інцыдэнтах, дасць дадатковыя паўнамоцтвы FinCERTby па вяртанні ўладальнікам іх сродкаў, скрадзеных у выніку махлярскіх дзеянняў. У найбліжэйшы час рэгулятар накіруе праект указа ва ўсе зацікаўленыя арганізацыі.

А пакуль параім: будзьце пільныя і ўважлівыя, асабліва, калі гаворка ідзе аб даных вашай плацежнай карткі і электронных плацяжах. Лепш яшчэ раз усё пераправерыць.

Дарэчы, знаёмы ўсё ж такі прадаў непатрэбныя яму шыны — пакупніку са свайго горада, які прыехаў да яго асабіста і разлічыўся без лішніх умоў.

Вольга АНУФРЫЕВА, фота аўтара.

Даведка «МС»

Вішынг — гэта тэлефоннае махлярства, пры якім злачынец звязваецца з ахвярай па тэлефоне (у выглядзе званка або СМС) і ўгаворвае агучыць даныя банкаўскай карткі, прыдумаўшы пэўную пераканаўчую прычыну. Напрыклад, прадстаўляючыся супрацоўнікам банка або нейкага дзяржаўнага органа.

Фішынгавы сайт — гэта платформа для інтэрнэт-махлярства, пры якой зламыснік атрымлівае доступ да канфідэнцыяльных даных, такіх як лагіны і паролі, нумары крэдытных картак.

Сядзі і глядзі

Памяці Уладзіміра Караткевіча прысвячаецца...

У чацвер, 26 лістапада, да 90-годдзя з дня нараджэння выдатнага пісьменніка, перакладчыка і крытыка Уладзіміра Караткевіча гледачоў тэлеканала «Беларусь 3» чакаюць экранізацыі знакамітых твораў майстра гістарычнай прозы, а таксама некалькі дакументальна-біяграфічных праектаў уласнай вытворчасці Белтэлерадыёкампаніі.

Філасафічная, сімвалічная і самабытная, літаратурная спадчына Уладзіміра Караткевіча стала неад'емнай і важнай часткай нацыянальнай беларускай культуры. Спецыяльна да дня нараджэння Уладзіміра Сямёнавіча «Беларусь 3» прапануе здзейсніць пазнавальнае падарожжа па старонках ягонага жыцця і творчасці, прагледзеўшы дакументальныя праекты тэлеканала — «Люблю і памятаю» ў 10.40 і 23.15, «Запіскі на палях» у 11.20 і 17.40, а таксама фільм «Сівая легенда Уладзіміра Караткевіча» з фондаў медыяхолдынга ў 14.55.

Для самых маленькіх тэлеканал падрыхтаваў 10-хвілінны тэматычны мультфільм паводле казкі Уладзіміра Караткевіча «Вясна ўвосень», які пакажуць у вячэрняй «Калыханцы» ў 20.40.

Алена ДРАПКО.

ШАШКІ

(«Звязда») Выпуск № 127

Сёння пачынаем бліц-конкурс на найлепшае рашэнне шашачных кампазіцый майстра спорту з Магілёва Дзмітрыя Камчыцкага. Будзе прапанавана 10 заданняў. Пераможцу чакае прыз — шашачная кніга ад аўтара кампазіцый. Сёння прапануецца першыя пяць пазіцый. Тэрмін дасылкі адказаў — два тыдні з моманту публікацыі. Рашэнне кожнай пазіцыі ацэньваецца ў адно ачко. За знаходжанне пабочных рашэнняў можна атрымаць дадатковае ачко.

№ 122

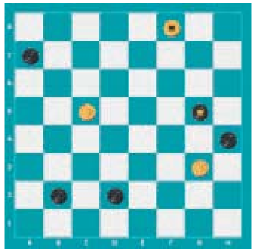

№ 122

Белыя простыя шашкі: g3, c5, белыя дамкі: f8 (3).

Чорныя простыя шашкі: b2, d2, h4, a7, чорныя дамкі: g5 (5).

№ 123

Белыя простыя шашкі: f2, d4, a5, d6, a7 (5).

Чорныя простыя шашкі a3, e3, b8 (3).

№ 124

Белыя простыя шашкі: b4, d4, c5, e5, g7 (5).

Чорныя простыя шашкі: d2, a3, g5, a7 (4).

№ 125

Белыя простыя шашкі: e3, g5, a7, e7 (4).

Чорныя простыя шашкі: b2, g3, f4, h6 (4).

№ 126

Белыя простыя шашкі: a3, e3, d4, e5, d6, h6 (6).

Чорныя простыя шашкі: a5, b6, f6, a7, g7, f8 (6).

Яшчэ некалькі кампазіцый прапануецца аматарам стаклетачных шашак.

№ 127 В. Кручкоў (Украіна)

Белыя простыя шашкі: 41, 44, 34, 20, 13, 14, 10 (7).

Чорныя простыя шашкі: 42, 45, 37, 32, 35, 25, 12 (7).

№ 128 В. Варушыла (Мінск)

Белыя простыя шашкі: 37, 40, 31, 32, 33, 27, 17 (7).

Чорныя простыя шашкі: 36, 30, 24, 18, 12, 14, 8, 10 (8).

Ва ўсіх пазіцыях белыя пачынаюць і выйграюць. Прозвішчы чытачоў, якія дашлюць правільныя адказы, будуць апублікаваныя.

Праверце свае рашэнні:

Выпуск № 126 ад 06.11.20.

№ 116 1. d4-c5 b6:d4 2. c3:e5 a5:a1 3. e1-d2 f6:d4 4. c1-b2 a1:e1 5. g3-h4 e1:g3 6. h4:h4+

№ 117 1. ef6 h:f4

[1...c:g7 2. gf6 (2.cb8? a:c7 3. b8:a1 h:f4 4. a:h8 fe3 5. hc3 ef2 6. ce1 fg1=) 2...g:e5

[2...c:g7 3. b:a1 (3.b:h8 a:c7 4. h:a1 x) 3...a:c7 4.a:h8x]

3. b8:e1 c:g7 4. e:a1+

№ 118 1. cb2 c:a1 2. gh8 a:g7 3. h:b8

[3. h:e1? h:f6 4. f:d2 fe5 5. ef2 ed4 — Ісаеў Г. 1978 г. — 6. fg1 (6. fe1 cb4 7. de3 d:f2

8. e:b8 bc3 9. bf4 cb2 10. fe5 bc1=; 6. fh4 cd6 7. hf2 dc3 8. d:b4 c:a3 9. fd4 dc5 10. d:b6

ab2 11. bd4 bc1=) 6...cb6 7. de3 d:f2 8. g:e3 cb4 9. e:a7 bc3 10. ae3 cb2 11. ed4 bc1=]

[3. h:d8? h:f6 4. d:h4 e:g5 5. h:f6 dc1=]

3...h:f6 4. ba7 e:g5 5. a:c1 gh4 6. cf4 fg5 7. f:h6 hg3 8. he3 gh2 9. eg1+

№ 119 1. 20-14 19:10 2. 30-24 29:20 3. 25:05 13-19 4. 05:23 28:19 5. 43-38 32:43 6. 48:39+

№ 120 1. 38-33 35:44 2. 33:11 44:33 3. 11-07 01:12 4. 06-01 33-39 5. 01:10 04:24 6. 43:34+

№ 121 1. 15-10 06:17 2. 19-13 18:29 3. 34:03 45:43 4. 03-26 05:14 5. 26:27 38-42 6. 27-38 42:33 7. 49-43+ (ППР:1. 49-44 6:17 2. 19-13 18:29 3. 34:3 45:43 4. 44-39 43:34 5. 15-10 5:14 6. 3:36 22-28 7. 36-27 28-33 8. 27-43+ паказаў Фёдар Карпей).

З лістоў чытачоў: «Усе кампазіцыі, апублікаваныя ў «шашачным» аддзеле, прыгожыя змястоўныя, арыгінальныя і цалкам вартыя быць выдатным падарункам усім прыхільнікам мастацтва шашачнай кампазіцыі», — піша Уладзімір Панько з Каменца.

Першымі дакладныя адказы даслалі У. Бандарык (в. Лугавая Слабада, Мінскі р-н), В. Таўкачоў (в. Уздзевічы, Клімавіцкі р-н, Магілёўская вобл.), В. Дударэвіч (Брэсцкая вобл., Баранавіцкі р-н, в. Новая Мыш), А. Галаванаў, П. і В. Шульгі, (усе — Мінск), Ф. Карпей, Л. Жыхар (абодва — Мядзел), У. Панько (Каменец), І. Ананіч (Гродна), В. Ваўчкоў (Маладзечна).

Пішыце на адрас: газета «Звязда», вул. Б. Хмяльніцкага, 10А, 220013, Мінск. E-mail: info@zviazda.by або vorush@yandex.ru

Віталь ВАРУШЫЛА, майстар спорту.

ТЭЛЕТЫДЗЕНЬ

Разгадаем тайны твораў класіка

Сёлета спаўняецца 90 гадоў з дня нараджэння беларускага класіка Уладзіміра Караткевіча. Якраз у дзень юбілею 26 лістапада на сацыякультурным канале «Беларусь 3» гледачоў чакае паказ кінафільмаў, якія былі зняты па творах пісьменніка.

«Дзікае паляванне караля Стаха» — адна з першых аповесцяў Уладзіміра Караткевіча, якую апублікавалі ў 1964 годзе, а экранізаваная яна была толькі ў 1979-м. Містычная драма ад рэжысёра Валерыя Рубінчыка пераносіць нас у XIX стагоддзе. Малады вучоны-этнограф Андрэй Беларэцкі прыязджае на беларускае Палессе, каб вывучаць народныя паданні. Ён пасяляецца ў маёнтку Балотныя Яліны, дзе жыве юная паненка Надзея — апошняя прадстаўніца старажытнага шляхецкага роду Яноўскіх. Дарэчы, здымкі старадаўняга палаца праводзіліся ў Падгорацкім замку, што знаходзіцца ў Львоўскай вобласці (Украіна). Дзяўчына распавядае Беларэцкаму пра прывідаў іхняга дома: Маленькага Чалавека, Блакітную жанчыну і Дзікае паляванне, што наводзяць жах па ўсёй акрузе...

Прэм'ерны паказ фільма адбыўся ў Мінску ў сценах касцёла Святых Сымона і Алены, дзе тады размяшчаўся Дом кіно. Пасля кінастужка атрымала розныя ўзнагароды па ўсім свеце. Так, напрыклад, на І Міжнародным кінафестывалі дэтэктыўных і таямнічых фільмаў «Містфэст» у Італіі «Дзікаму паляванню караля Стаха» аддалі Гран-пры, а потым праз некалькі гадоў такі ж поспех напаткаў карціну і ў Бельгіі на Міжнародным кінафестывалі містычных і навукова-папулярных фільмаў.

Экранізацыя рамана **«Хрыстос прызямліўся ў Гародні»** апярэдзіла выхад самой кнігі. Спачатку твор з'явіўся ў пісьменніка ў выглядзе кінасцэнарыя, па якім знялі фільм. Сюжэт яго заснаваны на рэальных падзеях. Штуршком для напісання рамана паслужыў запіс з «Хронікі...» Мацея Стрыйкоўскага пра тое, што ў XVI ст., у пачатку княжання Жыгімонта І, з'явіўся чалавек, які называў сябе Хрыстом. Кінастужка знятая Уладзімірам Бычковым — гэта філасофская прытча і роздум пра пакліканне чалавека... У часы голаду і татарскіх набегаў акцёр Юрась Братчык з'яўляецца перад народам у абліччы Хрыста, і народ верыць у цуд. Гэтым выдатна скарыстацца хітры манах Басяцкі. Юрася і яго сяброў — «апосталаў» арыштоўваюць па загадзе кардынала, грымірюць, апранаюць у адпаведнае адзенне і выводзяць да народа. Галодны люд пачынае маліць пра хлеб, і Юрась вядзе натоўп да засекаў багацеяў. Збегшы ад кардынала, Юрась з сябрамі хаваецца ў жаночым кляштары. А потым з дапамогай людзей яны разбіваюць татар і войска кардынала. Фільм быў зняты на «Беларусьфільме» ў 1967-м і адноўлены ў 1989 годзе, калі яго паказалі публічна. У карціне гледачы заўважаць шмат горкай іроніі, драматызму, але разам з тым гумару і аптымізму. Сам пісьменнік неяк адзначыў, што гэта «не камедыя і не трагедыя, а трагікамедыя, смех скрозь слёзы, народная драма».

А вось тым, хто любіць гістарычныя дэтэктывы, варта будзе паглядзець фільм **«Чорны замак Альшанскі»** ад рэжысёра Міхаіла Пташука. Экранізацыю па матывах гэтага рамана зрабілі ў 1983 годзе. Па сюжэце дзея адбываецца ў 1611 годзе. Магутны і найбагацейшы ў Беларусі род князёў Альшанскіх раптам занепадае. Скарбы роду аказваюцца замураваныя ў адной з веж радавога замка. Апошні з князёў Альшанскіх хавае завяшчанне пра месцазнаходжанне скарбу ў вокладку кнігі, якая захавалася і ўжо ў наш час стала цэнтрам ланцуга дзіўных, загадкавых і нават крывавых падзей... Сюжэт вядомы многім, але чаму б не паглядзець яго ў кінаўвасабленні?

Алена ДРАПКО.

Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 Добрай раніцы, Беларусь!
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), **9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00** Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10 «Зона X». Крымінальная хроніка (16+).
9.10 Галоўны эфір.
10.15 Навіны надвор'я.
10.40, 12.10, 18.35, 19.20 Серыял «Шыфр» (16+).
13.05, 15.25 Меладрама **«Свой чужы сын». 1—4-я серыі (16+).**
15.10, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 Беларуская часінка.
18.15, 0.15 «Зона X». Крымінальныя навіны (16+).
21.00 Панарама.
21.50 Зразумелая палітыка.
22.00 Серыял «След» (16+).
23.55 Арэна.
0.40 Дзень спорту.

Беларусь 2

7.00 «Уключайся!» (12+)
9.00, 19.25 Тэлебарометр.
9.05, 20.00 «Зразумець. Даравацъ» (16+).
10.15 Камень, нажніцы, папера (16+).
10.50 «Да пабачэння» (16+).
11.45 Драма «Дзіўнае жыццё Цімаці Грына» (12+).
13.35 «Паненка-сялянка» (16+).
14.30 «Арол і рэшка. Марскі сезон» (16+).
15.25 Анімацыйны фільм «Ральф супраць інтэрнэту» (12+).
17.10 Фантастыка-прыгодніцкі экшн «Чалавек-мурашка і Аса» (12+).
21.10 Спортлата 6 з 49, КЕНО.
21.15 «Тата папаў» (16+).
23.15 Хачу ў тэлевізар!
23.20 Серыял «Анатомія страсці» (16+).
0.25 «Каралі палат». Скетчкам (16+).

Беларусь 3

7.00 «Дабраранак».
07.35 «Беларуская кухня». Ляхуна і бульбяныя клёцкі.
8.05, 12.00, 20.20 Навіны культуры.
8.25, 12.20 «Гэты дзень».
8.30 «Нацыянальны хіт-парад».
09.25 «Кадры жыцця». Уладзімір Чарнышоў.
10.15, 18.40 «Генерал». Маст. фільм (12+).
12.25 «Навукаманія» (6+).
12.50 «Нядзельны тата». Маст. фільм (6+) [СЦ].

14.15 «Наперад у мінулае».
14.40, 21.05 «Сталінград». Маст. фільм (12+).
17.55 «Люблю і памятаю». Яўген Грышман.
20.40 «Калыханка» (0+).

Беларусь 5

6.40, 18.20, 22.55 Футбол. Чэмпіянат Англіі.
8.25 Вынікі тыдня.
9.10 Фігурнае катанне. Гран-пры. Масква. Гала-шоу.
11.05 Футбол. Чэмпіянат Беларусі. 29-ы тур. Агляд.
11.50 Вялікі спорт.
12.35 Плаванне. Ліга ISL. Фінал.
14.40 Футбол. Беларусбанк — Чэмпіянат Беларусі. 29-ы тур. «Рух» (Брэст) — «Шахцёр» (Салігорск).
16.30 Футбол. Беларусбанк — Чэмпіянат Беларусі. 29-ы тур. БАТЭ (Барысаў) — «Белшына» (Бабруйск).
19.20 Хакей. КХЛ. «Авангард» (Омск) — «Ак Барс» (Казань). (У перапынках — Спорт-цэнтр.)
21.50 На грані фолу. Футбольны агляд.

АНТ

6.00, 7.15, 8.15 «Наша раніца».
7.00 [СЦ], **8.00** [СЦ], **9.00** [СЦ], **11.00, 13.00, 16.00, 18.00** [СЦ], **20.30, 1.10** Нашы навіны.
9.15 «Контуры».
10.05 «Жыць здорава!» (16+)
11.15 «Модны прыгавор» (6+).
12.15 «Грамадзянская абарона» (16+).
13.15, 22.15 Серыял «Страсці па Чапаю» (16+).
15.05 «Давай пажэнімся!» (16+)
16.20, 0.20 «Мужчынскае / Жаночае» (16+).
17.20, 18.20 «На самай справе» (16+).
18.50 «Няхай гавораць» (16+).
20.00 Час.
21.10 Серыял «Доктар Праабражэнскі» (16+).

СТБ

6.00, 6.40, 7.45 «Раніца СТБ».
6.30 [СЦ], **7.30** [СЦ], **8.30** [СЦ], **10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30** Навіны «24 гадзіны».
8.40 «Тыдзень».
10.40 «Як уладкаваны свет» (16+).
12.20 «Вадзіць па-руску» (16+).
12.40, 21.20 «Самыя шакавальныя гіпотэзы» (16+).
13.45, 23.05 «Таямніцы Чапман» (16+).
14.35, 20.30 «Неверагодна цікавыя гісторыі» (16+).
15.40, 16.50 «Уладзімірская, 15». Серыял (16+).
20.00, 22.55 «СТБ-спорт».
20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
20.15 «Міншчына».
22.05 «Глядзець усім!» (16+)
23.55 «Загадкі чалавецтва» (16+).
0.45 «Мінтранс» (16+).
1.35 «Самая карысная праграма» (16+).

МІР

5.00, 10.10 Серыял «Дрэнная кроў» (16+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок).
13.15 «Справы судовыя. Грошы вярніце!» (16+)
14.10 «Справы судовыя. Бітва за будучыню» (16+).
15.05, 17.15 «Справы судовыя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15 Сусветнае пагадненне (16+).
17.50, 19.25 Серыял «Штрафнік» [СЦ] (16+).
21.40 Тэлегульня «Гульня ў кіно» (12+).
22.25 Шоу «Назад у будучыню» (12+).
23.20 «Сусветныя гульні розуму» (12+).
0.15 Серыял «Адліга» (12+).
2.30 Серыял «Мухтар. Новы след» [СЦ] (16+).
4.35 Маст. фільм «Свінарка і пастух» (12+).

РТР—Беларусь

6.05 «Новая раніца».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.30 «Пра самае галоўнае» (12+).
12.35 «Спецыяльны рэпартаж».
12.50 «У людзях».
13.35 «Плюс-мінус». Надвор'е на тыдзень.
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
14.40 Серыял «Марозава» (12+).
17.15 «60 хвілін».
18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
21.05 Серыял «Грозны» (16+).
23.10 «Вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ—Беларусь

6.05 «Астрапрагноз».
6.10 Белавежская пушча (6+).
6.25 Беларусы (6+).
7.05 «Здароўе» (12+).
8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
8.25 «Справа ўрачоў» (16+).
9.10 Серыял «Мухтар. Новы след» (16+).
10.25, 13.50 Дэтэктыў «Кветкі зла» (16+).
13.25, 16.30 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
14.50 Пракурорская праверка (16+).
16.25, 19.40, 22.20, 23.45 Сёння. Галоўнае.
16.55, 0.00 «ДНК» (16+).
18.10, 19.55 Серыял «Пёс» (16+).
21.15 Драма «Чужы сярод сваіх» (16+).
22.25 «НЗ.by».
22.45 Серыял «Груз» (16+).

8 канал

7.00, 16.00, 18.25, 21.05, 1.40 «Надвор'е» + «Эрана».
7.05, 16.10 «Мультпарад» (6+).
7.30, 16.05, 20.50 «Прыколы 13-й школы» (6+).
7.35 Серыял «Звышнатуральнае» (12+).
8.20, 20.05 Серыял «Мар'ін гай» (16+).
9.50 Дак. фільм «Як зімуюць жывёлы».
10.05 М/ф «Тры волаты і марскі цар» (0+).
11.20 Серыял «Бярозка» (12+).
13.05 Камедыя «Kingsman. Сакрэтная служба» (18+).
15.15, 18.30 Серыял «Скрозь снег» (16+).
16.50 Серыял «Непрыдуманая гісторыя» (16+).
19.15 «Суперлато».
20.55 «Вечарніца» (6+).
21.10 Драма «Заход» (16+).
23.30 Баявік «Ніколі не кажы «ніколі» (12+).

ВТБ

6.05 «Дурні і дарогі» (16+).
7.45 «Лаві момант» (16+).
9.10 «КВЗ. Па-нашаму» (16+).
10.00 «Дзіцячы КВЗ» (6+).
11.00 «Руская не смяюцца» (16+).
12.05 «Галерэя прыгажосці» (16+).
12.55 Анімацыйны фільм «Паляўнічыя на цмокаў» (12+).
14.35 Фантастыка «Іншапланетнае ўварванне: бітва за Лос-Анджэлес» (12+).
16.50 Фільм-катастрофа «Глыбакаводны гарызонт» (16+).
19.00 Фантастыка «Філасафы: урокі выжывання» (16+).
21.00 «Справа была ўвечары» (16+).
22.05 «Пары на Канары» (16+).
23.05 «Дзеткі-продкі» (12+).
0.05 «Уральскія пельмені» (16+).
1.00 «Рогаў у справе» (16+).
1.55 «Проста кухня» (16+).
2.25 «Даеш моладзь» (16+).
4.10 «6 кадраў» (16+).

Культура

6.30 «Бусел». «Вострай капітанаў». Мультфільмы.
7.15 «Марскія вароты». Маст. фільм.
9.25 «Звычайны канцэрт».
9.55 «Мы — грамадзе!»
10.35 Юбілей Ніны Грабяшковай. «Любачка». Маст. фільм [СЦ].
11.50 Больш, чым каханне. Ніна Грабяшкова і Леанід Гайдай [СЦ].
12.30 Лісты з правінцыі. Курыльскія астравы [СЦ].
13.00, 1.25 Дыялогі пра жывёл. Заапарк Растова-на-Доне [СЦ].
13.40 «Іншыя Раманавы». «Есть дар иной, божественный, бесцэнный...» [СЦ].
14.10 «Калекцыя». Дак. серыял [СЦ].
14.40 «Гульня ў бісер».
15.20, 23.30 Ілюзіён. «Міначка з Сан-сусі». Маст. фільм.
17.15 Больш, чым каханне. Бэла Ахмадуліна і Барыс Месерэр [СЦ].
18.00 «Пешшу...» [СЦ].
18.30 «Рамантыка раманса».
19.30 Навіны культуры.
20.10 Да 95-годдзя з дня нараджэння Ноны Мардзюковай. «Камісар». Маст. фільм [СЦ].
21.55 Летні канцэрт у парку палаца Шонбрун. Ёнас Каўфман, Валерый Гергіеў і Венскі філарманічны аркестр.
2.05 Шукальнікі. «Завяшчанне Бажэнава».

Настальгія

6.10 «Да і пасля...» Год 1990-ы (16+).
7.20, 9.45, 11.00, 13.35, 14.45, 17.25, 21.45, 3.45, 5.00 Музычная настальгія (12+).
7.30 Маст. фільм «Патрэбны людзі» (16+).
9.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
10.00 «Колба часу».
12.00 Маст. фільм «Апёк» (16+).
13.50 Фільм-канцэрт «Міхаіл Жванецкі. Сам-насам з сабой...» (12+)
15.00 «Быў час». 2008 год (16+).
16.00 «Пад знакам задыяка. Стралец» (16+).
18.00 «Народжаны ў СССР». Лепшае (16+).
19.00 «Вакол смеху». 1981 год (12+).
20.20 «Гумар, які мы страцілі (гумар савецкай эпохі)» (12+).
22.00 Маст. фільм «Дзёны цягнік» (16+).
23.40 Тэлеспектакль «Тры сястры» (12+).
5.20 Дак. фільм «Фільм пра фільм. Беражыся аўтамабіля» (16+).

EuroSport 1

1.30, 7.30, 21.45 Снукер. UK Championship (6+).
2.35 Ралі. ERC (12+).
3.05, 17.25 Скачкі на лыжах з трампліна. Кубак свету (12+).
3.30, 9.30, 12.20, 20.45 Біятлон. Кубак свету (6+).
5.00, 10.30, 16.55 Лыжнае дваяборʼе. Кубак свету (12+).
6.00, 13.50 Лыжныя гонкі. Кубак свету (6+).
19.15 Санны спорт. Кубак свету (12+).

Кінакамедыя

0.00 Паедзем да чорта-вай бабулі (12+).
1.45 Высокі бландзін у чорным чаравіку (12+).
3.20 Таксі-2 (16+).
4.50 Таксі-3 (16+).
6.20 Падмена (16+).
8.15 Вампірскі засос (16+).
9.50 Гэты няёмкі момант (16+).
11.40 Вядзьмарка (18+).
13.40 З 13 у 30 (12+).
15.30 Папе зноў 17 (12+).
17.25 З вачэй — далоў, з чорта — прэч! (16+)
19.30 Зялёная кніга (16+).

21.55 Джэй і Маўклівы Боб наносяць зваротны ўдар (16+).
23.50 100 мільёнаў еўра (16+).

ТБЗ

6.00 Калекцыя «Беларусьфільма» (12+).
8.20 «Улегцы» (12+).
8.55 «Хроніка ночы». Маст. фільм (12+).
10.35 «Выратуйце, я не ўмею гатаваць!» (12+)
11.25, 2.35 Серыял «Участак лейтэнанта Качуры» (12+).
15.50 Анімацыйны фільм «Гарфілд» (0+).
17.20 Серыял «Сляды апосталаў» (12+).
21.50 «ТВЗ вядзе расследаванне» (16+).
23.00 «Перавага Борна». Маст. фільм (12+).
1.05 «Грым». Серыял (16+).

ТБ1000

5.00, 3.05 Солт (16+).
6.35 Шпіён, які мяне кінуў (16+).
8.35 З Парыжа з любоўю (16+).

10.10 РЭД (16+).
12.05 Дзіця чалавечае (16+).
14.00 Новы Чалавек-павук (12+).
16.30 Новы Чалавек-павук: высокае напружанне (16+).
19.00 Уладар стыхій (6+).
20.50 Элізіум: рай не на Зямлі (16+).
22.45 Іншапланетнае ўварванне: бітва за Лос-Анджэлес (16+).
0.50 Містар і місіс Сміт (16+).

ТБ1000 Рускае кіно

6.40, 4.00 Памятаю — не памятаю! (12+)
8.10 Ярды (16+).
9.45 Граніца. Таежны раман (16+).
12.05 На Дзерыбасаўскай добрае надвор'е, ці На Брайтан-Біч зноў ідуць дажджы (16+).
13.45 СуперБабровы (12+).
15.30 СуперБабровы. Народныя мсціўцы (12+).
17.05 Дамавік (6+).
19.00 Мамы (12+).

20.55 Мамы-3 (12+).
22.35 Без меж (12+).
0.15 Крывавая лэдзі Баторы (16+).
2.15 Вяселле па абмене (16+).

National Geographic

6.00 Зрабіць за адзін дзень (16+).
6.20 Аўта-SOS. (16+).
8.00 Самыя лепшыя суперкары (16+).
9.45 Каралі рыбалкі (16+).
11.25 Машыны: разабраць і прадаць (16+).
13.05 Сапраўдны суперкар (16+).
14.45 Мегазаводы (16+).
17.25 11 верасня: хроніка тэрору (16+).
21.00 Таемныя файлы Бэн Ладэна (16+).
21.50 Расследаванні авіякатастроф (16+).
22.40 Секунды да катастрофы (16+).
23.30 911. Паветраны кантроль (16+).
0.20 Стварэнне райскай высплы (16+).
1.10, 5.15 Асушыць акіян: глыбокае апусканне (16+).
3.35 Нацыянальныя паркі Амерыкі (16+).

Discovery

8.00, 15.05 Махінатары (12+).
8.45, 21.02 Як гэта ўладкавана: аўтамабілі мары (12+).
9.10, 5.42 Смяротны ўлоў (16+).
10.50 Залатая ліхаманка (16+).
11.41 Як уладкаваны Сусвет (12+).
13.23, 23.09 Дальнабойшчык у Афрыцы (12+).
14.14, 7.14 Вышэйшая ліга выкідал (12+).
19.20 Як гэта ўладкавана? (12+)
20.11 Як гэта зроблена? (12+)
21.27 Не спрабуйце паўтарыць (16+).
0.00 Вартавыя падземкі (16+).
0.51 Аляска: 100 дзён выжывання (16+).
1.42 Паляўнічыя на склады (16+).
5.19 Паляўнічыя на рэлківіі (16+).

У праграме магчымы змяненні. Перадрукоўка праграмы забаронена. [СЦ] – фільм трансліюецца са скрытымі субцітрамі.

Беларусь 1

6.15 Меладрама «Я цябе знайду» (16+).
8.20 Клуб рэдактараў (16+).
9.00, 12.00, 15.00 Навіны.
9.10 «Арсенал» (12+).
9.40 Гісторыі выратавання (12+).
10.20 Родныя людзі (6+).
10.40 «Зона Х». Вынікі тыдня (16+).
11.15 Вакол планеты.
12.10 Навіны. Цэнтральны рэгіён.
12.35 Меладрама «Патрэбна нявеста з пражываннем» (12+).
14.30 Маршрут пабудаваны (12+).
15.15 Серыял «Часова недаступны» (16+).
16.30 Адзін дзень (12+).
17.05 Меладрама «Ты маё святло» (16+).
19.00 «Еўрабачанне-2020».
21.00 Галоўны эфір.
22.10 Навіны надвор'я.
22.30 Меладрама «Ад лёсу не заракайся». 1-я і 2-я серыі (12+).

Беларусь 2

7.00 «Не нарадзіся прыгожай». Серыял (12+).
8.55 Анімацыйна-прыгодніцкі серыял «Стыч!» (6+)
9.40, 19.35 Тэлебарометр.
9.50 «Да пабачэння» (16+).
10.35 «Чалавек-невідзімка» (16+).
11.35 «Свет навыварат. Бразілія» (16+).
12.30 Баявік «Хана: дасканалая зброя» (16+).
14.20 «Арол і рэшка. Марскі сезон» (16+).
15.15 «Тата напаў» (16+).
17.00 «Вежа» (12+).
17.55 «Бітва экстрасэнсаў» (16+).
20.10 «Арол і рэшка. Марскі сезон» (16+).
21.10 Спортлато 5 з 36, КЕНО.
21.15 Драма «Меган Ліві» (16+).
23.20 Меладрама «Людзі, як мы» (12+).

Беларусь 3

7.35 «Святыні Беларусі».
8.00, 14.05, 20.20 Навіны культуры.
8.20, 14.30 «Гэты дзень».
8.25 «Шэрая Шыйка». М/ф (0+).
8.45 «Мая Анфіса». Маст. фільм (12+) [СЦ].
10.00 «Наперад у мінулае».
10.25 «Беларуская кухня». Зуцы.
10.55 «Нацыянальны хіт-парад».
11.50 «Чорны замак Альшанскі». Маст. фільм (12+) [СЦ].
14.35 «Зверабой». Маст. фільм (12+) [СЦ].
17.10 «Дыскатэка СССР». Канцэрт «Дзень добры, сябры!»
18.05 «Бландзінка за вуглом». Маст. фільм (12+) [СЦ].
19.30 «Кадры жыцця». Краўчанка.
20.40 «Калыханка» (0+).
21.05 «Ганна Герман». Серыял (12+).

Беларусь 5

6.40 Фігурнае катанне. Гран-пры. Осака. Мужчыны. Адвольная праграма.
8.10 Фігурнае катанне. Гран-пры. Осака. Гала-шоу.
10.00 Азбука спорту.
10.10 Мастацкая гімнастыка. Чэмпіянат Еўропы. Кіеў.
12.20 Біятлон. Кубак свету. Кантылахці. Спрынт. Мужчыны.
13.50 Футбол. Чэмпіянат Беларусі. 30-ы тур. Агляд.
14.35 Піт-стоп.
15.05 Гульні «на вырост».
15.40 Біятлон. Кубак свету. Кантылахці. Спрынт. Жанчыны.
17.00 Хакей. КХЛ. «Лакаматыў» (Яраслаўль) — «Дынама-Мінск». (У перапынках — Спорт-цэнтр.)
19.30, 22.05 Футбол. Чэмпіянат Англіі. (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
21.20 Вынікі тыдня.

АНТ

7.00, 9.00, 16.00 [СЦ], **18.00** Нашы навіны.
7.15 «Здароўе» (16+).
8.10 «Жыццё іншых» (12+).
9.15 «У канцы тунеля» (16+).
9.30 «Метэагід».
9.50 «Народны повар» (12+).
11.05 «Бачылі відэа?» (6+)
12.30 Да юбілею Генадзя Хазанава. «Без антракту» (16+).
15.00, 16.20 Да юбілею Генадзя Хазанава. «Кропля ў кроплю» (16+).
18.20 Шоу Максіма Галкіна «Лепш за ўсіх!» Новы сезон (0+).
20.00 «Контуры».

[СЦ] — фільм транслюецца са скрытымі субцітрамі.

21.20 «Што? Дзе? Калі?». Спецыяльны выпуск да 45-годдзя праграмы (16+).
22.35 «Спартклуб» (16+).
22.55 Фільм «Асаблівасці нацыянальнага палявання ў зімовы перыяд» (16+).

СТБ

6.35, 2.10 «Дзіўная справа» (16+).
8.20 «Вялікія таямніцы» (16+).
9.10 «Мінтранс» (16+).
10.00 «Скардзіцца дазваляецца».
10.30 «Вялікі горад».
11.05 Дакументальны праект (16+).
12.10, 13.40, 16.40 «Уладзімірская, 15». Серыял (16+).
13.30, 16.30 Навіны «24 гадзіны».
19.30 «Тыдзень».
22.05 Дакументальны спецпраект (16+).
23.00 «Пасажыр без багажу». Серыял (16+).

МІР

5.00 Маст. фільм «Чыста англійскае забойства» [СЦ] (0+).
5.40 Мультфільмы.
6.40 Маст. фільм «Дзеці Дон Кіхота» [СЦ] (16+).
8.50 «Наша кіно. Гісторыя вялікай любові».
9.25 «ФазэндаЛайф». Мансарда «Карлсан» (16+).
10.00, 16.00 Навіны (бягучы радок).
10.10 Серыял «Смерць шпіёнам. Крым» [СЦ] (16+).
12.25, 16.15 Серыял «Смерць шпіёнам. Скрыты вораг» [СЦ] (16+).
17.10, 19.30 Серыял «Смерць шпіёнам. Лісіная нара» [СЦ] (12+).
18.30, 0.00 «Разам».
22.25, 1.00 Серыял «Смерць шпіёнам. Ударная хваля» [СЦ] (16+).
3.10 Серыял «Смерць шпіёнам» (16+).

РТР—Беларусь

7.00 «Спецыяльны рэпартаж».
7.20 Маст. фільм «Самы лепшы муж» (12+).
11.00 Весткі.
11.10 Маст. фільм «Калі наступіць світанак» (12+).
14.40 Маст. фільм «Заўтра будзе новы дзень» (12+).
18.15 «Усерасійскі адкрыты тэлевізійны конкурс юных талентаў «Сіняя птушка».
20.00 Весткі тыдня.
21.05 «У людзях».
21.45 «Парад гумару».
22.45 Масква. Крэмль. Пуцін.
23.15 «Нядзельны вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ—Беларусь

6.00 «Астрапрагноз».
6.10 «Навукаманія» (6+).
6.45 «50 рэцэптаў першага» (12+).
7.20 «Хто ў доме гаспадар?» (12+)
8.00, 10.00, 16.00 Сёння.
8.20 «24 пытанні» (12+).
8.50 Беларусы (6+).
9.25 «Я хачу гэта ўбачыць!» (6+)
10.25 «Першая перадача» (16+).
10.55 «Цуд тэхнікі» (12+).
11.45 «Дачны адказ» (0+).
12.45 Гісторыі выратавання (12+)
13.10 «НашСпажыўНагляд» (16+).
14.10 Фільм «Чужое» (16+).
16.20 «Следства вялі...» (16+)
18.00 «Новыя рускія сенсацыі» (16+).
19.00 «Вынікі тыдня».
20.10 «Зоркі сышліся» (16+).
21.30 Ты не паверыш! (16+)
22.30 «Заснавана на рэальных падзеях» (16+).

8 канал

7.00, 13.10, 16.55, 21.05, 1.35 «Надвор'е» + «Эрана».
7.05 «Мультпарад». «Аліса ў краіне цудаў» (6+).
8.20 «Прыколы 13-й школы» (6+).
8.25 Камедыя «Службовы раман» (12+).
10.00 «Б'юці-дзень» (12+).
10.30 Трылер «Экіпаж».
13.15 «Мультпарад» (6+).
15.00 Камедыя «Прывід» (6+).
17.00 Дэтэктыў «Подзвігі Геракла» (12+).
18.30 Серыял «Касл» (12+).
19.15 «Надвор'е».
19.20 Камедыя «Паміж небам і зямлёй» (16+).
20.55 «Вечарніца» (6+).
21.10 Драма «Пра каханне» (16+).
22.45 Драма «Гладыятар» (16+).

ВТБ

6.05, 3.15 «Дурні і дарогі» (16+).
7.45, 4.35 «Лаві момант» (16+).
9.10 «Галерэя прыгажосці» (16+).
9.55, 12.40 «КВЗ. Па-нашаму» (16+).
10.15 «Супермамачка» (16+).
11.20 «Селапаляцела» (16+).
14.00 «Наш рамонт» (16+).
14.45 «Справа была ўвечары» (16+).
15.50 Фэнтэзі «Легенда пра Калаўрата» (12+).
18.00, 0.05 «Уральскія пельмені» (16+).
18.30 Серыял «Госці з мінулага» (16+).
20.30 Серыял «Радкам» (16+).
21.30 Серыял «СеняФедзя» (16+).
23.00 Серыял «Каманда Б» (16+).
1.05 Серыял «Татавы дочкі» (12+).
2.20 «Адна за ўсіх» (16+).

Культура

6.30, 7.00, 7.30, 8.30, 10.00, 15.00, 19.30, 23.40 Навіны культуры.
6.35 «Пешшу...» Масква навамасквоўская.
7.05 «Іншыя Раманавы». «Заўсёды Вялікая княгіня» [СЦ].
7.35, 18.05 «Нерон: у абарону тырана». Дак. фільм. 1-я серыя [СЦ].
8.35 «Першыя ў свеце». Дак. серыял.
8.50 «Запомніце мяне такой». Маст. фільм. 1-я серыя [СЦ].
10.15 «Назіральнік».
11.10 XX стагоддзе. «Шукальнікі скарбаў». Дак. фільм. 1980.
12.15, 22.15 «Віктор Гюго. Вораг дзяржавы». Серыял. 1-я серыя.
13.10 Правіцельныйны музеі Расіі. Бухта Ціхая [СЦ].
13.40 85 гадоў з дня нараджэння Ларысы Васільевай. Лінія жыцця.
14.30 «Энцыклапедыя загадак». Дак. серыял [СЦ].
15.05 Навіны. Падрабязна. АРТ.
15.25 «Наталля Макарава. Два жыцці». Дак. фільм [СЦ].
16.10 Раман у камені. «Партугалія. Замак слёз». Дак. фільм.
16.40 Жыццё выдатных ідэй. «Машына часу: фантазіі мінулага або фізіка будучыні?»
17.10 Да юбілею аркестра. Бэла Руденка і Акадэмічны аркестр рускіх народных інструментаў ЦТ і ВР. Дырыжор Мікалай Някрасаў. Запіс 1979 года.
19.00 Да 90-годдзя Ігара Залатускага. «Кнігі майго лёсу». Аўтарская праграма. 1-я серыя [СЦ].
19.45 Галоўная роля.
20.05 «Правілы жыцця».
20.30 «Добрай ночы, малыя!»
20.45 Да 90-годдзя з дня нараджэння Уладзіміра Максімава. Астравы [СЦ].
21.30 «Сацы. Нясумная класіка...»
23.10 «Восем смяротных грахоў». Дак. серыял [СЦ].
0.00 Вялікі балет.
1.55 «Снежны чалавек прафесара Поршнева». Дак. фільм.
2.35 Прыгожая планета.

Настальгія

6.00 Маст. фільм «Выпадковая сустрэча» (12+).
7.00, 8.35, 11.20, 15.45, 17.20, 18.55, 21.45, 23.00, 2.45, 3.45, 5.00 Музычная настальгія (12+).
7.20 Па старонках праграмы «Вакол смеху» (12+).
9.00 «Быў час». 2008 год (16+).
10.00 Маст. фільм «Ніколі» (16+).
12.00 «Народжаныя ў СССР». Лепшае (12+).
12.55 Не люба — не слухай...» (16+)
13.55 Маст. фільм «Дзівак-чалавек» (12+).
15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
16.00 Маст. фільм «Асаблівва небяспечныя...» (16+)
18.00 The Best of «СевАлогія» (18+).
19.10 Маст. фільм «Вясельны падарунак» (16+).
20.30 «Ранішняя пошта».
«Розныя думкі». 1986 год (12+).
22.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
0.05 «Да і пасля...» Год 1990-ы (16+).
1.25 Маст. фільм «Каханне — смяротная гульня» (16+).
4.00 «Колба часу».

EuroSport 1

1.05 Настольны тэніс. Гранд-фінал (6+).
2.05, 5.00, 12.30 Горныя лыжы. Кубак свету (12+).
2.35, 8.00 Скачкі на лыжах з трампліна. Кубак свету (12+).
3.30, 10.30, 15.30 Снукер. Northern Ireland Open (6+).

Кінакамедыя

1.25 Каханне і іншыя лекі (16+).
3.35 Нявеста, якая ўцякла (16+).
5.50 100 мільёнаў еўра (16+).
7.40 Падмена (16+).
9.35 Вялікі тата (12+).
11.20 Абяцаць — не значыць ажаніцца (16+).
13.45 Ну, што, прыехалі? (12+).
15.35 Ну, што, прыехалі: рамонт (12+).
17.20 Ілюзія падману (16+).
19.30 Ілюзія падману-2 (12+).
21.45 Джэй і Маўклівы Боб наносяць зваротны ўдар (16+).
23.40 Прасунуты (16+).

ТБ3

6.00 Калекцыя «Беларусьфільма» (12+).
10.15 «М & S» (12+).
10.50 «Перыскоп» (16+).
11.15, 4.30 «Суд ідзе». Дак. серыял (16+).
12.20, 19.25 «Сляпая» (16+).
13.30 «Паглядзім» (12+).
14.05 «Я не вярнуся». Маст. фільм (16+).
16.10 «Чалавек-невідзімка» (16+).
17.15 «Апакаліпсіс» (12+).
18.25, 3.45 «Мужчыны...» (16+)
20.35 «Відавочцы» (16+).
21.15 «Звышнатуральны адбор» (16+).
22.25 «Косці». Серыял (16+).
0.20 «Грым». Серыял (16+).
1.20 «Акцёрскія драмы» (12+).
2.10 «Шпіён па суседстве». Маст. фільм (6+).

ТБ1000

5.00 Афера Томаса Крўна (16+).
7.00 Лара Крофт: калыска жыцця (12+).
9.05 Бібліятэкар: у пошуках дзіды лёсу (16+).
10.45 Містар і місіс Сміт (16+).
12.50 Паўночнае сонца (16+).
14.30 Чужы білет (12+).
16.25 Капітан Крук (12+).
19.00 Пітэр Пэн (12+).
20.55 Прыгажуня і пачвара (12+).
22.55 Трыстан і Ізольда (12+).
1.05 Вясельны перапалох (12+).
3.05 Сэрцаед (16+).

ТБ1000 Рускае кіно

5.45 Час пік (16+).
7.45 На кручку! (16+)
9.45 Васелле па абмене (16+).
11.40 Вечнае жыццё Аляксандра Хрыстафорава (16+).
13.30, 19.00 Чорныя кошкі (16+).
15.15 Скарбы В. К. (16+).
17.15 Сняданак у таты (12+).
20.40 Выкрутасы (12+).
22.30 Хатабыч (16+).
0.10 Горка! (16+)
2.10 Горка!-2 (16+).
3.55 Жаніх (12+).

National Geographic

6.00 Навуковыя глупствы (16+).
6.25, 13.15, 17.35, 5.15 Аўта-SOS (16+).
7.15 Інстынкт выжывання (16+).
8.05 Ледзяная дарога (16+).
8.55 Дзікі тунец (16+).
9.50 Дзікі тунец: Поўнач супраць Поўдня (16+).
10.40 Інстынкт выжывання, Кітай (16+).
11.30 Зона будаўніцтва (16+).
12.25, 16.40 Паляўнічыя на вірусы (16+).
14.05, 18.25, 0.20 Расследаванні авіякатастроф (16+).
15.00, 19.20 У дзікай прыродзе з Беарам Грылсам (16+).
15.50, 20.10 Фабрыка ежы (16+).
21.00, 2.45, 4.20 Асушыць акіян (16+).
21.50 Служба бяспекі аэрапорта: Бразілія і Перу (16+).
22.40 Гарачыя межы: Лацінская Амерыка (16+).
23.30 Ліхтугі за мяжой: злачынства і пакаранне (16+).
1.55 Суперзбудаванні Трэцяга рэйха (16+).
3.35 Міжнародны аэрапорт Дубай (16+).

Discovery

8.00 Залатыя шлях Паркера Шнабеля (16+).
8.45, 18.03 Багажныя войны (12+).
9.35, 22.18 Круты цюнінг (12+).
10.25, 20.36, 5.42 Паляўнічыя на склады (16+).
10.50, 23.09 Паляўнічыя на рэліквіі (16+).
11.15, 15.30, 21.27, 4.56 Як гэта ўладкавана? (12+)
12.06, 17.12, 19.45, 0.00 Махінатары (12+).
12.57 Рэстаўратары лодак (12+).
13.48 Стальныя хлопцы (12+).
14.39 Выгадная старызна (12+).
16.21, 1.42 Музейныя загадкі (12+).
18.54 Рэальныя дальнабойшчыкі (12+).
0.51 Жаночая аўтамайстэрня (12+).
2.33 Палёты ўглыб Аляскі (12+).
3.24 Выбуховае шоу (16+).
4.10 Геній аўтадызайну (12+).
6.28 Голыя і напалоханыя XL (16+).
7.14 Аляска: 100 дзён выжывання (16+).

Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 Добрай раніцы, Беларусь!
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), **9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00** Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10 «Зона Х». Крымінальная хроніка (16+).
9.10, 21.50 Серыял «След» (16+).
10.45, 12.10, 18.35, 19.20 Серыял «Шыфр» (16+).
13.05, 14.45, 15.25 Меладрама «Прыгонная» (16+).
14.00 «Здароўе здаровым быць!» (6+) [СЦ]
15.10, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 Беларуская часінка.
18.15, 0.05 «Зона Х». Крымінальныя навіны (16+).
21.00 Панарама.
23.50 Сфера інтарэсаў.
0.30 Дзень спорту.

Беларусь 2

7.00 «Уключайся!» (12+).
9.00, 18.10 Тэлебарометр.
9.05, 20.00 «Зразумець. Дараваць» (16+).
9.45, 20.40 «Сямейныя гісторыі» (16+).
10.15, 22.30 «Экстрасэнсы-дэтэктывы» (16+).
11.15, 18.15 Серыял «Браты па крыві» (16+).
13.05, 23.40 Серыял «Анатомія страсці» (16+).
13.55 «Свет навыварат. Бразілія» (16+).
14.55 Анімацыйна-прыгодніцкі серыял «Стыч!» (6+)
15.40 Нічога сабе ньюз (12+).
15.45 «Пін_код» (12+).
16.30 «Не нарадзіся прыгожай». Серыял (12+).
17.15 «Арол і рэшка. Марскі сезон» (16+).
21.10 Спортлато 6 з 49, КЕНО.
21.20 «Трэці лішні» (16+).

Беларусь 3

7.00 «Дабраранак».
07.35, 12.25 «Беларуская кухня». Смятаннік, адтопленае малако.
8.05, 12.00, 20.20 Навіны культуры.
8.25, 12.20 «Гэты дзень».
8.30, 17.50 «Народжаная зоркай». Серыял. 1-я і 2-я серыі (12+).
10.05 «Жывая культура». Традыцыя выпякання грачанага хлеба (вёскі Маларыцкага раёна Брэсцкай вобласці).
10.30, 16.05, 17.35, 23.45 «Архітэктура Беларусі» [СЦ].
10.45, 16.20 «Вусаты нянь». Маст. фільм (6+).
12.55, 21.05 «Апошні дзень». Валерый Залатухін (12+).
13.35, 21.40 «Адзіная...» Маст. фільм (12+).
15.10 «Кадры жыцця». Алена Турава.
19.30 «Ваша лато», «Пяцёрачка».
20.00 «Суразмоўцы». Леанід Несцярчук.
20.40 «Калыханка» (0+).
23.20 «Рэвалюцыя 1917-га. Эпоха вялікіх перамен». Дак. фільм «Жалезны Фелікс» (16+).

Беларусь 5

7.00 Спорт-мікс.
7.10, 8.05 Футбол. Чэмпіянат Англіі. Агляд тура.
10.00 На грані фолу. Футбольны агляд.
11.05 Хакей. КХЛ. «Авангард» (Омск) — «Ак Барс» (Казань).
13.05 Футбол. Беларусбанк — Чэмпіянат Беларусі. 29-ы тур. «Тарпеда БелАЗ» (Жодзіна) — «Іслач» (Мінскі р-н).
15.05 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. Відэачасопіс.
15.35 Гульні «на вырост».
16.05 Піт-стоп.
16.35 Футбол. Ліга Нацый УЕФА. Відэачасопіс.
17.35 Спорт-кадр.
18.05 Матч-пойнт.
18.40 Авертайм. КХЛ.
19.00 Хакей. КХЛ. «Дынама-Мінск» — «Лакаматыў» (Яраслаўль). У перапынках — Авертайм. КХЛ.
21.30 Футбол. Ліга чэмпіёнаў. 4-ы тур. «Краснадар» (Расія) — «Севілья» (Іспанія). (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
22.55 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. 4-ы тур. Анлайн гульнявога дня. (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
0.55 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. 4-й тур. Дзённік гульнявога дня.

АНТ

6.00, 7.20, 8.20 «Наша раніца».
7.00 [СЦ], **8.00** [СЦ], **9.00** [СЦ], **11.00, 13.00, 16.00, 18.00** [СЦ], **20.30, 1.05** Нашы навіны.
9.15 «Тэорыя змовы» (16+).
10.00 «Жыць здарова!» (16+)
11.15 «Модны прыгавор» (6+).
12.15 «Грамадзянская абарона» (16+).
13.15, 22.10 Серыял «Страсці па Чапаю» (16+).
15.05 «Давай пажэнімся!» (16+)
16.20, 0.15 «Мужчынскае / Жаночае» (16+).
17.20, 18.20 «На самай справе» (16+).
18.50 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
18.55 «Няхай гавораць» (16+).
20.00 Час.
21.10 Серыял «Доктар Праабражэнскі» (16+).

СТБ

6.00, 6.40, 7.45, 8.40 «Раніца СТБ».
6.30 [СЦ], **7.30** [СЦ], **8.30** [СЦ], **10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30** Навіны «24 гадзіны».
9.00, 23.55 «Загадкі чалавецтва» (16+).
10.40 «Як уладкаваны свет» (16+).
12.20 «Вадзіць па-руску» (16+).
12.40, 21.20, 0.45 «Самыя шакавальныя гіпотэзы» (16+).
13.45, 23.05 «Таямніцы Чапман» (16+).
14.40, 20.30 «Неверагодна цікавыя гісторыі» (16+).
15.40, 16.50 «Уладзімірская, 15». Серыял (16+).
20.00, 22.55 «СТБ-спорт».
20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
20.15 «Міншчына».
22.00 «Скардзіцца дазваляецца».

МІР

5.00 Маст. фільм «Свінарка і пастух» (12+).
6.05, 10.10 Серыял «Страсці па Чапаю» [СЦ] (16+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок).
13.15 «Справы судовыя. Грошы вярніце!» (16+)
14.10 «Справы судовыя. Бітва за будучыню» (16+).
15.05, 17.15 «Справы судовыя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15 Сусветнае пагадненне (16+).
17.50, 19.25 Серыял «Штрафнік» [СЦ] (16+).
21.40 Тэлегульня «Гульня ў кіно» (12+).
22.25 Шоу «Назад у будучыню» (12+).
23.20 «Сусветныя гульні розуму» (12+).
0.15 Серыял «Адліга» (16+).
3.00 Серыял «Мухтар. Новы след» [СЦ] (16+).
4.25 Маст. фільм «Вясёлыя рабяты» (12+).

РТР—Беларусь

6.05 «Новая раніца».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.30 «Пра самае галоўнае» (12+).
12.35 Серыял «Жыццё пасля жыцця» (12+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
14.40 Серыял «Марозава» (12+).
17.15 «60 хвілін».
18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
21.05 Серыял «Грозны» (16+).
23.10 «Вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ—Беларусь

6.00 «Астрапрагноз».
6.05 Беларусы (6+).
6.40, 16.25, 19.40, 22.20, 23.45 Сёння. Галоўнае.
6.50 «Здароўе» (12+).
7.35, 8.25 «Справа ўрачоў» (16+).
8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
8.45 Серыял «Мухтар. Новы след» (16+).
9.40, 22.25 «НЗ.by».
10.25, 21.15 Драма «Чужы сярод сваіх» (16+).
11.20, 13.50 Баявік «Марскія д'яблы. Смерч» (16+).
13.25, 16.30 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
14.50 Пракурорская праверка (16+).
16.55, 0.00 «ДНК» (16+).
18.05, 19.55 Серыял «Пёс» (16+).
22.45 Серыял «Груз» (16+).

8 канал

7.00, 15.50, 18.25, 21.10, 1.25 «Надвор'е» + «Эрана».
7.05, 16.00 «Мультпарад» (6+).
7.30, 15.55, 20.50 «Прыколы 13-й школы» (6+).
7.35 Серыял «Звышнатуральнае» (12+).
9.00, 19.20 Серыял «Мар'ін гай» (16+).
9.45 Дак. фільм «Хто ў тумане гуляе» (12+).
10.00 М/ф «Папялушка» (0+).
11.15, 16.50 Серыял «Непрыдуманая гісторыя» (16+).
12.45 Баявік «Ніколі не кажы «ніколі» (12+).
15.00, 18.30 Серыял «Скрозь снег» (16+).
16.25 «Дзеці пра ежу».
20.55 «Вечарніца» (6+).
21.15 Трылер «Птушкалоў» (16+).
23.00 Баявік «Сіроцкі Бруклін» (18+).

ВТБ

6.05 «Дурні і дарогі» (16+).
7.45 «Лаві момант» (16+).
9.10 «КВЗ. Па-нашаму» (16+).
10.00 «Проста кухня» (16+).
11.00 «Дзеткі-продкі» (12+).
12.05 «Пары на Канары» (16+).
13.05 «Селапаляцела» (16+).
14.25 Баявік «Штурм Белага дома» (12+).
17.10 Фэнтэзі «Жахі» (12+).
19.15 Анімацыйны фільм «Індыкі: назад у будучыню» (0+).
21.00 «Уральскія пельмені». Прынцэса ашаломлена (16+).
22.30 Фэнтэзі «Цёмная вежа» (12+).
0.20 Камедыя «Шпіён, які мяне кінуў» (18+).
2.30 Серыял «Пагналі» (16+).
4.20 «6 кадраў» (16+).

Культура

6.30 «Біблейскі сюжэт».
7.05 «Гусі-лебедзі», «Як грыбы з гарохам ваявалі», «Капрызлівая прынцэса». Мультфільмы.
8.05 «Нагода». Маст. фільм.
10.15 «Святыні Крамля». Дак. серыял. [СЦ].
10.40 «Паветраны вазак». Маст. фільм.
12.05 «Эрмітаж» [СЦ].
12.35 Чорныя дзіркі. Белыя плямы.
13.15 Зямля людзей. «Нагайцы. Апошнія качэўнікі Еўропы» [СЦ].
13.45, 1.35 «Маленькі бабуін і яго сям'я». Дак. фільм [СЦ].
14.45 Да 175-годдзя Рускага геаграфічнага таварыства. «Ехаў грэка... Падарожжа па сапраўднай Расіі». Дак. серыял [СЦ].
15.30 Прэм'ера. Вялікі балет.
17.55 «Забытае рамяство». Дак. серыял.
18.10 «Мозг. Эвалюцыя». Дак. фільм.
19.15 Больш, чым каханне. Канстанцін Сіманаў і Валянціна Сярова [СЦ].
20.00 Кіно на ўсе часы. «Прафесія: рэпарцёр». Маст. фільм.
22.00 «Агора». Ток-шоу.
23.00 Клуб 37.
0.10 «Руф». Маст. фільм [СЦ].
2.25 «Персей», «Даждлівая гісторыя». Мультфільмы для дарослых.

Настальгія

5.40 Тэлеспектакль «Тры сястры» (12+).
9.00 «Мінулы час» (12+).
9.45, 11.00, 12.00, 13.20, 15.45, 17.00, 19.35, 20.45, 23.25, 2.40, 3.45, 5.00 Музычная настальгія (12+).
10.00, 22.00, 4.00 «Народжаныя ў СССР».
11.20 Дак. фільм «Фільм пра фільм. Беражыся аўтамабіля» (16+).
12.10 «Да і пасля...» Год 1990-ы (16+).
13.30 Маст. фільм «Патрэбныя людзі» (16+).
16.00 «Колба часу».
18.00 Маст. фільм «Апёк» (16+).
19.50 Фільм-канцэрт «Міхаіл Жванецкі. Сам-насам з сабой...» (12+)
21.00 «Быў час». 2008 год (16+).
22.00 «Пад знакам задыяка. Стралец» (16+).
0.00 «Спяем, сябры!» (12+)
1.00 Маст. фільм «Дамы ўдаўца» (16+).

EuroSport 1

0.15 Горныя лыжы. Кубак свету (12+).
1.00 Ралі. ERC (12+).
1.30, 5.00, 9.30, 18.30, 21.15 Скачкі на лыжах з трампліна. Кубак свету (12+).
2.30, 6.00, 10.30, 14.40 Лыжныя гонкі. Кубак свету (6+).
3.30, 7.30, 21.45 Снукер. UK Championship (6+).
7.00, 18.00 Лыжнае дваябор'е. Кубак свету (12+).
12.55, 16.15 Біятлон. Кубак свету (6+).
20.15 Санны спорт. Кубак свету (12+).

КИНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

1.05 100 мільёнаў еўра (16+).
2.55 Вампірскі засос (16+).
4.20 Каханне без перасадак (16+).
6.15 Круты і дыбачкі (12+).
8.10 Гэта ўсё яна (16+).
10.00 Рыбка па імені Ванда (16+).
12.05 Зноў у школу (16+).

14.00 Суперстар (16+).
15.40 Неверагодны Берт Уандэрстоўн (12+).
17.30 Заўсёды кажы «так» (12+).
19.30 Ілюзія падману (16+).
21.35 Ілюзія падману-2 (12+).

ТБ3

6.00 Калекцыя «Беларусьфільма» (12+).
9.10 «Улегцы» (12+).
9.40 «М & S» (12+).
10.15 «Паглядзім» (12+).
10.50, 22.30 «Перыскоп» (16+).
11.10 «Вакол свету. Месцы сілы» (16+).
12.15 «Гучныя справы» (16+).
13.20 «Псіхасаматыка» (12+).
14.00 «Новы дзень» (16+).
14.40, 3.05 «Невядомы». Серыял (16+).
16.30 «Апакаліпсіс» (12+).
17.35 «Звышнатуральны адбор» (16+).
18.40, 4.40 «Дзённік экстрасэнса» (16+).
19.50, 5.30 «Асцярожна: ашуканцы!» (16+)
20.30 «Не гульня». Маст. фільм (12+).
22.50 «Зніклая». Маст. фільм (16+).
1.35 «Грым». Серыял (16+).

TV 1000 ТБ1000

5.15 Капітан Крук (12+).
7.40 Трыстан і Ізольда (12+).
9.50 Прыгажуня і пачвара (12+).
11.50 Код да Вінчы (16+).
14.30 Анёлы і Дэманы (16+).
16.55 Афера Томаса Краўна (16+).
19.00 Новы Чалавек-павук (12+).
21.25 Новы Чалавек-павук: высокае напружанне (16+).
23.55 Дзіця чалавечае (16+).
1.50 З Парыжа з любоўю (16+).
3.15 РЭД (16+).

ТБ1000 Рускае кіно

6.30 Прыніжаныя і абражаныя (6+).
8.25 Крывавая лэдзі Баторы (16+).
10.15 Шчасця! Здароўя! (16+)
11.45 Дзённік мамы першакласніка (6+).
13.10 Сняданак у таты (12+).

14.55 Нерэальнае каханне (12+).
16.25 Мужчына з гарантыяй (16+).
18.00 На кручку! (16+)
19.35 СуперБабровы (12+).
21.25 СуперБабровы. Народныя мсціўцы (12+).
23.00 Жанчыны супраць мужчын (18+).
0.25 Кахай іх усіх (18+).
2.05 Граніца. Таежны раман (16+).
4.15 Ярды (16+).

National Geographic

6.00 Зрабіць за адзін дзень (16+).
6.25 Аўта-SOS (16+).
8.05 Ледзяная дарога (16+).
9.50 Унутры неверагоднай механікі (16+).
11.35 Служба бяспекі аэрапорта: першы клас (16+).
13.15 Расследаванні авіякатастроф (16+).
15.00 Мегамасты (16+).
15.50 Мегаполісы (16+).
17.40 Нераскрытыя таямніцы Другой сусветнай вайны (16+).
19.20 Вялікія рэйды Другой сусветнай вайны (16+).
21.00 Другая сусветная вайна: падводнае пекла (16+).
22.40 Браты па зброі (16+).
0.20 Непарушны (16+).
1.10 Спецаддзел па выжыванні (16+).
2.40 Шалёныя вынаходнікі (16+).
4.25 Асушыць акіян: глыбокае апусканне (16+).
5.10 Асушыць акіян (16+).

Discovery

8.00, 11.41, 19.20 Махінатары (12+).
8.45, 21.02 Як гэта ўладкавана: аўтамабілі мары (12+).
9.10, 21.27 Узрываючы гісторыю (12+).
10.00 Аляска: 100 дзён выжывання (16+).
10.50, 22.18 Голыя і напалоханыя (16+).
12.32, 20.11 Жаночая аўтамайстэрня (12+).
13.23, 6.28 Стальныя хлопцы (12+).
14.14, 7.14 Іржавая імперыя (12+).
15.05 Паляўнічыя на рэліквіі (16+).
18.04 Багажныя войны (12+).
23.09 Залатая ліхаманка (16+).
0.00 Смяротны ўлоў (16+).
1.42 Дабітыя тачкі (12+).
2.33 Як уладкаваны Сусвет (12+).
4.10 Як гэта зроблена? (12+)
4.56 Не спрабуйце паўтарыць (16+).

Беларусь 1

5.45 Слова Мітрапаліта Веньяміна на пачатак Калляднага посту.
5.55 Існасць [СЦ].
6.25, 19.10, 21.45 Меладрама «Я цябе знайду». 1—4-я серыі (16+).
8.25 Сэнс жыцця (12+).
9.00, 12.00, 15.00, 19.00 Навіны.
9.10 «Добрай раніцы, Беларусь!» (12+)
10.00 Здароўе (12+) [СЦ].
10.55 Дача (12+).
11.30, 12.10 Меладрама «Олюшка». 1—2-я серыі (12+).
13.45 Серыял «Часова недаступны» (16+).
15.10 Краіна.
15.40 Меладрама «Ад лёсу не заракайся». 1-я і 2-я серыі (12+).
21.00 Панарама.
0.05 Меладрама «Патрэбна нявеста з пражываннем» (12+).
1.20 Дзень спорту.

Беларусь 2

7.00 «Не нарадзіся прыгожай». Серыял (12+).
8.50, 21.05 Тэлебарометр.
8.55 Анімацыйны фільм «Галаваломка» (0+).
10.25 «Вежа» (12+).
11.15 Камень, нажніцы, папера (16+).
11.50 «Свет навыварат. Бразілія» (16+).
12.50 Біятлон. Кубак свету. Індывідуальная гонка. Мужчыны.
14.55 «Каралі палат». Скетчкам (16+).
15.30 Фільм для ўсёй сям'і «Снежныя сабакі» (12+).
17.10 Меладрама «Людзі, як мы» (12+).
19.10 Баявік «Хана: дасканалая зброя» (16+).
21.10 Спортлато 6 з 49, КЕНО.
21.15 Фантастыка-прыгодніцкі экшн «Першы мсціўца» (12+).
23.30 «Арол і рэшка. Маркскі сезон». (16+).

Беларусь 3

7.35 «Сіла веры».
8.00, 14.30, 20.20 Навіны культуры.
8.20 «Гэты дзень».
8.25 «Жоўты бусел». М/ф (0+).
8.35 «Бландзінка за вуглом». Маст. фільм (12+) [СЦ].
10.00 «Народны майстар». Валерый Мінкоў (разьбярства).
10.25 «Беларуская кухня». Лешч, запечаны ў гліне.
10.55 «Я хачу гэта ўбачыць!» (6+)
11.20 «Ганна Герман». Серыял (12+).
14.05 «Навукаманія» (6+).
14.50 «Майстры і куміры». Марыя Захарэвіч.
15.45 «Ключы ад неба». Маст. фільм (12+).
17.05 «Камертон». Юрый Траян.
17.30 «Зверабой». Маст. фільм (12+) [СЦ].
20.05 «Суразмоўцы». Інэса Плескачэўская.
20.40 «Калыханка» (0+).
21.05 «Мая Анфіса». Маст. фільм (12+) [СЦ].
22.20 «Арт-гісторыі». Евангельскія пакутнікі [СЦ].
22.45 «Маладыя зоркі сусветнай оперы». Канцэрт.

Беларусь 5

7.00 Футбол. Ліга Еўропы УЕФА. 4-ы тур. Агляд.
7.55 Мастацкая гімнастыка. Чэмпіянат Еўропы. Кіеў.
8.50 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. Відэачасопіс.
9.20 Фігурнае катанне. Гран-пры. Осака. Жанчыны. Адвольная праграма.
11.20 Між іншым.
11.40 Фігурнае катанне. Гран-пры. Осака. Танцы на лёдзе. Адвольны танец.
12.15 Авертайм.
12.45 Вялікі спорт.
13.30 Футбол. Беларусбанк — Чэмпіянат Беларусі. 30-ы тур. Прэв'ю.
13.50 Футбол. Беларусбанк — Чэмпіянат Беларусі. 30-ы тур. Анлайн гульнявога дня.
16.10 Біятлон. Кубак свету. Кантыляхці. Індывідуальная гонка. Жанчыны.
18.00, 20.20, 23.00 Футбол. Чэмпіянат Англіі. (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
20.05 Вось гэта спорт!
22.20 Футбол. Чэмпіянат Беларусі. 30-ы тур. Агляд.

АНТ

7.00, 9.00, 16.00 [СЦ], **18.00, 20.00** Нашы навіны.
7.15 «Маркаў. Нічога асабістага» (16+).
8.00 «101 пытанне даросламу» (12+).
08.55 «Беларусь. Геаграфія з біяграфіяй» (12+).
9.15 «Бачылі відэа?» (6+)
12.15 «100 імёнаў Беларусі. «Бенедыкт Дыбоўскі. Таямніцы Свяшчэннага Мора» (16+).
13.10 «Угадай мелодыю» (12+).
14.05 «Хто хоча стаць мільянерам?» (12+)
15.40, 16.20, 18.20 «Ледніковы перыяд». Новы сезон (6+).
20.45 «Метэагід».
21.05 «Сёння ўвечары» (16+).
22.40 «Шансон года» (16+).

СТБ

6.05, 0.20 «Дзіўная справа» (16+).
7.50 «Анфас».
8.10 «Самая карысная праграма» (16+).
9.00 «Вялікія таямніцы» (16+).
10.00 «Мінск і мінчане».
10.30 «Цэнтральны рэгіён».
11.05 Дакументальны праект (16+).
12.20, 13.40, 16.40 «Уладзімірская, 15». Серыял (16+).
13.30, 16.30, 19.30 Навіны «24 гадзіны».
20.30 «СТБ-спорт».
20.40 Дакументальны спецпраект (16+).
22.20 «Тэрыторыя памылак» (16+).

МІР

5.00 Маст. фільм «Блізняты» [СЦ] (0+).
5.10 Мультфільмы (0+).
6.45 «Сакрэтныя матэрыялы» (12+).
7.10 «Гульня ў словы» (6+).
8.10 «Усё як у людзей» (12+).
8.30 «Наша кіно. Гісторыя вялікай любові» (12+).
9.00 Ток-шоу «Слабае звяно» (12+).
10.00 Надвор'е ў свеце.
10.10 Маст. фільм «Жаніцьба Бальзамінава» [СЦ] (12+).
12.05, 16.15, 19.15 Серыял «Смерць шпіёнам» (16+).
16.00, 19.00 Навіны (бягучы радок).
21.15 Серыял «Смерць шпіёнам. Крым» [СЦ] (16+).
3.00 Маст. фільм «Чыста англійскае забойства» [СЦ] (0+).

РТР—Беларусь

7.00 Серыял «Жыццё пасля жыцця» (12+).
11.00 Весткі.
11.15 «Наша справа» (16+).
11.30 «Сто да аднаго». Тэлегульня.
12.20 «Гумар! Гумар! Гумар!!!» (16+)
13.25 «Доктар Мяснікоў» (12+).
14.30 Emin «Good love». Сольны канцэрт.
16.15 Маст. фільм «Ноч пасля выпуску» (16+).
19.45 «Плюс-мінус». Надвор'е на тыдзень.
20.00 Весткі ў суботу.
20.45 «Прывітанне, Андрэй!» (12+)
22.30 Маст. фільм «Самы лепшы муж» (12+).

НТБ—Беларусь

6.00 «Астрапрагноз».
6.05 Сёння. Галоўнае.
6.10 «Навукаманія» (6+).
6.45 «50 рэцэптаў першага» (12+).
7.20 «Дача» (12+).
8.00, 10.00, 16.00 Сёння.
8.20 «НЗ.by: час вынікаў».
8.45 «Гарады Беларусі» (6+).
9.20 «Урачэбныя таямніцы плюс» (12+).
10.20 Галоўная дарога (16+).
11.00 «Жывая ежа» (12+).
11.55 Кватэрнае пытанне (0+).
12.55 Гісторыі выратавання (12+).
13.25 «Паедзем, паядзім!» (0+)
14.10 Маст. фільм «Чужое» (16+).
16.20 «Сакрэт на мільён». Таямніцы былых жонак (16+).
18.10 «Следства вялі...» (16+)
19.00 «Цэнтральнае тэлебачанне».
20.10 «Суперстар! Вяртанне» (16+).
22.40 Баявік «Пацалунак у галаву» (16+).
0.45 «Крутая гісторыя» (12+).

8 канал

7.00, 19.00, 21.10, 1.30 «Надвор'е» + «Эрана».
7.05 «Мультпарад». «Ілья Мурамец і Салавей-разбойнік» (6+).
8.25 «Прыколы 13-й школы» (6+).
8.30 Камедыя «Па-банку» (12+).
10.15 «Сабака Барбос і незвычайны крос».
10.30 «Дзеці пра ежу» (12+).
10.55 Баявік «Трансформеры. Апошні рыцар» (12+).
13.25 «Надвор'е».
13.30 «Глядзім усёй сям'ёй».
«101 далмацінец» (0+).
14.15 М/ф «Тры волаты і марскі цар» (6+).
16.30 Прыгоды «Жывеш толькі двойчы» (12+).
18.30 «Б'юці-дзень» (12+).
19.05 Камедыя «Дэжа вю» (12+).
20.55 «Вечарніца» (6+).
21.00 «Фэшн is my прафэшн» (12+).
21.15 Баявік «Доктар Стрэндж» (16+).
23.15 Прыгоды «Водны свет» (12+).

ВТБ

6.05, 3.15 «Дурні і дарогі» (16+).
7.45, 4.35 «Лаві момант» (16+).
9.10, 14.00 «Наш рамонт» (16+).
9.50, 14.45 «КВЗ. Па-нашаму» (16+).
10.15 «Супермамачка» (16+).
11.20, 21.30 Серыял «СеняФедзя» (16+).
12.55 «Руса турыста» (16+).
16.15 Серыял «Нефармат».
18.20, 0.05 «Уральскія пельмені» (16+).
19.25 Серыял «Пагналі» (16+).
20.30 Серыял «Радкам» (16+).
23.00 Серыял «Каманда Б» (16+).
1.05 Серыял «Татавы дочкі» (12+).
2.20 «Адна за ўсіх» (16+).

Культура

6.30, 7.00, 7.30, 8.30, 10.00, 15.00, 19.3 0, 23.40 Навіны культуры.
6.35 «Пешшу...» Масква фабрычная.
7.05, 20.05 «Правілы жыцця».
7.35, 18.05, 0.45 «Нерон: у абарону тырана». Дак. фільм [СЦ].
8.35 «Першыя ў свеце». Дак. серыял.
8.50 «Запомніце мяне такой». Маст. фільм [СЦ].
10.15 «Назіральнік».
11.15, 0.00 XX стагоддзе. Марыя Міронава, Яўген Лявонаў, Вольга Аросева, Міхаіл Пугаўкін у гумарыстычных мініяцюрах «Кароткія гісторыі». 1964.
12.00, 16.30 Прыгожая планета.
12.15, 22.15 «Віктор Гюго. Вораг дзяржавы». Серыял.
13.10 Правінцыйныя музеі Расіі. Арэнбург [СЦ].
13.40 «Гульня ў бісер».
14.20 Колер часу. Анатоль Звераў.
14.30, 23.10 «Восем смяротных грахоў». Дак. серыял [СЦ].
15.05 Навіны. Падрабязна. Кнігі.
15.20 «Эрмітаж» [СЦ].
15.50 «Саці. Нясуимная класіка...»
16.45 Жыццё выдатных ідэй. «Зlaвіць няўлоўнае і ўзважыць бязважкае...»
17.10, 1.40 Да юбілею аркестра. Віргіліус Нарэйка і Акадэмічны аркестр рускіх народных інструментаў ЦТ і ВР. Дырыжор Мікалай Някрасаў. Запіс 1978 года.
19.00 Да 90-годдзя Ігара Залатускага. «Кнігі майго лёсу» [СЦ].
19.45 Галоўная роля.
20.30 «Добрай ночы, малыя!»
20.45 Штучны адбор.
21.30 «Белая студыя».
2.30 Раман у камені. «Партугалія. Замак слёз». Дак. фільм.

Настальгія

6.00 «Народжаныя ў СССР». Лепшае (12+).
6.55 «Не люба — не слухай...» (16+)
7.55 Маст. фільм «Дзівак-чалавек» (12+).
9.00, 15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
9.45, 11.20, 12.55, 15.45, 17.00, 18.55, 21.45, 23.00, 1.00, 2.35, 5.20 Музычная настальгія (12+).
10.00 Маст. фільм «Асаблівая небяспечныя...» (16+)
12.00 The Best of «СевАлогія» (18+).
13.10 Маст. фільм «Вясельны падарунак» (16+).
14.30 «Ранішняя пошта». «Розныя думкі». 1986 год (12+).
16.00, 22.00, 4.00 «Народжаныя ў СССР».
18.00, 3.00 «Быў час» (16+).
18.50 Маст. фільм «Сярод шэрых камянёў» (16+).
20.15 Фільм-канцэрт «У нашым доме» (12+).
0.00 Маст. фільм «Выпадковая сустрэча» (12+).
1.20 Па старонках праграмы «Вакол смеху». 1983 год (12+).
4.00 Маст. фільм «Ніколі» (16+).

EuroSport 1

2.05 Горныя лыжы. Кубак свету (12+).
3.30 Біятлон. Кубак свету (6+).
5.00, 10.30, 15.30 Снукер. UK Championship (6+).
7.00 Лыжныя гонкі. Кубак свету (6+).
8.00 Лыжныя гонкі. «Тур дэ Скі» (6+).
9.00 Лыжнае двваборʼе. Кубак свету (12+).
12.30. Скачкі на лыжах з трампліна. Кубак свету (12+).

Кінакамедыя

1.20 Укрaдзі маю жонку (16+).
3.05 Бабло (16+).
4.45 Неадэкватныя людзі (16+).
6.35 Каханне без перасадак (16+).
8.30 Ніндзя з Беверлі-Хілз (12+).
10.10 Гэта ўсё яна (16+).
12.00 Круты і дыбачкі (12+).
13.55 Ілюзія падману (16+).
16.05 Вампірскі засос (16+).
17.35 Гэты няёмкі момант (16+).
19.30 Зялёная кніга (16+).
21.55 Паедзем да чортавай бабулі (12+).
23.45 Каляды з няўдачнікамі (16+).

ТБ3

6.00 Калекцыя «Беларусьфільма» (12+).
8.30, 23.40 «Улегцы» (12+).
9.05, 15.30, 4.30 «Суд ідзе». Дак. серыял (16+).
10.10, 17.15 «Старац» (16+).
10.50, 18.25, 3.00 «Сляпая» (16+).
12.00, 19.35 «Варажбітка» (16+).
13.10 «Містычныя гісторыі» (12+).
14.15 «Паляўнічыя на прывідаў» (16+).
16.35, 4.00 «Знакі лёсу» (16+).
20.50 «Косці». Серыял (16+).
22.40 «Грым». Серыял (16+).
0.15 «90-я». (16+).
1.05 «Драпежнікі». Маст. фільм (16+).

ТБ1000

5.00 Пітэр Пэн (12+).
6.45 Капітан Крук (12+).
9.10 Трыстан і Ізольда (12+).
11.15 Прыгажуня і пачвара (12+).
13.15 Дзяўчына з Джэрсі (16+).

15.10 Вясельны перапалох (12+).
17.00 Сэрцаед (16+).
19.00 РЭД (16+).
21.00 Шпіён, які мяне кінуў (16+).
23.00 З Парыжа з любоўю (16+).
0.35 Іспанская-англійская (16+).
2.50 Рэальнае каханне (16+).

ТБ1000 Рускае кіно

5.30 Хатабыч (16+).
7.10 Выкрутасы (12+).
8.55 Сняданак у таты (12+).
10.30 Горка! (16+)
12.20 Горка!-2 (16+).
14.05, 19.10 Чорныя кошкі (16+).
16.00 Жанік (12+).
17.40 Нерэальнае каханне (12+).
21.00 На кручку! (16+)
22.35 Мужчына з гарантыяй (16+).
0.10 Канікулы строгага рэжыму (12+).
2.05 Кур'ер з «Раю» (12+).
3.40 Час пік (16+).

National Geographic

6.00 Навуковыя глупствы (16+).
6.20, 13.10, 17.30, 5.10 Аўта-SOS (16+).
7.10, 10.35 Інстынкт выжывання (16+).
8.00, 21.00, 2.45 Ледзяная дарога (16+).
8.50 Дзікі тунец: Поўнач супраць Поўдня (16+).
11.25 Зона будаўніцтва (16+).
12.15, 16.40, 4.20 Асушыць акіян (16+).
14.00, 18.20, 0.20 Расследаванні авіякатастроф (16+).
14.55, 19.15 У дзікай прыродзе з Беарам Грылсам (16+).
15.50, 20.10 Фабрыка ежы (16+).
21.50 Служба бяспекі аэрапорта: Бразілія і Перу (16+).
22.40 Гарачыя межы: Лацінская Амерыка (16+).
23.30 Ліхтугі за мяжой: злачынства і пакаранне (16+).
1.55 Суперзбудаванні Трэцяга рэйха (16+).
3.35 Міжнародны аэрапорт Дубай (16+).

Discovery

8.00 Залаты шлях Паркера Шнабеля (16+).
8.45, 18.03 Багажныя войны (12+).
9.10, 10.25, 23.09 Паляўнічыя на рэліквіі (16+).
9.35, 22.18 Круты цюнінг (12+).
11.15, 15.30, 21.27, 4.56 Як гэта ўладкавана? (12+)
12.06, 13.48, 17.12, 19.45, 7.14 Махінатары (12+).
12.57 Рэстаўратары лодак (12+).
14.39, 6.28 Жаночая аўтамайстэрня (12+).
16.21, 1.42 Музейныя загадкі (12+).
18.54 Рэальныя дальнабойшчыкі (12+).
20.36, 5.42 Паляўнічыя на склады (16+).
0.00 Узрываючы гісторыю (12+).
0.51 Выжыць разам (12+).
2.33 Палёты ўглыб Аляскі (12+).
3.24 Выбуховае шоу (16+).
4.10 Геній аўтадызайну (12+).

серада, 25 лістапада

Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 Добрай раніцы, Беларусь!
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), **9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00** Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10 «Зона Х». Крымінальная хроніка (16+).
9.10, 21.50 Серыял «След» (16+).
10.50, 12.10, 18.35, 19.20 Серыял «Шыфр». Закл. серыі (16+).
13.05, 14.45, 15.25 Меладрама «Прыгонная» (16+).
14.00 «Здароўе здаровым быць!» (6+) [СЦ]
15.10, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 Беларуская часінка.
18.15, 0.05 «Зона Х». Крымінальныя навіны (16+).
21.00 Панарама.
23.50 Сфера інтарэсаў.
0.30 Дзень спорту.

Беларусь 2

7.00 «Уключайся!» (12+)
9.00, 18.20 Тэлебарометр.
9.05, 20.15 Серыял «Сляпая» (16+).
10.05, 22.25 «Экстрасэнсы-дэтэктывы» (16+).
11.05, 18.25 Серыял «Браты па крыві» (16+).
12.55, 23.40 Серыял «Анатомія страсці» (16+).
13.50 «Свет навыварат. Бразілія» (16+).
14.50 Анімацыйна-прыгодніцкі серыял «Стыч!» (6+)
15.40 Нічога сабе ньюз (12+).
15.45 «Пін_код» (12+).
16.30 «Не нарадзіся прыгожай». Серыял (12+).
17.25 «Арол і рэшка. Марскі сезон» (16+).
21.10 Спортлато 5 з 36, КЕНО.
21.20 «Чалавек-невідзімка» (16+).

Беларусь 3

7.00 «Дабранакак».
07.35, 12.25 «Беларуская кухня». «Селядзец» з карпа.
8.05, 12.00, 20.20 Навіны культуры.
8.25, 12.20 «Гэты дзень».
8.30, 18.15 «Народжаная зоркай». Серыял (12+).
10.05 «Жывая спадчына». Бортніцтва ў Беларусі. Лельчыцкі раён.
10.30, 23.45 «Архітэктура Беларусі» [СЦ].
10.45, 17.05 «Мае дарагія». Маст. фільм (12+) [СЦ].
12.55, 21.05 «Апошні дзень». Нона Мардзюкова (12+).
13.35, 21.40 «Чужая радня». Маст. фільм (12+).
15.10 «Кадры жыцця». Наталля Тамела.
16.00 «Джо Дасэн. Вечнае каханне». Канцэрт Нацыянальнага акадэмічнага канцэртнага аркестра Рэспублікі Беларусь.
19.55 «Я хачу гэта ўбачыць!» (6+)
20.40 «Калыханка» (0+).
23.20 «Рэвалюцыя 1917-га. Эпоха вялікіх перамен». Дак. фільм «Цвет бальшавізму» (16+).

Беларусь 5

7.00 Спорт-мікс.
7.10 Хакей. КХЛ. «Дынама-Мінск» — «Лакаматыў» (Яраслаўль).
9.10 Спорт-кадр.
9.40 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. 4-ы тур. ПСЖ (Францыя) — «Лейпцыг» (Германія).
11.40 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. 4-ы тур. Дзённік гульнявога дня.
12.25 Матч-пойнт.
12.55 Футбол. Ліга Нацый УЕФА. Відэачасопіс.
13.55 Футбол. Ліга чэмпіёнаў. 4-ы тур. «Краснадар» (Расія) — «Севілья» (Іспанія).
15.55 Свет англійскай прэм'ер-лігі. Відэачасопіс.
16.25 Вось гэта спорт!
16.40 Слэм-данк.
17.15 Агнявы рубеж.
17.50 Хакей. Чэмпіянат Беларусі. «Лакаматыў» (Орша) — «Нёман» (Гродна). (У перапынках — Спорт-цэнтр.)
20.10 Гандбол. Ліга чэмпіёнаў. Прэв'ю.
20.40 Гандбол. Ліга чэмпіёнаў. «Мяшкоў-Брэст» (Беларусь) — «Фленсбург» (Германія).
22.25 Між іншым.
22.45 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. 4-ы тур. Анлайн гульнявога дня. (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
0.55 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. 4-ы тур. Дзённік гульнявога дня.

АНТ

6.00, 7.15, 8.15 «Наша раніца».
7.00 [СЦ], **8.00** [СЦ], **9.00** [СЦ], **11.00, 13.00, 16.00, 18.00** [СЦ], **20.30, 1.05** Нашы навіны.
9.15 «Тэорыя змовы» (16+).
10.00 «Жыць здорава!» (16+)
11.15 «Модны прыгавор» (6+).
12.15 «Грамадзянская абарона» (16+).
13.15, 22.10 Серыял «Страсці па Чапаю» (16+).
15.10 «Давай пажэнімся!» (16+)
16.20, 0.15 «Мужчынскае / Жаночае» (16+).
17.20, 18.20 «На самай справе» (16+).
18.55 «Беларусь. Геаграфія з біяграфіяй» (12+).
19.00 «Аб'ектыўНА» (16+).
20.00 Час.
21.10 Серыял «Доктар Праабражэнскі» (16+).

СТБ

6.00, 6.40, 7.45, 8.40 «Раніца СТБ».
6.30 [СЦ], **7.30** [СЦ], **8.30** [СЦ], **10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30** Навіны «24 гадзіны».
9.00, 23.55 «Загадкі чалавецтва» (16+).
10.40 «Як уладкаваны свет» (16+).
12.25 «Вадзіць па-руску» (16+).
12.45, 21.20, 0.40 «Самыя шакавальныя гіпотэзы» (16+).
13.45, 23.05 «Таямніцы Чапман» (16+).
14.40, 20.30 «Неверагодна цікавыя гісторыі» (16+).
15.40, 16.50 «Уладзімірская, 15». Серыял (16+).
20.00, 22.55 «СТБ-спорт».
20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
20.15 «Мінштчына».
22.05 «Глядзець усім!» (16+)

МІР

5.00 Маст. фільм «Вясёлыя рабяты» (12+).
6.05, 10.10 Серыял «Страсці па Чапаю» [СЦ] (16+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок).
13.15 «Справы судовыя. Грошы вярніце!» (16+)
14.10 «Справы судовыя. Бітва за будучыню» (16+).
15.05, 17.15 «Справы судовыя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15 Сусветнае пагадненне (16+).
17.50, 19.25 Серыял «Штрафнік» [СЦ] (16+).
21.40 Тэлегульня «Гульня ў кіно» (12+).
22.25 Шоу «Назад у будучыню» (12+).
23.20 «Сусветныя гульні розуму» (12+).
0.15 Серыял «Адліга» (16+).
3.00 Серыял «Мухтар. Новы след» [СЦ] (16+).
4.25 «Наша кіно. Гісторыя вялікай любові» (12+).

РТР—Беларусь

6.05 «Новая раніца».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.30 «Пра самае галоўнае» (12+).
12.35 Серыял «Жыццё пасля жыцця» (12+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
14.40 Серыял «Марозава» (12+).
17.15 «60 хвілін».
18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
21.05 Серыял «Грозны» (16+).
23.10 «Вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ—Беларусь

6.00 «Астрапрагноз».
6.05 Беларусы (6+).
6.40, 16.25, 19.40, 22.20, 23.45 Сёння. Галоўнае.
6.50 «Здароўе» (12+).
7.35, 8.25 «Справа ўрачоў» (16+).
8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
8.45 Серыял «Мухтар. Новы след» (16+).
9.40, 21.55 «НЗ.by».
10.25, 21.15 Драма «Чужы сярод сваіх» (16+).
11.20, 13.50 Баявік «Марскія д'яблы. Смерч» (16+).
13.25, 16.30 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
14.50 Пракурорская праверка (16+).
16.55 «ДНК» (16+).
18.05, 19.55, 21.35 Серыял «Пёс» (16+).
21.00 «Зарабі на заначцы!»
23.40 Серыял «Груз» (16+).

8 канал

7.00, 15.50, 18.45, 21.10, 1.25 «Надвор'е» + «Эрана».
7.05, 10.30 «Мультпарад» (6+).
7.30, 15.55, 20.50 «Прыколы 13-й школы» (6+).
7.35 Серыял «Звышнатуральнае» (12+).
8.20, 20.05 Серыял «Мар'ін гай» (16+).
9.50 «Удалыя парады» СБ ТБ.
10.00 «Дзеці пра ежу».
11.25, 17.10 Серыял «Непрыдуманая гісторыя» (16+).
13.00 Драма «Дзённік памяці» (16+).
15.00, 18.50 Серыял «Скрозь снег» (16+).
16.00 «Мультпарад». «Аладзін. Вяртанне Джафара» (6+).
19.35 «Рыхтуй як шэф».
20.55 «Вечарніца» (6+).
21.15 Баявік «Армагедон» (12+).
23.45 Трылер «Апгрэйд» (18+).

пятніца, 27 лістапада

ВТБ

6.05, 3.15 «Дурні і дарогі» (16+).
7.45, 4.35 «Лаві момант» (16+).
9.10 «Наш рамонт» (16+).
9.50, 14.45 «КВЗ. Па-нашаму» (16+).
10.15 «Супермамачка» (16+).
11.20 «Уральскія пельмені». Ратуйце нашы вушы (16+).
12.55 «Руса турыста» (16+).
14.00 «Галерэя прыгажосці» (16+).
16.15 Серыял «Нефармат».
18.20 «Уральскія пельмені» (16+).
19.25 Серыял «Пагналі» (16+).
20.30 «Рускія не смяюцца» (16+).
21.30 Баявік «Штурм Белага дома» (12+).
0.10 Баявік «Джон Уік-2» (18 +).
2.25 «Адна за ўсіх» (16+).

Культура

6.30, 7.00, 7.30, 8.30, 10.00, 15.00, 19.30, 23.10 Навіны культуры.
6.35 «Пешшу...» Масква гатычная.
7.05 «Правілы жыцця».
7.35 Чорныя дзіркі. Белыя плямы.
8.15, 18.00 Прыгожая планета.
8.35 «Руф». Маст. фільм [СЦ].
10.20 Шэдэўры старога кіно. «Пірагоў». Маст. фільм.
11.50 Адкрытая кніга. Уладзімір Крупін. «Вяртанне крыніцы» [СЦ].
12.15 «Віктор Гюго. Вораг дзяржавы». Серыял.
13.10 Правінцыйныя музеі Расіі. Падольск [СЦ].
13.40 Да 200-годдзя з дня нараджэння Фрыдрыха Энгельса. «Энгельс. LIVE». Дак. фільм [СЦ].
14.30 «Восем смяротных грахоў». Дак. серыял [СЦ].
15.05 Лісты з правінцыі. Курыльскія астравы [СЦ].
15.35 «Энігма. Віктар Траццякоў».
16.15 «Першыя ў свеце». Дак. серыял.
16.30 Больш, чым каханне. Дзмітрый і Зінаіда Ліхачова [СЦ].
17.10 Да юбілею аркестра. Яўген Несцярэнка і Акадэмічны аркестр рускіх народных інструментаў ЦТ і ВР. Дырыжор Мікалай Някрасаў. Запіс 1988 года.
18.15 «Царская ложа».
19.00 «Смеханастальгія».
19.45 75 гадоў Віктару Каклюшкіну. Лінія жыцця [СЦ].
20.40 Усерасійскі адкрыты тэлевізійны конкурс юных талентаў «Сіняя птушка».
22.15 «2 Вернік 2».
23.30 «Жалезная лэдзі». Маст. фільм.
1.15 «Фактар Рэнесансу». Дак. фільм [СЦ].
2.10 Шукальнікі. «Куфар імператрыцы».

Настальгія

6.00 «Спяем, сябры!» (12+)
7.00 Маст. фільм «Дамы ўдаўца» (16+).
8.40, 9.45, 11.00, 15.45, 17.00, 18.00, 19.20, 21.45, 23.00, 2.45, 3.45, 5.00 Музычная настальгія (12+).
9.00, 15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
10.00, 16.00, 4,00 «Народжаныя ў СССР».
11.40 Тэлеспектакль «Тры сястры» (12+).
17.20 Дак. фільм «Фільм пра фільм. Беражыся аўтамабіля» (16+).
18.10 «Да і пасля...» Год 1990-ы (16+).
19.30 Маст. фільм «Патрэбныя людзі» (16+).
22.00 «Колба часу» (16+).
0.00 «Быў час». «Трыумф праграмы «Да і пасля паўночы» (16+).
0.50 Маст. фільм «Сярод шэрых камянёў» (16+).
2.15 Фільм-канцэрт «У нашым доме» (12+).

EuroSport 1

2.05, 7.00, 17.30, 22.25 Скачкі на лыжах з трампліна. Кубак свету (12+).
3.30 Біятлон. Кубак свету (6+).
5.00 Снукер. UK Championship (6+).
9.30, 20.00 Горныя лыжы. Кубак свету (12+).
10.30, 13.55, 23.15 Лыжныя гонкі. Кубак свету (6+).
12.00, 16.10, 21.25 Лыжнае двааборʼе. Кубак свету (12+).

Кінакамедыя

1.20 Зялёная кніга (16+).
3.35 Падмена (16+).
05.35 Прасунуты (16+).
7.15 Ілюзія падману (16+).
9.25 Ілюзія падману-2 (12+).
11.45 З вачэй — далоў, з чорта — прэч! (16+)
13.45 Неверагодны Берт Уандэрстоўн (12+).
15.40 Джэй і Маўклівы Боб наносяць зваротны ўдар (16+).
17.35 З 13 у 30 (12+).
19.30 Папе зноў 17 (12+).

21.25 Зноў у школу (16+).
23.15 Гэты няёмкі момант (16+).

ТБ3

6.00 Калекцыя «Беларусьфільма» (12+).
8.35 «Пагляд зім» (12+).
9.10, 4.30 «Суд ідзе». Дак. серыял (16+).
10.15, 17.10 «Старац» (16+).
10.55, 18.20, 2.40 «Сляпая» (16+).
12.05, 3.35 «Варажбітка» (12+).
13.15 «Містычныя гісторыі» (12+).
14.20 «Паляўнічыя на прывідаў» (16+).
15.30 «Вакол свету. Месцы сілы» (16+).
16.30 «Знакі лёсу» (16+).
19.30 «Чалавек-невідзімка» (16+).
20.45 «Гучныя справы» (16+).
21.50 Камедыя «Мужчына нарасхват» (12+).
23.55 Маст. фільм «Омэн» (16+).
1.55 «90-я» (16+).

ТБ1000

5.00 Містар і місіс Сміт (16+).
7.10 Солт (16+).

9.05 Дзевяць ярдаў (16+).
10.50 Трыстан і Ізольда (12+).
13.05 Прыгажуня і пачвара (12+).
15.05, 2.00 Джуманджы (6+).
16.55 Лара Крофт: калыска жыцця (12+).
19.00 Афера Томаса Краўна (16+).
21.00 Код да Вінчы (16+).
23.40 Анёлы і Дэманы (16+).
3.35 Пітэр Пэн (12+).

ТБ1000 Рускае кіно

5.30 Ярды (16+).
7.20 Вяселле па абмене (16+).
9.05 Памятаю — не памятаю! (12+)
10.25 Хатабыч (16+).
12.10 Шчасця! Здароўя! (16+)
13.45, 19.05 Гетэры маёра Сакалова (16+).
15.55 Сняданак у таты (12+).
17.40 Дзённік мамы першакласніка (6+).
21.00 Крывавая лэдзі Баторы (16+).
23.00 Саранча (18+).
1.05 Бабло (16+).
2.50 Мужчына з гарантыяй (16+).
4.20 Нерэальнае каханне (12+).

National Geographic

6.00 Навуковыя глупствы (16+).
6.25, 13.20, 17.35, 5.15 Аўта-SOS. (16+).
7.10 Інстынкт выжывання (16+).
8.05 Ледзяная дарога (16+).
8.55 Дзікі тунец: Поўнач супраць Поўдня (16+).
10.45 Інстынкт выжывання: як застацца ў жывых (16+).
11.35 Зона будаўніцтва (16+).
12.30, 14.10, 16.45, 0.20 Расследаванні авіякатастроф (16+).
15.00, 19.15 У дзікай прыродзе з Беарам Грылсам (16+).
15.55, 20.10 Фабрыка ежы (16+).
21.00 Адкрытая Атлантыда (12+).
22.40 Гарачыя межы: Лацінская Амерыка (16+).
23.30 Ліхтугі за мяжой: злачынства і пакаранне (16+).
2.00 Адкрытая Атлантыда (12+).
3.35 Міжнародны аэрапорт Дубай (16+).
4.20 Асушыць акіян (16+).

Discovery

8.00 Выбуховае шоу (16+).
8.45, 10.25, 21.02 Паляўнічыя на рэліквіі (16+).
9.35, 22.18 Круты цюнінг (12+).
11.15, 15.30, 21.27, 4.56 Як гэта ўладкавана? (12+)
12.06, 17.12, 19.45 Махінатары (12+).
12.57 Гіганцкія будоўлі (12+).
13.48, 7.14 Залатая ліхаманка (16+).
14.39, 0.00 Аляска: 100 дзён выжывання (16+).
16.21, 1.42 Музейныя загадкі (12+).
18.03, 23.09 Багажныя войны (12+).
18.54 Рэальныя дальнабойшчыкі (16+).
20.36, 5.42 Паляўнічыя на склады (16+).
0.51, 6.28 Выжыць разам (12+).
2.33 Палёты ўглыб Аляскі (12+).
3.24 Паляўнічыя на дыназаўраў (12+).
4.10 Геній аўтадызайну (12+).

Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 Добрай раніцы, Беларусь!
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), **9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00** Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10 «Зона Х». Крымінальная хроніка (16+).
9.10 Серыял «След» (16+).
10.45, 12.10, 18.45, 19.20 Меладрама «Халодныя берагі» (16+).
13.05, 14.50, 15.25 Меладрама «Прыгонная» (16+).
14.00 «Здароўя здаровым быць!» (6+) [СЦ]
15.10, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 Сэнс жыцця (12+).
17.30 Маршрут пабудаваны (12+).
18.15 «Зона Х». Вынікі тыдня (16+).
21.00 Панарама.
21.50 Клуб рэдактараў (16+).
22.25 Меладрама «Олюшка». 1-я і 2-я серыі (12+).
0.55 Меладрама «Патрэбна нявеста з пражываннем». 1-я серыя (12+).
2.05 Дзень спорту.

Беларусь 2

7.00 «Уключайся!» (12+)
9.00, 18.20 Тэлебарометр.
9.05, 20.15 Серыял «Сляпая» (16+).
10.05 «Суперджонка» (16+).
11.00, 18.25 Серыял «Браты па крыві» (16+).
12.55 Серыял «Анатомія страсці» (16+).
13.50 «Арол і рэшка. Маркі сезон» (16+).
14.45 «Паненка-сялянка» (16+).
15.40 Нічога сабе ньюз (12+).
15.45 «Пін_код» (12+).
16.30 «Не нарадзіся прыгожай». Серыял (12+).
17.20 «Муж напракат» (16+).
1.10 Спортлато 5 з 36, КЕНО.
21.20 «Бітва экстрасэнсаў» (16+).
23.20 Драма «Меган Ліві» (16+).

Беларусь 3

7.00 «Дабраранак».
07.35, 12.25 «Беларуская кухня». Капусткі з мачанкай.
8.05, 12.00, 20.20 Навіны культуры.
8.25, 12.20 «Гэты дзень».
8.30, 18.15 «Народжаная зоркай». Серыял (12+).
10.05 «Жывая спадчына». Выраб дываноў у тэхніцы аплікацыі саломкай па тканіне (в. Рухава, Старадарожскі раён, Мінская вобласць).
10.35, 16.45 «Другая вясна». Маст. фільм (12+) [СЦ].
12.55 «Сіла веры».
13.20, 21.05 «Асобае падраздзяленне». Маст. фільм (12+).
14.25 «Кадры жыцця». Анастасія Масквіна.
15.15 «Belcanto». Сольны канцэрт Анастасіі Масквіной і Аксаны Волкавай.
19.55 «Я хачу гэта ўбачыць!» (6+)
20.40 «Калыханка» (0+).
22.05 Класіка сусветнага кіно.
22.15 «Усмешкі летняй ночы». Маст. фільм (16+).

Беларусь 5

7.00 Азбука спорту.
7.10 Футбол. Ліга Еўропы УЕФА. 4-ы тур. «Ліль» (Францыя) — «Мілан» (Італія).
9.10 Фігурнае катанне. Гран-пры. Осака. Жанчыны. Кароткая праграма.
10.55 Вось гэта спорт!
11.10 Фігурнае катанне. Гран-пры. Осака. Танцы на лёдзе. Рытмічны танец.
11.40 Хакей. КХЛ. «Дынама-Мінск» — «Віцязь» (Маскоўская вобл.).
13.00 Фігурнае катанне. Гран-пры. Осака. Мужчыны. Кароткая праграма.
14.30 Фактар сілы.
15.00 Свет англійскай прэм'ерлігі. Відэачасопіс.
15.30 Футбол. Ліга Еўропы УЕФА. 4-ы тур. «АЗ Алкмаар» (Нідэрланды) — «Рэал Сосьедад» (Іспанія).
17.25 Авертайм.
17.55 Хакей. Чэмпіянат Беларусі. «Лакаматыў» (Орша) — «Нёман» (Гродна). (У перапынках — Спорт-цэнтр.)
20.15 Спорт-цэнтр.
20.25 Мастацкая гімнастыка. Чэмпіянат Еўропы. Кіеў.
21.30 Футбол. Ліга Еўропы УЕФА. 4-ы тур. Агляд.
22.30 Бокс. Міжнародны турнір.

АНТ

6.00, 7.15, 8.15 «Наша раніца».
7.00 [СЦ], **8.00** [СЦ], **9.00** [СЦ], **11.00, 13.00, 16.00, 18.00** [СЦ], **20.30, 1.10** Наш навіны.
9.15 «Тэорыя змовы» (16+).
10.00 «Жыць здорава!» (16+)
11.15 «Модны прыгавор» (6+).
12.15 «Грамадзянская абарона» (16+).
13.15, 23.15 Серыял «Жаніць нельга памілаваць» (16+).
15.05 «Давай пажэнімся!» (16+)
16.20, 18.20 «Мужчынскае / Жаночае» (16+).
18.50 «Поле цудаў» (16+).
20.00 Час.
21.10 «Голас». Новы сезон (12+).

СТБ

6.00, 6.40, 7.45, 8.40 «Раніца СТБ».
6.30 [СЦ], **7.30** [СЦ], **8.30** [СЦ], **10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30** Навіны «24 гадзіны».
9.00, 23.55 «Загадкі чалавецтва» (16+).
10.40 «Як уладкаваны свет» (16+).
12.15 «Вадзіць па-руску» (16+).
12.40, 21.20, 0.45 «Самыя шакавальныя гіпотэзы» (16+).
13.45, 23.05 «Таямніцы Чапман» (16+).
14.40, 20.30 «Неверагодна цікавыя гісторыі» (16+).
15.35, 16.50 «Пасажыр без багажу». Серыял (16+).
20.00, 22.55 «СТБ-спорт».
20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
20.15 «Міншчына».
22.05 «Глядзець усім!» (16+)

МІР

5.00 Маст. фільм «Таямнічы востраў» (12+).
6.10, 10.20 Серыял «Штрафнік» [СЦ] (16+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Навіны (бягучы радок).
10.10 «У гасцях у лічбы» (12+).
13.15 «Справы судовыя. Грошы вярніце!» (16+)
14.10, 16.20 «Справы судовыя. Бітва за будучыню» (16+).
15.05 «Справы судовыя. Новыя гісторыі» (16+).
17.20 Маст. фільм «Дзеці Дон Кіхота» [СЦ] (12+).
19.15 Ток-шоу «Слабае звяно» (12+).
20.15 Тэлегульня «Гульня ў кіно» (12+).
21.00 «Сусветныя гульні розуму» (12+).
21.40 Маст. фільм «Жаніцьба Бальзамінава». Да 95-годдзя Н. Мардзюковай [СЦ] (12+).
23.30 «Любімыя акцёры 2.0». Нона Мардзюкова (12+).
0.00 «Начны экспрэс». Чыж і Ко (12+).
1.15 Маст. фільм «Чыста англійскае забойства» [СЦ] (0+).
3.50 Маст. фільм «Блізняты» [СЦ] (0+).

РТР—Беларусь

6.05 «Новая раніца».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.30 «Пра самае галоўнае» (12+).
12.35 Серыял «Жыццё пасля жыцця» (12+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
14.40 Серыял «Марозава» (12+).
17.15 «60 хвілін».
18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
21.05, 23.10 «Аншлаг і Кампанія» (16+).

НТБ—Беларусь

6.00 «Астрапрагноз».
6.05 Беларусы (6+).
6.40, 16.25, 19.40, 22.25, 23.30 Сёння. Галоўнае.
6.50 «Здароўе» (12+).
7.35, 8.25 «Справа ўрачоў» (16+).
8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
8.45 Серыял «Мухтар. Новы след» (16+).
9.40 «НЗ.by».
10.25 Драма «Чужы сярод сваіх» (16+).
11.20, 13.50 Баявік «Марскія д'яблы. Смерч» (16+).
13.25, 16.30 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
14.50 Пракурорская праверка (16+).
16.55 «ДНК» (16+).
18.05, 19.55, 22.50, 23.45 Дэтэктыў «Ліхач» (16+).
22.20 «НЗ.by: час вынікаў».
0.15 «Па следзе монстра» (16+).

8 канал

7.00, 16.05, 21.10, 1.55 «Надвор'е» + «Эрана».
7.05, 16.15 «Мультпарад» (6+).
7.30, 16.10, 20.50 «Прыколы 13-й школы» (6+).
7.35 Серыял «Звышнатуральнае» (12+).
8.20, 19.20 Серыял «Мар'ін гай» (16+).
9.50 Дак. фільм (12+).
10.45, 16.55 Серыял «Непрыдуманая гісторыя» (16+).
12.15 Дэтэктыў «Другі фронт» (16+).
15.15, 18.25 Серыял «Скрозь снег» (16+).
19.15 «Надвор'е».
20.55 «Вечарніца» (0+).
21.15 Трылер «Захавальнікі» (16+).
23.55 Прыгоды «Магутныя рэйнджары» (18+).

ВТВ

6.05, 3.15 «Дурні і дарогі» (16+).
7.45, 4.35 «Лаві момант» (16+).
9.10, 14.00 «Наш рамонт» (16+).
9.50, 14.45 «КВЗ. Па-нашаму» (16+).
10.15 «Супермамачка» (16+).
11.20, 21.30 Серыял «СенаФедзя» (16+).
12.55 «Руса турыста» (16+).
16.15 Серыял «Нефармат».
18.20, 0.05 «Уральскія пельмені» (16+).
19.25 Серыял «Пагналі» (16+).
20.30 Серыял «Радкам» (16+).
23.00 Серыял «Каманда Б» (16+).
1.05 Серыял «Татавы дочкі» (12+).
2.20 «Адна за ўсіх» (16+).

Культура

6.30, 7.00, 7.30, 8.30, 10.00, 15.00, 19.30, 23.40 Навіны культуры.
6.35 «Пешшу...» Масква падземная.
7.05 «Правілы жыцця».
7.35, 18.05 «Фактар Рэнесансу». Дак. фільм. 1-я серыя [СЦ].
8.35, 20.45 95 гадоў з дня нараджэння Ноны Мардзюковай. «Маладая гвардыя». Маст. фільм. 1-я серыя [СЦ].
10.15 «Назіральнік».
11.15, 0.00 XX стагоддзе. «Пагаварыць нам неабходна. Марк Бернэс». 1971.
12.15 Вялікі балет.
14.10, 16.35, 2.35 Прыгожая планета.
14.30, 23.10 «Восем смяротных грахоў». Дак. серыял [СЦ].
15.05 Навіны. Падрабязна. Кіно.
15.20 «Бібліейскі сюжэт».
15.50 «Белая студыя».
16.45 Жыццё выдатных ідэй. «Атам, які пабудаваў...»
17.15, 1.50 Да юбілею аркестра. Ірына Архіпава і Акадэмічны аркестр рускіх народных інструментаў ЦТ і ВР. Дырыжор Мікалай Някрасаў. Запіс 1988 года.
19.00 Да 90-годдзя Ігара Залатускага. «Кнігі майго лёсу» [СЦ].
19.45 Галоўная роля.
20.05 95 гадоў з дня нараджэння Ноны Мардзюковай. Астравы [СЦ].
22.15 «Віктор Гюго. Вораг дзяржавы». Серыял.
0.55 «Нерон: у абарону тырана». Дак. фільм [СЦ].

Настальгія

6.00 The Best of «СевАлогія» (18+).
6.55, 9.45, 11.00, 15.45, 17.00, 20.40, 21.45, 23.00, 3.45, 5.20 Музычная настальгія (12+).
7.10 Маст. фільм «Вясельны падарунак» (16+).
8.30 «Ранішняя пошта». «Розныя думкі». 1986 год (12+).
9.00, 15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
10.00, 16.00, 22.00, 4.00 «Народжаныя ў СССР».
12.00 «Быў час» (16+).
12.50 Маст. фільм «Сярод шэрых камянёў» (16+).
14.15 Фільм-канцэрт «У нашым доме» (12+).
18.00 «Спяем, сябры!» (12+)
19.00 Маст. фільм «Дамы ўдаўца» (16+).
0.00 «Народжаны ў СССР».
0.55 «Не люба — не слухай...» (16+)
1.55 Маст. фільм «Дзівак-чалавек» (12+).
4.00 Маст. фільм «Асабліва небяспечныя...» (16+)

EuroSport 1

2.05 Аўтагонкі. ETCR (12+).
2.35 Горныя лыжы. Кубак свету (12+).
3.30, 12.30 Біятлон. Кубак свету (6+).
5.00, 10.30, 15.30 Снукер. UK Championship (6+).
7.00 Лыжныя гонкі. «Тур дэ Скі» (6+).
9.00 Лыжнае дваябор'е. Кубак свету (12+).

Кінакамедыя

1.40 100 мільёнаў еўра (16+).
4.00 Ну, што, прыехалі? (12+)
05.45 Ну, што, прыехалі: рамонт (12+).
7.25 Вялікі тата (12+).
9.10 Джэй і Маўклівы Боб наносяць зваротны ўдар (16+).

11.05 Зялёная кніга (16+).
13.30 Ілюзія падману-2 (12+).
15.55 Прасунуты (16+).
17.35 Неверагодны Берт Уандэрстоўн (12+).
19.30 Заўсёды кажы «так» (12+).
21.25 Суперстар (16+).
23.05 Падмена (16+).

ТБ3

6.00 Калекцыя «Беларусьфільма» (12+).
8.45 «Перыскоп» (16+).
9.10, 15.35, 4.30 «Суд ідзе». Дак. серыял (16+).
10.15, 17.20 «Старац» (16+).
10.55, 18.30 «Сляпая» (16+).
12.05, 19.40 «Варажбітка» (12+).
13.15, 3.10 «Містычныя гісторыі» (12+).
14.20 «Паляўнічыя на прывідаў» (16+).
16.40, 4.00 «Знакі лёсу» (16+).
20.55 «Косці». Серыял (16+).
22.45 «Грым». Серыял (16+).
23.45 «10 самых» (16+).
0.25 «Лінія абароны» (16+).

1.00 «Дом дзіўных дзяцей Міс Перыгрын». Маст. фільм (16+).

ТБ1000

5.00 РЭД (16+).
6.55 З Парыжа з любоўю (16+).
8.30 Шпіён, які мяне кінуў (16+).
10.25 Рэальнае каханне (16+).
12.50 Іспанская-англійская (16+).

15.20 Дзяўчына з Джэрсі (16+).
17.05, 3.25 Джуманджы (6+).
19.00 Бібліятэкар: у пошуках дзіды лёсу (16+).
20.40 Маска Зора (12+).
23.10 Сем гадоў у Тыбеце (16+).
1.35 1 + 1 (16+).

ТБ1000 Рускае кіно

5.30 Код апакаліпсісу (16+).
7.15 Мужчына з гарантыяй (16+).

8.50 Нерэальнае каханне (12+).
10.15 На кручку! (16+)
11.50 Кур'ер з «Раю» (12+).
13.30, 19.00 Чорныя кошкі (16+).
15.10 Канікулы строгага рэжыму (12+).
17.15 Ярды (16+).
20.45 Граніца. Таежны раман (16+).
23.15 Кахай іх усіх (18+).
1.20 Саранча (18+).
3.45 Бабло (16+).

National Geographic

6.00 Навуковыя глупствы (16+).
6.25, 13.15, 17.30, 5.15 Аўта-SOS (16+).
7.10, 10.40 Інстынкт выжывання (16+).
8.05, 12.25, 16.40 Ледзяная дарога (16+).
8.55, 21.00, 2.45 Дзікі тунец: Поўнач супраць Поўдня (16+).
11.30 Зона будаўніцтва (16+).
14.05, 18.25, 0.20 Расследаванні авіякатастроф (16+).
14.55, 19.15 У дзікай прыродзе з Беарам Грылсам (16+).
15.50, 20.10 Фабрыка ежы (16+).
21.50 Служба бяспекі аэрапорта: Бразілія (16+).
22.35 Гарачыя межы: Лацінская Амерыка (16+).
23.30 Ліхтугі за мяжой: злачынства і пакаранне (16+).
1.55 Суперзбудаванні Трэцяга рэйха (16+).
3.35 Міжнародны аэрапорт Дубай (16+).
4.20 Асушыць акіян (16+).

Discovery

8.00, 3.24 Выбуховае шоу (16+).
8.45, 10.25, 23.09 Паляўнічыя на рэліквіі (16+).
9.35, 22.18 Круты цюнінг (12+).
11.15, 15.30, 21.27, 4.56 Як гэта ўладкавана? (12+)
12.06, 17.12, 19.45 Махінатары (16+).
12.57 Гіганцкія будоўлі (12+).
13.48, 7.14 Узрываючы гісторыю (12+).
14.39, 0.00 Голыя і напалоханыя (16+).
16.21, 1.42 Музейныя загадкі (12+).
18.03 Багажныя войны (12+).
18.54 Рэальныя дальнабойшчыкі (12+).
20.36, 5.42 Паляўнічыя на склады (16+).
0.51 Выжыць разам (12+).
2.33 Палёты ўглыб Аляскі (12+).
4.10 Геній аўтадызайну (12+).
6.28 Голыя і напалоханыя XL (16+).

Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 Добрай раніцы, Беларусь!
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), **9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00** Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10 «Зона Х». Крымінальная хроніка (16+).
9.10, 22.20 Серыял «След» (16+).
10.45, 12.10, 18.35, 19.20 Меладрама «Халодныя берагі». 1—2-я серыі (16+).
13.05, 14.45, 15.25 Меладрама «Прыгонная» (16+).
14.00 «Здарова здаровым быць!» (6+) [СЦ]
15.10, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 Беларуская часінка.
18.15, 0.35 «Зона Х». Крымінальныя навіны (16+).
21.00 Панарама.
21.50 Адзін дзень (12+).
0.15 Сфера інтарэсаў.
1.00 Дзень спорту.

Беларусь 2

7.00 «Уключайся!» (12+).
9.00, 18.20 Тэлебарометр.
9.05, 20.15 Серыял «Сляпая» (16+).
10.05, 23.00 «Экстрасэнсы-дэтэктывы» (16+).
11.00, 18.25 Серыял «Браты па крыві» (16+).
12.50, 0.10 Серыял «Анатомія страсці» (16+).
13.40 «Арол і рэшка. Марскі сезон» (16+).
14.40 «Муж напракат» (16+).
15.40 Нічога сабе ньюз (12+).
15.45 «Пін_код» (12+).
16.30 «Не нарадзіся прыгожай». Серыял (12+).
17.20 «Супержонка» (16+).
21.10 Спортлато 6 з 49, КЕНО.
21.20 «Мяняю жонку» (16+).

Беларусь 3

7.00 «Дабранранак».
07.35, 12.25 «Беларуская кухня». Вэргенікі.
8.05, 12.00, 20.20 Навіны культуры.
8.25 «Гэты дзень».
8.30, 18.05 «Дзікае паляванне караля Стаха». Маст. фільм (12+) [СЦ].
10.40, 23.15 «Люблю і памятаю». Уладзімір Караткевіч.
11.20, 17.40 «Запіскі на палях». Уладзімір Караткевіч: трафей «Дзікага палявання» [СЦ].
11.50 «Архітэктура Беларусі».
12.55, 21.05 «Апошні дзень». Лео Дураў (12+).
13.30, 21.40 «Хрыстос прызямліўся ў Гародні». Маст. фільм (12+).
14.55 «Сівая легенда Уладзіміра Караткевіча». Дак. фільм.
15.25 «Чорны замак Альшанскі». Маст. фільм (12+) [СЦ].
20.40 «Калыханка» (0+).

Беларусь 5

7.00 Азбука спорту.
7.10 Футбол. Ліга чэмпіёнаў. 4-ы тур. «Барусія» (Менхенгладбах) — «Шахцёр» (Украіна).
9.05 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. 4-ы тур. Дзённік гульнявога дня.
9.50 Слэм-данк.
10.20 Гандбол. Ліга чэмпіёнаў. «Мяшкоў-Брэст» (Беларусь) — «Фленсбург» (Германія).
11.55 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. 4-ы тур. «Інтэр» (Італія) — «Рэал» (Мадрыд, Іспанія).
13.55 Спорт-мікс.
14.05 Між іншым.
14.25 Агнявы рубеж.
15.00 Хакей. Чэмпіянат Беларусі. «Лакаматыў» (Орша) — «Нёман» (Гродна).
17.00 Вось гэта спорт!
17.15 Мастацкая гімнастыка. Чэмпіянат Еўропы. Кіеў.
18.15 Фактар сілы.
18.45 Авертайм. КХЛ.
19.00 Хакей. КХЛ. «Дынама-Мінск» — «Віцязь» (Маскоўская вобл.) У перапынках — Авертайм. КХЛ.
21.30 Футбол. Ліга Еўропы УЕФА. 4-ы тур. ЦСКА (Расія) — «Феенаорд» (Нідэрланды). (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
22.55 Футбол. Ліга Еўропы УЕФА. 4-ы тур. «Рэйнджэрс» (Шатландыя) — «Бенфіка» (Партугалія). (У перапынку — Спорт-цэнтр.)

АНТ

6.00, 7.20, 8.20 «Наша раніца».
7.00 [СЦ], **8.00** [СЦ], **9.00** [СЦ], **11.00, 13.00, 16.00, 18.00** [СЦ], **20.30, 1.30** Нашы навіны.
9.15 «Аб'ектыўНА» (16+).
10.15 «Жыць здарова!» (16+)
11.15 «Модны прыгавор» (6+).
12.15 «Грамадзянская абарона» (16+).
13.15, 22.45 Серыял «Жаніць нельга памілаваць» (16+).
15.05 «Давай пажэнімся!» (16+)
16.20, 0.40 «Мужчынскае / Жаночае» (16+).
17.20, 18.20 «На самай справе» (16+).
18.50 «Няхай гавораць» (16+).
20.00 Час.
21.10 «Маркаў. Нічога асабістага» (16+).
21.40 Серыял «Доктар Праабражэнскі» (16+).

СТБ

6.00, 6.40, 7.45, 8.40 «Раніца СТБ».
6.30 [СЦ], **7.30** [СЦ], **8.30** [СЦ], **10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30** Навіны «24 гадзіны».
9.00, 23.55 «Загадкі чалавецтва» (16+).
10.40 «Як уладкаваны свет» (16+).
12.20 «Вадзіць па-руску» (16+).
12.40, 21.45, 0.45 «Самыя шакавальныя гіпотэзы» (16+).
13.45, 23.05 «Таямніцы Чапман» (16+).
14.40, 20.50 «Неверагодна цікавыя гісторыі» (16+).
15.35, 16.50 «Уладзімірская, 15». Серыял (16+).
20.00, 22.55 «СТБ-спорт».
20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
20.15 «Меншчына».
20.30 «Зроблена».

МІР

5.00 Маст. фільм «Музычная гісторыя» (12+).
6.20, 10.10, 19.25 Серыял «Штрафнік» [СЦ] (16+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок).
13.15 «Справы судовыя. Грошы вярніце!» (16+)
14.10 «Справы судовыя. Бітва за будучыню» (16+).
15.05, 17.15 «Справы судовыя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15 Сусветнае пагадненне (16+).
21.40 Тэлегульня «Гульня ў кіно». Радыё «Рэтра FM».
23.25 Шоу «Назад у будучыню» (12+).
23.20 «Сусветныя гульні розуму» (12+).
0.15 Серыял «Адліга» (12+).
4.15 Маст. фільм «Таямнічы востраў» (12+).

РТР—Беларусь

6.05 «Новая раніца».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.30 «Пра самае галоўнае» (12+).
12.35 Серыял «Жыццё пасля жыцця» (12+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
14.40 Серыял «Марозава» (12+).
17.15 «60 хвілін».
18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
21.00 Серыял «Грозны» (16+).
23.10 «Вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ—Беларусь

6.00 «Астрапрагноз».
6.05 Беларусы (6+).
6.40, 16.25, 19.40, 22.20, 23.45 Сёння. Галоўнае.
6.50 «Здароўе» (12+).
7.35, 8.25 «Справа ўрачоў» (16+).
8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
8.45 Серыял «Мухтар. Новы след» (16+).
9.40, 22.25 «НЗ.by».
10.25, 21.15 Драма «Чужы сярод сваіх» (16+).
11.20, 13.50 Баявік «Марскія д'яблы. Смерч» (16+).
13.25, 16.30 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
14.50 Пракурорская праверка (16+).
16.55, 0.00 «ДНК» (16+).
18.05, 19.55 Серыял «Пёс» (16+).
22.45 Серыял «Груз» (16+).

8 канал

7.00, 15.50, 21.10, 0.20 «Надвор'е» + «Эрана».
7.05, 16.00 «Мультпарад» (6+).
7.30, 15.55, 20.50 «Прыколы 13-й школы» (6+).
7.35 Серыял «Звышнатуральнае» (12+).
8.15, 19.20 Серыял «Мар'ін гай» (16+).
9.00 М/ф «Скубі Ду» (12+).
10.30 «Рыхтуй як шэф» (12+).
11.00, 16.40 Серыял «Непрыдуманая гісторыя» (16+).
12.35 Баявік «Армагедон» (12+).
15.00, 18.25 Серыял «Скрозь снег» (16+).
18.10 «Фэшн is my прафэшн» (12+).
19.15 «Надвор'е».
20.55 «Вечарніца» (6+).
21.15 Дэтэктыў «Другі фронт» (16+).

ВТБ

6.05, 3.15 «Дурні і дарогі» (16+).
7.45, 4.35 «Лаві момант» (16+).
9.10, 14.00 «Наш рамонт» (16+).
9.50, 14.45 «КВЗ. Па-нашаму» (16+).
10.15 «Супермамачка» (16+).
11.20 Серыял «СеняФедзя» (16+).
12.55 «Руса турыста» (16+).
16.15 Серыял «Нефармат».
19.25 Серыял «Пагналі» (16+).
20.30 Серыял «Радкам» (16+).
21.30 Камедыя «Вельмі дрэнная настаўніца» (16+).

23.20 Серыял «Каманда Б» (16+).
0.20 «Уральскія пельмені» (16+).
1.20 Серыял «Татавы дочкі» (12+).
2.35 «Адна за ўсіх» (16+).

Культура

6.30, 7.00, 7.30, 8.30, 10.00, 15.00, 19.30, 23.40 Навіны культуры.
6.35 «Пешшу...» Масква дваранская.
7.05 «Правілы жыцця».
7.35, 18.05, 1.00 «Фактар Рэнесансу». Дак. фільм [СЦ].
8.40, 20.45 Да 95-годдзя з дня нараджэння Ноны Мардзюковай. «Маладая гвардыя». Маст. фільм [СЦ].
10.15 «Назіральнік».
11.15 ХХ стагоддзе. Сустрэча ў Канцэртнай студыі «Астанкіна» з Міхаілам Ульянавым. 1981 год.
12.15, 22.15 «Віктор Гюго. Вораг дзяржавы». Серыял.
13.05 Правінцыйныя музеі Расіі. Алушта [СЦ].
13.35 Лінія жыцця. Фабія Мастранджэла.
14.30, 23.10 «Восем смяротных грахоў». Дак. серыял [СЦ].
15.05 Навіны. Падрабязна. Тэатр.
15.20 Мая любоў — Расія!
«Залаты век рускай кафлі» [СЦ].
15.50 «2 Вернік 2».
16.45 Жыццё выдатных ідэй. «Тэлепартацыя: правілы гульні ў косці і квантавання трусоў».
17.10, 1.55 Да юбілею аркестра. Алібэк Днішаў і Акадэмічны аркестр рускіх народных інструментаў ЦТ і ВР. Дырыжор Мікалай Някрасаў. Запіс 1990 года.
19.00 Да 90-годдзя Ігара Залатускага. «Кнігі майго лёсу». 4-я серыя, заключная [СЦ].
19.45 Галоўная роля.
20.05 Адкрытая кніга. Уладзімір Крупін. «Вяртанне крыніцы» [СЦ].
20.30 «Добрай ночы, малыя!»
22.05 Колер часу. Ван Дэйк.
0.00 ХХ стагоддзе. Сустрэча ў Канцэртнай студыі «Астанкіна» з Міхаілам Ульянавым. 1981 год.
2.40 Пры́гожая планета.

Настальгія

6.00 «Быў час» (16+).
06.50 Маст. фільм «Сярод шэрых камянёў» (16+).
8.15 Фільм-канцэрт «У нашым доме» (12+).
9.00, 15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
9.45, 11.00, 14.40, 15.45, 17.00, 21.45, 23.00, 0.55, 3.45, 5.00 Музычная настальгія (12+).
10.00, 16.00, 22.00, 4.00 «Народжаныя ў СССР».
12.00 «Спяем, сябры!» (12+)
13.00 Маст. фільм «Дамы ўдаўца» (16+).
17.40 Тэлеспектакль «Тры сястры» (12+).
23.20 Дак. фільм «Фільм пра фільм. Беражыся аўтамабіля» (16+).
0.00 The Best of «СевАлогія» (18+).
1.10 Маст. фільм «Вяселльны падарунак» (16+).
2.30 «Ранішняя пошта».
«Розныя думкі». 1986 год (12+).

EuroSport 1

2.05 Скачкі на лыжах з трампліна. Кубак свету (12+).
3.30 Біятлон. Кубак свету (6+).
5.00, 10.30, 15.30 Снукер. UK Championship (6+).
7.00, 13.30 Лыжныя гонкі. «Тур дэ Скі» (6+).
9.00, 12.30 Лыжнае дваяборʼе. Кубак свету (12+).

Кінакамедыя

1.05 Каханне без перасадак (16+).
2.55 Круты і дыбачкі (12+).
4.40 Каханне і іншыя лекі (16+).
6.45 Каляды з няўдачнікамі (16+).
8.35 Вампірскі засос (16+).
10.10 Паедзем да чортавай бабулі (12+).
12.00 Гэты няёмкі момант (16+).
13.50 Заўсёды кажы «так» (12+).

15.50 Суперстар (16+).
17.30 Вядзьмарка (18+).
19.30 З вачэй — далоў, з чорта — прэч! (16+)
21.25 Рыбка па імені Ванда (16+).
23.25 Гэта ўсё яна (16+).

ТБ3

6.00 Калекцыя «Беларусьфільма» (12+).
8.30, 23.35 «Улегцы» (12+).
9.05, 15.25, 4.30 «Суд ідзе». Дак. серыял (16+).
10.10, 17.10 «Старац» (16+).
10.50, 18.20 «Сляпая» (16+).
12.00, 19.30 «Варажбітка» (12+).
13.10 «Містычныя гісторыі» (12+).
14.15 «Паляўнічыя на прывідаў» (16+).
16.30, 4.00 «Знакі лёсу» (16+).
20.45 «Косці». Серыял (16+).
22.35 «Грым». Серыял (16+).
0.15 «Знак якасці» (16+).
1.05 «Ідэнтыфікацыя Борна». Маст. фільм (12+).

ТБ1000

5.00, 15.30 Бібліятэкар: у пошуках дзіды лёсу (16+).
6.30 Сем гадоў у Тыбеце (16+).
8.50 Маска Зора (12+).
11.10 1 + 1 (16+).
13.15 Сем жыццяў (16+).

17.10, 0.55 Солт (16+).
19.00, 2.50 Лара Крофт: калыска жыцця (12+).
21.00 Містар і місіс Сміт (16+).
23.10 Дзевяць ярдаў (16+).

ТБ1000 Рускае кіно

5.30, 15.10 Граніца. Таежны раман (16+).
7.55, 0.00 Хатабыч (16+).
9.50 Ярды (16+).
11.40 Выкрутасы (12+).
13.25 Чорныя кошкі (16+).
17.35 Памятаю — не памятаю! (12+).
19.00 Гетэры маёра Сакалова (16+).
20.55 Вяселле па абмене (16+).
22.35 Шчасця! Здароўя! (16+)
2.00 Сняданак у таты (12+).
3.45 Кур'ер з «Раю» (12+).

National Geographic

6.00 Навуковыя глупствы (16+).
6.25, 13.20, 17.35, 5.15 Аўта-SOS (16+).
7.15, 10.50 Інстынкт выжывання (16+).
8.05 Ледзяная дарога (16+).
9.00, 12.30, 16.45 Дзікі тунец: Поўнач супраць Поўдня (16+).
11.40 Зона будаўніцтва (16+).
14.10, 18.25, 21.00, 0.20, 2.45 Расследаванне авіякатастроф (16+).
15.05, 19.15 У дзікай прыродзе з Беарам Грылсам (16+).
15.55, 20.10 Фабрыка ежы (16+).
21.50 Служба бяспекі аэрапорта: Бразілія (16+).
22.40 Гарачыя межы: Лацінская Амерыка (16+).
23.30 Ліхтугі за мяжой: злачынствы і пакаранне (16+).
1.55 Суперзбудаванні Трэцяга рэйха (16+).
3.35 Міжнародны аэрапорт Дубай (16+).
4.20 Асушыць акіян (16+).

Discovery

8.00, 3.24 Выбуховае шоу (16+).
8.45, 10.25, 23.09 Паляўнічыя на рэліквіі (16+).
9.35, 22.18 Круты цюнінг (12+).
11.15, 15.30, 21.27, 4.56 Як гэта ўладкавана? (12+)
12.06, 17.12, 19.45 Махінатары (12+).
12.57 Гіганцкія будоўлі (12+).
13.48 Дабітыя тачкі (12+).
16.21, 1.42 Музейныя загадкі (12+).
18.03, 23.35 Багажныя войны (12+).
18.54 Рэальныя дальнабойшчыкі (12+).
20.36, 5.42 Паляўнічыя на склады (16+).
0.00 Залатая ліхаманка (16+).
0.51, 6.28 Выжыць разам (12+).
2.33 Палёты ўглыб Аляскі (12+).
4.10 Геній аўтадызайну (12+).
7.14 Голыя і напалоханыя (16+).

У ЗОНЕ АСАБІСТАЙ АДКАЗНАСЦІ

Магілёўскі старшыня вулічнага камітэта пра нюансы грамадскай работы

Віталь Гардзееў сябруе з «МС» ужо даўно. Некалькі разоў на старонках выдання падымаліся ініцыяваныя ім вострыя тэмы, якія доўгі час не вырашаліся на мясцовым узроўні. І змены адбываліся. Нядаўна Віталь Гардзееў патэлефанаваў у карпункт і зноў запрасіў у госці. Заінтрыгаваў, што ёсць дзве навіны — добрая і дрэнная.

На месцы былога сметніка з'явіліся шматпавярховікі.

Добрая навіна

Два гады таму прынцыпова вулічкам прасігналізаваў, што на «нічыёй» тэрыторыі арганізавана несанкцыянаваная звалка. І гэта побач з цэнтральнай вуліцай горада. Карэспандэнт выехала на месца, і факт пацвердзіўся. Звалка пасля публікацыі ў газеце была прыбраная, а вось сёлета на гэтым месцы паявілася некалькі жылых шматпавярховікаў.

— Вось бачыце, які добры вынік атрымаўся, — радуецца Віталь Фёдаравіч. — І вы вельмі нам дапамаглі. Зараз я збіраю подпісы людзей, якія разам са мной выказваюць удзячнасць усім, хто застаўся неабыякавы да нашых зваротаў. Вам у рэдакцыю таксама дашлю.

Хутка ўчастак ператворыцца ў сметнік.

Пакуль мы глядзелі, як шчыруюць на апрацоўцы фасадаў будынкі, Віталь Фёдаравіч паспеў падзякаваць усім тым, хто калісьці стварыў нешта добрае для яго мікразоны № 5, якую ў народзе называюць Чапаеўка. Прыватны сектар знаходзіцца паміж дзвюма галоўнымі аўтамагістралямі горада — вуліцамі Крупскай і Першамайскай. Тут усё ўперамешку — катэджы і сціплыя дамкі, гаспадары і неахайныя жыхары, цывілізацыя і амаль поўная яе адсутнасць. Праблем хапае, і рашаюцца яны з пераменным поспехам. Асабліва вулічкам хваліў былога старшыню Магілёўскага гарсавета Андрэя Кіблова, які шмат увагі аддаваў стану дарог. Цяпер былы старшыня ўзначальвае абласное камунальнае ведамства, і Гардзееў яго болей не турбуе. Гэта ж зусім іншы ўзровень. Добрым словам згадаў мой спадарожнік і дырэктара камунальнага прадпрыемства «Гарсвятло» Аляксандра Пашкевіча, зрабіўшы акцэнт на тым, што ліхтары на вуліцах Краснадарскай і Валгаградскай таксама мяняліся пры садзейнічанні нашага выдання.

— Вельмі прыемна, калі на нашы звароты рэагуюць, нешта робяць, каб выправіць становішча, — кажа суразмоўнік. — Але, на жаль, гэта робяць не ўсе. Таму так важна адзначыць лепшых. Хай іншыя на іх раўняюцца.

Навіна дрэнная

Па меры таго, як мы паглыбляліся ў прыватны сектар, тон прадстаўніка мясцовага самакіравання станавіўся ўсё больш крытычны і суровы.

— Ну і куды гэта варта? — абураўся ён, паказваючы на яму з вадой у самым пачатку вуліцы Валгаградскай. — Няўжо цяжка яе засыпаць. Або вось гэтая каляіна. Яна ўтварылася, калі пракладвалі кабель. Тут бардзюр быў, цяпер няма. Колькі разоў прасіў зрабіць, як было, не пачулі. Усё завалілі абы-як і кінулі. А ў адказе напісалі, што ўсё добра. Цяпер машыны крыху ўтрамбавалі, а было зусім не па-гаспадарску.

Вулічкам паспявае і падзякаваць за тое, што вуліцу падсыпалі, і пасварыцца, што ніхто пасля гэтага не хоча глядзець за яе станам. Перажывае, што не можа дабіцца толку.

Тры гады таму цэнтральную вуліцу мікразоны Валгаградскую засыпалі асфальтагранулятам. Зараз зноў дзірка на дзірцы. Хутка ў такім стане будзе і Адэская, якую падлаталі летась.

— Як можна па такіх ямках пускаць грэйдар? — не разумее актывіст. — Дастаткова адзін раз пакласці асфальт і забыцца пра вуліцу на доўгі час. Кожны год латаць на дарозе дзіркі атрымліваецца даражэй. На Падніколлі, дзе таксама прыватны сектар, асфальт паклалі, чым мы горшыя?

Праходзім міма вуліцы Краснадарскай. Відаць, што там рабілі ямачны рамонт. У Гардзеева ёсць прэтэнзіі да якасці, але «мірыцца можна», лічыць ён, і мы ідзём далей. Дарэчы, вузкая тратуарная сцежка, па якой крочым, таксама вынік клопату няўрымслівага старшыні вулічнага камітэта і яго рэгулярных зваротаў у камунальныя службы.

Камень спатыкання

Дакладней яма з вялікай лужынай у Нафтавым завулку. Калісьці ў планах гарадскіх камунальных службаў быў намер зрабіць вадасцёк, але грошай не знайшлося. Можна было б засыпаць асфальтагранулятам, але куды вадзе дзявацца. Яна будзе пераліваца ў чыйсьці агарод. «Такое рашэнне нам не патрэбна», — кажа Віталь Гардзееў. Але і мірыцца з такім становішчам не вельмі хочацца. Атрымліваецца, што без вадасцёку ніяк.

Акрамя дарожных дзірак на мікразоне ёсць і іншыя праблемы. Напрыклад, неахайная нерухомасць, якую спадчыннікі не жадаюць даглядаць, аўтахлам, што стаіць гадамі каля некаторых двароў, непрыбраныя прыдамавыя тэрыторыі. У Нафтавым завулку вулічкам налічыў ажно чатыры аўто, якія стаяць самотныя па некалькі гадоў запар.

Ніякай крытыкі не вытрымлівае і дом № 8 у гэтым жа завулку. Агароджа нахілілася, брамка амаль на зямлі ляжыць. Вунь ужо і прыступкі ў дом пачалі разбурацца, а вакол сухое пустазелле.

— Гаспадары тут не жывуць, а суседзі пачынаюць зносіць смецце, — абураецца Віталь Фёдаравіч. — Па адным доме на Валгаградскай наогул быў скандал. Там такі сметнік утварылі, страшна ўспомніць. Я званіў ва ўсе званы, прыцягваў увагу, як мог. Сметнік прыбралі, але ж напаўразбураны дом застаўся. І ўсе разумеюць, што парадак там часовы. А такіх дамоў па нашай мікразоне, напэўна, шэсць або сем.

Прынцыповасць вулічкама на мікразоне не ўсім падабаецца. Па законе кожны павінен даглядаць яшчэ і частку тэрыторыі за сваёй агароджай. Але некаторыя гэта правіла ігнаруюць. І напорыстасць галоўнага па вуліцы іх толькі злуе. На свавольных Гардзееў выклікае праваахоўнікаў. І тады справа вырашаецца хутчэй. Хоць, часам, непрыемны прысмак застаецца.

— Па сутнасці, кантрольныя органы павінны мяне падтрымліваць, але часам узнікаюць непаразуменні, — уздыхае суразмоўнік. — Аднойчы на мяне нават «наехалі»: што табе больш за іншых трэба? Пакуль свае «корачкі» старшыні мікразоны не паказаў, нават не хацелі рэагаваць. Было вельмі крыўдна. Калі ёсць закон, яго павінны выконваць усе.

Нэлі ЗІГУЛЯ.
Фота аўтара.

Каментарый у тэму

Таццяна ГРЫШАНАВА, член каардынацыйнага савета па грамадскім тэрытарыяльным самакіраванні адміністрацыі Ленінскага раёна:

— На тэрыторыі раёна створана 45 вулічных камітэтаў. Самыя актыўныя вулічкамы — у мікрараёнах Чапаеўка, Падгорная, Ямніца, на вуліцы Садовая, на Юбілейным... Менавіта неабыякавыя людзі прысвячаюць грамадскаму жыццю шмат асабістага часу. Як правіла, гэта тыя, хто знаходзіцца на пенсіі. Канструктыўныя прапановы заўсёды вітаюцца, мы іх чакаем і бяром пад увагу. Усё, што ў нашых сілах, робім. Такія людзі патрэбны, бо яны паведамляюць пра тыя праблемы, якія існуюць у мікразонах.

Можна было б нават дадаць больш паўнамоцтваў старшыням вулічных камітэтаў. Пакуль яны маюць права вырашаць грамадскія праблемы ў рамках закона аб зваротах грамадзян, але можна было б дазволіць ім з некаторымі пытаннямі разбірацца самастойна. Трэба было б спрасціць і рэгістрацыю органаў грамадскага самакіравання. Магчыма, было б больш ініцыятыўных грамадзян, якія вырашалі б праблемы ў маштабах сваёй тэрыторыі. Без капітальных укладанняў, вядома, не абысціся, але мы павінны разумець, што гэта і наша адказнасць. А тыя, хто выступае з прэтэнзіяй — «дайце мне, а мы вам нічым не абавязаныя», — павінны нарэшце зразумець, што даўно ўжо ніхто нікому нічога не павінен. Мы самі павінны падтрымліваць парадак там, дзе жывём. Гэта наша асабістая адказнасць.

Новы ўзровень камфортнасці

Участак дарогі да памежнага перахода «Пясчатка» ў абход горада Высокае адкрылі ў Камянецкім раёне, што на Брэстчыне

Адкрыццё ўчастка дарогі Р16 Цюхінічы — Высокае — мяжа Рэспублікі Польшча (памежны пераход «Пясчатка») працягласцю звыш 13 кіламетраў адбылося каля адной з новых кальцавых развязак. Тут адразу адчуваюцца шырыня і зручнасць дарогі.

Раней да міжнароднага пункта пропуску «Пясчатка» транспарт, у тым ліку і вялікагрузны, хадзіў праз населеныя пункты. Гэта стварала праблемы бяспекі, экалогіі і было нязручна для перавозчыкаў. Цяпер бетонная дарога даўжынёй амаль дзевяць з паловай кіламетраў праходзіць па новым напрамку ў абход горада Высокае, вёсак Абяроўшчына і Ваўковічы. На пад'ездзе да яе таксама рэканструявалі ўчастак аўтамабільнай дарогі працягласцю 3,8 кіламетра. Такім чынам, агульная даўжыня абноўленага ўчастка складае 13,3 кіламетра. Рэканструкцыя ажыццяўлялася па праграме трансгранічнага супрацоўніцтва Польшчы, Беларусі, Украіны ў рамках буйнога інфраструктурнага праекта. Агульны кошт праекта склаў 5 160 000 еўра. З іх 516 000 еўра выдзеліў Рэспубліканскі дарожны фонд, астатнее прадстаўлена міжнароднай тэхнічнай дапамогай па праграме трансгранічнага супрацоўніцтва.

На новай дарозе паявіліся чатыры кальцавыя развязкі, іх узвялі на скрыжаваннях. Дарогу абсталявалі ліхтарамі і святлодыёднымі ўказальнікамі, што, несумненна, паспрыяе бяспецы руху. Разметка выкананая пры ўдзеле халоднага пластыку. Паводле слоў спецыялістаў, гэта зроблена для яе трываласці.

Участак дарогі, пра які ідзе гаворка, складаны. Яго адметнасць у тым, што па маршруце працякае рака Пульва, ёсць меліярацыйныя каналы, праходзіць чыгунка. Пытанні з воднай перашкодай вырашылі з дапамогай труб. У двух пунктах перасячэння з ракой пракладзена 19 воданапорных труб працягласцю 446 метраў. А над чыгункай узвялі новы пуцеправод.

— Гэта важныя і патрэбныя кіламетры не толькі ў жыцці рэгіёна, але і наогул у сетцы рэспубліканскіх аўтамабільных дарог, — адзначыла падчас адкрыцця **намеснік міністра транспарту і камунікацый краіны Наталля АЛЕКСАНДРОВІЧ.** — Гэта частка інфраструктуры, якая дазволіць знайсці новыя магчымасці лагістыкі і палепшыць якасць жыцця людзей.

Намеснік старшыні Брэсцкага аблвыканкама Вадзім АЛЬШЭЎСКІ падчас адкрыцця падзякаваў будаўнікам і праекціроўшчыкам генпадрадчыка, якім выступіў Дарожна-будаўнічы трэст № 4 Брэста, і іншых арганізацый, што прымалі ўдзел у рабоце. Вадзім Альшэўскі адзначыў, што ўпершыню на рэспубліканскіх дарогах Брэсцкай вобласці зроблена пакрыццё з цэментабетону, і гэта перспектыўны кірунак дарожнага будаўніцтва, якое, дарэчы, працягваецца.

Зараз вядзецца работа па адкрыцці лагістычных цэнтраў на тэрыторыі Камянецкага раёна, там будзе фарміравацца грузавы паток, які накіраваны на перасячэнне мяжы ў Пясчатцы. Праекты гатовыя, пачынаецца іх рэалізацыя.

— Новая дарога — заўсёды добра, а сучасная дарога дае новы ўзровень бяспекі, камфортнасці, большыя хуткасці, — зазначыў **генеральны дырэктар РУП «Брэстаўтадар» Міхаіл НЕПАЧАЛОВІЧ** і праінфармаваў, што будаўнікі прыступілі да рэканструкцыі трэцяга ўчастка дарогі Р16. Гэта пад'езд да чыгуначнай станцыі Высока-Літоўск.

Святлана ЯСКЕВІЧ.
Фота Аляксандра ШУЛЬГАЧА.

ЗЫХОДЗЯЧЫ З МЕРКАВАННЯ БОЛЬШАСЦІ

Толькі так вырашаюць пытанні ў Бараўлянскім сельсавеце, што пад Мінскам

Апошнім часам тут шмат зроблена для стварэння камфортных умоў для пражывання грамадзян. У Бараўлянах уладкаваны аўтастаянкі для транспарту, дарожныя развязкі, тратуары, дваровыя тэрыторыі жылых дамоў, устаноўлены святлафоры. За пяцігодку пабудаваны дзве сярэднія школы — у Лескаўцы і Копішчы. Узведзена шэсць дзіцячых садкоў: у Копішчы, Лескаўцы і Бараўлянах. Гэта дазволіла разгрузіць чаргу з тых, хто мае патрэбу ў месцах у дзіцячых дашкольных установах. Шмат чаго з'явілася, а зрабіць трэба яшчэ больш. Абмеркаванне генеральнага плана, удзел грамадзян у вырашэнні найважнейшых пытанняў рэгіёна былі разгледжаны падчас сустрэчы кіраўніцтва Бараўлянскага сельвыканкама з мясцовымі актывістамі. Сустрэча прайшла пад дэвізам «Улада чуе людзей і прымае рашэнні, зыходзячы з меркавання большасці».

Ініцыятыва знізу

Якімі будуць населеныя пункты Бараўлянскага сельсавета ў перспектыве, у многім залежыць ад саміх жыхароў, іх творчага, крэатыўнага падыходу да справы.

— Нашы грамадзяне праяўляюць усё больш клопату, зацікаўленасці, каб у населеных пунктах быў належны парадак, выказваюць свае прапановы па добраўпарадкаванні вёсак, — расказвае **старшыня Бараўлянскага сельвыканкама Жанна ВАРАБЕЙ.** — Менавіта мы падтрымалі іх ініцыятыву па ўладкаванні зон адпачынку ў населеных пунктах. Напрыклад, такія месцы з удзелам грамадзян з'явіліся ў раёнах прыватнай забудовы ў Лескаўцы, Вопытным, Чарцяжы. Тут устаноўлены лаўкі, альтанкі, спартыўнае абсталяванне, створаны дзіцячыя пляцоўкі. Жыхары пасёлка Вопытны прапанавалі ўладкаваць зону адпачынку на лужку каля ляснога масіву, дзе раней планавалася пабудаваць дзіцячы садок і школу. Ініцыятыву знізу мы падтрымалі. Праект узгоднены з упраўленнем архітэктуры Мінскага райвыканкама. Тут будуць адпачываць розныя катэгорыі насельніцтва: дзеці, дарослыя, пенсіянеры. Таму вельмі важна, каб яны захоўвалі чысціню, не засмечвалі лес, дапамагалі спецлясгасу падтрымліваць парадак. Менавіта да гэтага мы іх заклікаем.

Практыкуецца на тэрыторыі сельсавета і прыватна-дзяржаўнае партнёрства. Дзякуючы гэтаму тандэму з'явіліся добрыя дарогі. Жыхары за свае сродкі зрабілі падсыпку вуліц у Дроздаве, Лескаўцы, Чарцяжы і часткова ў пасёлку Вопытны, а з раённага бюджэту былі выдаткаваны сродкі на асфальтаванне пакрыцця.

— Такія здаровыя ініцыятывы грамадзян мы падтрымліваем і прыцягваем іх да добраўпарадкавання населеных пунктаў. Добраўпарадкаванне, вядома, вядзецца круглы год службамі горада. Але добрай падмогай для наводзення парадку на зямлі становяцца месячнікі, сумесныя суботнікі. У Вопытным, Каралёвым Стане, Курганах разам з людзьмі выходзяць наводзіць глянец у месцах агульнага карыстання жыхары. Глядзяць яны таксама, каб у падворках, на прылеглых тэрыторыях было чыста.

Такія дарогі ўладкаваны ў населеных пунктах сельсавета.

Садок і школа ў новым месцы

— Жанна Аляксандраўна, доўгі час працягвалася грамадскае абмеркаванне генеральнага плана забудовы Бараўлян. У прыватнасці, бацькі былі нязгодныя з тым, што школа і дзіцячы садок будуць змешчаны ў лесе ў раёне вуліцы Жамчужнай, дзе дрэвы часткова падлягалі высечцы. Чым закончылася справа?

Зоны адпачынку – ініцыятыва мясцовых жыхароў.

— Сапраўды, абмеркаванне ішло тры гады, было праведзена шмат сустрэч жыхароў з прадстаўнікамі ўлады розных узроўняў. У 2018 годзе генплан зацвердзілі, але жыхары былі супраць узвядзення ўстаноў адукацыі ў лясным масіве. Ды сітуацыя вырашылася станоўча. Старшыня Мінаблвыканкама Аляксандр Турчын, старшыня Мінскага райвыканкама Уладзімір Юргевіч з разуменнем паставіліся да меркавання людзей і звярнуліся да кіраўніка дзяржавы. Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка падтрымаў прапанову грамадзян аб пераносе будаўніцтва дзіцячага садка і школы ў іншае месца.

А яшчэ раней, у 2019 годзе, Прэзідэнт узгадніў адвод дзевяці гектараў даследнай зямлі, якая належала Беларускаму аграрнаму ўніверсітэту. На гэтым участку акрамя дзіцячага садка на 240 месцаў за сродкі сталічнага бюджэту прадугледжана ўзвядзенне шматкватэрных дамоў для шматдзетных сем'яў усяго Мінскага раёна — для іх стварана адзіная чарга. Будоўля павінна пачацца ў 2021 годзе.

Новая кацельня сэканоміць валюту

У сувязі з будаўніцтвам жылля, сацыяльных аб'ектаў у абнаўленні і рэканструкцыі маюць патрэбу інжынерныя сеткі.

— Мы даведаліся пра будаўніцтва новай кацельні, калі каля нашых дамоў пачалі пракладваць камунікацыі і высякаць дрэвы, — кажуць жыхары вуліцы 40 гадоў Перамогі. — Нас супакоілі, што замест іх будуць праведзены кампенсацыйныя пасадкі пасля пракладкі камунікацый і завяршэння земляных работ. Месцы азелянення ўзгодняць з мясцовымі ўладамі. Мы, канешне, не супраць будаўніцтва гэтага аб'екта, які жыццёва неабходны Бараўлянам. Паколькі з кожным годам з'яўляюцца новыя сацыяльныя аб'екты, жыллё, населены пункт прырастае жыхарамі.

— Праект рэалізуецца з удзелам сродкаў Міжнароднага банка рэканструкцыі і развіцця. Цяпер у Бараўлянах працуюць дзве цеплакрыніцы на газе. А газ — дарагое задавальненне, закупляецца за валюту, — кажуць будаўнікі, якія шчыруюць на пляцоўцы. — Гэтая кацельня будзе працаваць на мясцовых відах паліва. Будуць задзейнічаны тры катлы новага ўзору па сем мегават кожны. Работы на аб'екце падыходзяць да лагічнага заканчэння. У найбліжэйшай перспектыве яго ўвядуць у дзеянне.

Канкурэнцыя падштурхоўвае да спаборніцтва

На выездзе з Бараўлян на трасе М3 Мінск — Віцебск таксама кіпіць работа. Тут з'явіцца вялікі функцыянальны цэнтр NOVAMALL. Гэта будзе звышсучасны гандлёвы аб'ект, дзе прадугледжаны супермаркет, аб'екты сферы паслуг, грамадскага харчавання, адпачынку, прадугледжана таксама аўтастаянка на 220 месцаў. Плошча цэнтра амаль што 6000 квадратных метраў.

Аб'ект удала размешчаны з пункту гледжання лагістыкі — прамы заезд з аўтатрасы. Ды і кліентаў, мяркую, будзе дастаткова — на тэрыторыі сельсавета пражывае 65 тысяч чалавек. А ў навакольных населеных пунктах няма буйных сучасных аб'ектаў такога плана.

— Я жыву на вуліцы Малінаўскай. І вельмі чакаю яго адкрыцця, паколькі будучы цэнтр знаходзіцца побач з маім домам і мне будзе зручна яго наведваць. Буду хадзіць сюды з унукамі, кажуць, шмат цікавых забаў будзе тут арганізавана і для малых, — радуецца Ганна Іванаўна.

— А я вось аддаю перавагу невялікім крамам, — уступае ў размову яе сяброўка. Часта наведваюся на мясцовы рынак, дзе заўсёды свежыя прадукты.

Сапраўды, у цэнтры населенага пункта на агароджанай заасфальтаванай пляцоўцы стаяць некалькі невялікіх крамаў — рыбная, мясная, дзе асартымент тавараў здзівіць нават гарадскога жыхара — сасіскі, каўбасы вэнджаныя, вараныя, вяндліна, свініна, ялавічына. Пра тое, што гэтыя гандлёвыя пункты карыстаюцца попытам сярод мясцовых жыхароў, сведчыць чарга.

Колькасць гандлёвых аб'ектаў на тэрыторыі сельсавета перавышае сацыяльныя стандарты. Але тое, што з'яўляюцца новыя, гэта добра. Канкурэнцыя падштурхоўвае да лепшага абслугоўвання пакупнікоў, новых форм работы. І спажыўцам ёсць магчымасць з лепшага выбіраць найлепшае.

Пасля наведвання рынку кіруюся ў цэнтр. Тут уладкаваная пляцоўка для адпачынку, арганізацыі канцэртаў з крытай сцэнай. Абапал яе ўпрыгожваюць газоны, маладыя туі. На лаўцы гутараць дзве пажылыя жанчыны.

— Чаго не хапае вам у Бараўлянах? — звяртаюся да іх.

— Нам, пенсіянерам, хацелася б далейшага развіцця медыцынскай дапамогі — часта здароўе падводзіць, — гучыць у адказ.

Дарэчы, у наступным годзе павінна пачацца будаўніцтва раённай паліклінікі на 800 наведванняў у змену.

А ў Новай Баравой запланавана ўзвядзенне паліклінікі на 1330 наведванняў у змену. Гэты раён дынамічна развіваецца. Згодна з інвестдагаворам, да канца 2029 года тут павінна быць пабудавана 830 тысяч квадратных метраў жылля, восем дзіцячых садкоў і чатыры школы.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ
ГАЗЕТА ДЛЯ ВЫБАРШЧЫКАЎ І ДЭПУТАТАЎ МЯСЦОВЫХ САВЕТАЎ

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15 ад 17 лютага 2009 года выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.
Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Выдавец — рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»

Дырэктар — галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ АЛЯКСАНДР МІКАЛАЕВІЧ.

Адказны за выпуск: АНУФРЫЕВА В. А.

www.zviazda.by

e-mail: info@zviazda.by

(для зваротаў): zvarot@zviazda.by

АДРАС РЭДАКЦЫІ:
220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.
КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН 311 17 35;
e-mail: info@zviazda.by

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 03.04.2009. 220013, г. Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1.

Тыраж 14.804. Нумар падпісаны ў 19.30 19 лістапада 2020 года.

КАЛІ ПЕРАМАГАЕ ДРУЖБА, АЛЬБО... ЖАНЧЫНЫ І ФУТБОЛ

Нельга сказаць, што сувязі тут ніякай, бо цяпер ёсць нават жаночыя футбольныя каманды. Мой жа аповед з тых даўніх часоў, калі іх не было, а жанчыны добра памяталі, што яны — менавіта жанчыны.

Выключэнні, праўда, здараліся і тады. Ад футбола, як кажа сённяшняя моладзь, проста фанацела мая каляжанка Таня. З ёй і яе мужам Косцем мы працавалі ў адной школе, разам, бывала, хадзілі ў кіно, адзначалі нейкія святы, сябравалі сем'ямі. Таму я зусім не здзівілася, калі неяк пасля работы муж сказаў:

— У гэту нядзелю наша «Дынама» гуляе з кіеўскім. Цікавы будзе футбол... Я чуў, што Косця (ён жа — настаўнік фізкультуры. — **Аўт.**) арганізуе паездку... Калі будзе магчымасць, — скажы, каб мяне запісаў.

Ну чаму б і не? Я на вялікім перапынку іду шукаць Косцю, а замест яго ў калідоры сустракаю Таню. Пытаюся:

— Не ведаеш, дзе твайго мужа знайсці?

Яна мне ў адказ:

— А навошта?

— Ды, — смяюся, — улюбілася, жыць без яго не магу!

— А я пра гэта ўжо ведаю, — кажа мне Таня, прычым — на поўным сур'ёзе.

— ?!

— ...Мне данеслі, што ты хочаш яго адбіць. Дык не будзе па-твойму! Не дапушчу... Нават не спадзявайся!

Я толькі рот адкрыла: не знайшла, што і адказаць — такая мне была аплявуха. А за ёю — адразу ж званок.

Іду я ў клас і думаю: а што гэта было? Трэба разумець, нехта ў нашай школе хоча нас пасварыць — плёткі ўзяўся разводзіць? А зрэшты...

У апошні час мы з Косцем мо калі-нікалі і сустракаліся: ён рыхтаваў мяне да раённых спаборніцтваў. Праўда, гэта заўжды на людзях... І для перамогі... А тут — я раптам адбіць збіраюся... Ды не смяшыце мае пантофлі, як той казаў! Было б каго! Мужычок-сераднячок... Ды і свой жа ў мяне — каханенькі-родненькі...

«Так, — думаю, — трэба ўсур'ёз пагаварыць з Таняй — усё ёй растлумачыць. А тую — ну як падмяніў хто: чужой-чужаніцай стала!.. Праўда, на футбол, я чула, ехаць збіраецца. Значыць, трэба і мне.

З такім вось настроем мы кіруем у Мінск (Таня па-ранейшаму трымае дыстанцыю). Амаль побач сядзім на трыбунах. Праўда, я там, можна сказаць, староннім вокам гляджу, як дарослыя дзядзькі ў сямейных трусах ганяюць па полі мячык (занятак сабе знайшлі!)... І чаго толькі вакол не чую! Гвалт, свіст, тупанне нагамі, крыкі «Куды?..», «Мазіла!», «Дай пас!..», «Дурыла!», «Справа заходзь!..»

Карацей — на трыбунах эмоцыі аж кіпяць! Але і ўнізе, на полі, як быццам таксама штосць адбываецца?..

— Го-о-о-о-ол! — узрываюцца раптам трыбуны. І хтосьці балюча... б'е мяне па плячах.

Азіраюся і бачу, што чалавек той, відавочна, «не тут» — ён нічога не разумее... Як, дарэчы, і ўсе астатнія: муж мой абдымаецца з Косцем, Таня адбівае далоні, скача і вешаецца на іх... Карацей, нейкі з'езд вар'ятаў, а не стадыён! Палата нумар шэсць!

...Але ж — скажу вам — што пабывала я ў ёй недарэмна, бо пераканалася, што калі ў Мінску футбол, Мінск і ўсе, хто там ёсць, сапраўды разумнеюць.

Ва ўсякім разе са стадыёна мы выходзілі поруч з Таняй: яна па-сяброўску ўзяла мяне пад руку і нават сказала:

— Ты мне прабач. Я пра цябе дурное падумала. А тут, на футболе, убачыла: ты, каб і хацела, Косцю ў мяне аніколі не адаб'еш!

Мне аж цікава стала:

— Гэта, — пытаю, — чаму ж?

— А таму, што яго ніколі не прывабіць жанчына, якой нецікавы футбол.

Вось так. Засталося дадаць, што на раённых спаборніцтвах наша школа выйграла! Ну вядома ж, дзякуючы фізруку... Мне таксама, у пэўнай ступені. А калі наогул, то перамагла дружба.

Зоя Максімава,
г. Віцебск.

ЯЗЫК У РОЦЕ, ЯК ЧОРТ У БАЛОЦЕ

Не вам казаць: пры камуністах людзі жылі не вельмі багата, але ж неяк без Ракфелераў — больш-менш аднолькава. У многіх грошы былі ў запасе: нехта збіраў на машыну альбо дзецям на вяселле, на новы халадзільнік, а хтосьці і проста на чорны дзень...

Розныя меліся сумы ў людзей, розныя былі і схованкі: у некага — на так званай кніжцы ў ашчадным банку, у некага — у ложку пад матрацам...

І апошні, можа, нават выйграў, бо калі распаўся Саюз, грошы без агню без дыму згарэлі — укладчыкі ні з чым засталіся.

А жыць жа за нешта трэба: і машыны купляць, і вяселлі спраўляць... Вось і кінуўся люд хто куды: хто ў гандляры-перакупшчыкі, хто ў так званыя шабашнікі, а хто з рукамі ды з галавой, той уласную справу адкрыў.

...Задумаўся пра яе і вясковец Рыгор. А што — ён жа не зломак: і гаспадар, якіх пашукаць, і працаўнік, і цесля. На падворку — свой станок з цыркуляркай, лесу вакол — хоць вазамі вазі... Ды і не з нуля ж яму пачынаць было: выконваў заказы. І проста дошкі габляваў, і вокны людзям рабіў, і дзверы...

Труны таксама, здаралася. Як жа адмовіш, калі ў чалавека бяда? Тут нават бясплатна зробіш... Ці хіба натурай возьмеш колькі пляшак гарэлкі ды закусь, каб нябожчыка памянуць...

Дык чаму б, падумаў, не ўзяцца за вытворчасць, не паставіць яе на паток? Людзі ж і паміралі, і будуць паміраць, значыць, банкруцтва яму не пагражае. Канкурэнтаў паблізу таксама няма. Гэта цяпер на рытуальных паслугах людзі бізнес робяць, а тады...

Тады да Рыгора чарговы заказчык зайшоў — знаёмец з суседняй вёскі, папрасіў, каб для яго бацькі труну зрабіў. А яшчэ — каб заўтра а дзявятай раніцы прывёз яе, бо самому забраць — ну ніяк не выпадае.

Рыгор — чалавек слова: паабяцаў і тут жа, без адкладу, за работу ўзяўся.

...Раніцай, каб даставіць заказ, яшчэ ўпоцемках пагаліўся-прыбраўся — пайшоў заводзіць свой стары «Масквічок», а той, як на ліха — ні гуку! Гаспадар і так ля яго, і вось гэтак... Што ні рабіў, — толькі час змарнаваў: не завялася машына.

Ён тады (што рабіць?!) ускінуў дамавіну сабе на плечы (вечка, вырашыў, другім заходам вазьму) і пехам падаўся да вёскі, балазе гэта блізка было — напрасткі, узбоч могілак, недзе з вярсту...

І з палову яе вясковец ужо прайшоў, калі пачуў, што ззаду едзе машына, і ўбачыў (справа ў позднюю восень была — толкам не развіднела), што яна — міліцэйская — ужо дагнала і абагнала яго, потым — спынілася, стала здаваць назад.

— Э-э, што нясеш? — спытаў у Рыгора іх новы, малады зусім участковы. — Труну?! Ты дзе яе ўзяў?

А Рыгору ж часу няма, каб з ім лясы тачыць: як ішоў, так ідзе ды скардзіцца:

— Ды вось жа... Пакрыўдзіла мяне радня: не там пахавала... Я ў іншае месца рашыў перайсці...

Той хлопец, як пачуў гэта, так на зямлю і аб'ехаў — знежывеў, брыдак.

Рыгор тут жа труну з плячэй, да машыны яе прыставіў, нахіліўся да ляжачага, паляпаў рукой па твары, сказаў:

— Браток, мы ж так не дамаўляліся... Пажартаваў я... Прабач.

...Праўду кажуць, што з добрага смеху добрая і пацеха, а дурныя жарты часам стрэсу варты.

Мікалай Багданаў,
Мёрскі раён.

ДЗЕНЬ РУЖОВЫХ РУЖ

Кажуць, колькі людзей, столькі меркаванняў. Аднак з гэтым можна паспрачацца, бо яны, тыя меркаванні, часта супадаюць, а вось лёсы — не: у кожнага чалавека ён свой, асабісты. Хтосьці, напрыклад, з першых дзён і да скону ў любові ды дастатку жыве, хтосьці — у хваробах ды горы: то з бацькамі не пашчасціла, то з мужам ці жонкай, то з дзецьмі, з работай, з начальствам... А найчасцей, відаць, і сапраўды жыццё «ў палосачку». Толькі палоскі гэтыя рознай шырыні і рознага колеру.

У маёй прыяцелькі Алёны светлых, дзякаваць богу, болей: вырасла ў поўнай сям'і, скончыла інстытут, выйшла замуж, нарадзіла дачку... Праўда, гадавала яе, можна сказаць, адна, бо муж — як цешча казала — «увесь час у камандзіроўках сядзеў», прычым доўжыліся яны не днямі і нават не тыднямі: па паўгода чалавека дома не было! Потым прыедзе, трохі пабудзе — і зноў няма.

Алёна, вядома ж, і злавала на яго, і крыўдавала, бо «все подружки по парам...», а яна ўсё адна ды адна... І ў будні — яшчэ палова бяды...

У іх якраз чакалася свята — дзесяцігоддзе сумеснага жыцця — бурштынавае вяселле. І без «жаніха»...

«Нічога не зробіш», — вырашыла «нявеста», і разам з дачушкай так, на ўсякі выпадак, прыбралі ў кватэры, напяклі бацькавых любімых пірагоў, зрабілі прыгожыя прычоскі, надзелі новыя сукенкі — схадзілі ў іх у парк пагуляць. А калі вярнуліся дамоў, адчынілі дзверы...

Алёна, што называецца, дзе стаяла, там і села: пасярод залы на століку красаваўся велізарны букет — ружы, яе любімыя, ружовыя.

— Татка прыехаў! — закрычала малая і, сарваўшыся з месца, пабегла шукаць яго па кватэры.

Азірнулася па баках і Алёна — нідзе аніякіх прыкмет: ні чамадана, ні плашча, ні абутку.

— У спальні яго няма, — тым часам дакладвала малая. — За шторай таксама няма. Можа, ён у кухні?..

Дзіця аббегла ўсе закуткі, праверыла ўсе магчымыя схованкі і развяло рукамі: не прыехаў... Тады адкуль узяліся кветкі?

Не разумела гэтага і Алёна, пакуль пад вечар муж не пазваніў, не павіншаваў і не сказаў, што дастаўку падарунка (пры букеце была і каробачка з пярсцёнкам) разам з ключамі ад кватэры даверыў сябру, што быў сведкам у іх на вяселлі.

...Іншымі словамі, нягледзячы на адлегласць, свята ў гэтай сям'і адбылося! Што, напэўна, і не дзіва, бо яно заўжды адбываецца, калі двое па-сапраўднаму любяць.

Ірына Кулікова,
г. Мінск.

Рубрыку вядзе Валянціна ДОЎНАР.

***Ад яе ж заўсёднае:** «Пішыце!» Конкурс на найлепшую вясёлую і праўдзівую гісторыю працягваецца, журы працуе. Шанцы на перамогу ёсць.*

Неасабісты суб'ектыў

Хвіліна маўчання

На якой вайне мы становімся і салдатамі, і ахвярамі

УЧОРА акурат апоўдні здарылася са мной надзвычай непрыемная неспадзяванка. Камп'ютар на рабочым стале, на экране якога ўжо было наадкрывана з дзясятак «вокнаў» і для работы, і «пагля дзець», раптам без аніякага папярэджання ўсе гэтыя «вокны» патушыў, заліў манітор валошкава-сінім колерам і здзекліва напісаў: «Не выключайце камп'ютар. Устанаўліваецца абнаўленне». Збянтэжана пасядзеўшы перад ім хвілін пятнаццаць і патыкаўшы ў розныя кнопкі, я зразумела, што чакаць давядзецца доўга: працэнт загрузкі абнаўленняў паказваў лічбу «два», і павялічвацца яна не спяшалася. Але на гэтым непрыемнасці не скончыліся. Узяўшыся за смартфон, я ўбачыла, што апаратар вырубіў мне мабільны інтэрнэт (забылася заплаціць). Гэту праблему можна было б лёгка вырашыць: праз сеціва аплаціць — дзве хвіліны. Але дзе ж тое сеціва — здзекліва-роўна свеціць васільковага колеру манітор. Не ісці ж па рэдакцыі прасіцца за чужы камп'ютар — людзі самі працуюць.

Я ўвогуле чалавек да панікі не схільны. Але тут нешта падобнае на некалькі хвілін адчула. Спачатку я не ведала, куды падзець рукі — яны ж звычайна ці на клавіятуры, ці на мышы. Праз колькі часу я ўжо не ведала, куды падзець саму сябе: пісаць трэба, пошту ўжо дзесяць хвілін не глядзела, а там жа навін колькі, напэўна, новых, а «Фэйсбук», а «Тэлеграм»... Карацей, некалькі разоў устаўшы, зноў сеўшы, зноў устаўшы, пахадзіўшы па калідорах, я рашыла пайсці на вуліцу. На сінім маніторы два працэнты змяніліся на чатыры, тым самым даючы надзею, што калі-небудзь ён усё-ткі запрацуе.

ПАД пранізлівым сцюдзёным ветрам, які дзьмуў проста ў твар, я рушыла ў недалёкі парк Чалюскінцаў. Прайшла крыху ўглыб па алеях і раптам здзівілася цішыні, якая была вакол. Не было чуваць недалёкага праспекта, вецер згубіўся недзе ў верхавінах сосен. Людзей вакол не было — аніводнага чалавека. Прысеўшы на лаўку, я злавіла сябе на тым, што ўпершыню за доўгія-доўгія месяцы я ў разгар рабочага дня маўчу ў цішыні.

Спачатку ад гэтага ўзаемнага з наваколлем маўчання было неяк няёмка і нязручна. А пасля прыйшло разуменне, што гэта я сама перад сабой сапраўдная. Можна нарэшце прыслухацца не да некага — да сябе і зразумець, што насамрэч для мяне важна і што на самай справе мяне хвалюе ў гэтым жыцці. Уключыліся зусім іншыя эмоцыі, той настрой, які міжволі «нахапала» з раніцы з сацыяльных сетак і «Тэлеграма», знік, бо прыйшло разуменне, што гэта не мой настрой, а нечы, некага іншага, каго я нават не ведаю. І самым важным у жыцці, нашмат важнейшым, чым усё іншае, аказалася тое, што хросная дачушка нядаўна ляжала ў бальніцы, а я з-за каранавіруса не магу адвезці ёй купленую ляльку, якую яна так чакала. Што кошка сёння раніцай ледзь не пакалечыла лапу, бо бесталковая гаспадыня ўжо каторы вечар не можа пастрыгчы ёй кіпці — позна прыходжу, а яшчэ ж трэба навіны паглядзець, каментарыі напісаць, лайкі паставіць, настрой самой сабе сапсаваць. Што час шаткаваць капусту, а я так і не схадзіла на наш імправізаваны рынак, дзе дзядзька з-пад Турава кожны год пакідаў мне самыя крамяныя галоўкі. Я нарэшце змагла задумацца і прааналізаваць, ці падабаецца мне амаль дачытаны, модны сёння «Жэтон на метро», бо чытала, едучы ў тралейбусе, упохапкі, на смартфоне, паралельна гледзячы навіны, пішучы каментарыі, ставячы лайкі. І думаць, падабаецца ці не, не было часу, і чытала дзеля таго, каб быць у трэндзе, каб не выглядаць дурніцай, калі хтосьці спытаецца...

І ў гэту хвіліну маўчання і развагі прыйшла яшчэ вось якая думка. Многія з нас, асабліва жыхары гарадоў, перасяліліся з рэальнага жыцця туды, у віртуальную прастору. І пражываем там сваё жыццё — спачуваем тым, каго не ведаем і ніколі не ўбачым, клянём тых, хто нам асабіста не зрабіў нічога дрэннага, эмацыянальна рэагуем на тое, чаго на свае вочы не бачылі, на свае вушы не чулі, урэшце, робім тое, што, як думаем, хочам самі, а насамрэч тое, хто хоча хтосьці іншы. Прыгадайце: за апошнія месяцы быў жа нехта са знаёмых, хто казаў пра непрыбіраную некалькі тыдняў кватэру, засохлыя, забытыя кветкі, пакінутых без звыклых вечаровых гульняў дзяцей. Бо не да таго — бо мама ў «Фэйсбуку» піша каментарыі, рэпосціць «жудасныя навіны», бо тата, толькі прыйшоўшы з працы, завісае ў «Тэлеграме», а пасля злуецца, лаецца, становіцца зусім не падобны на сябе ранейшага. А можа, гэта не пра вашых знаёмых, а пра вас саміх?..

Цяпер многа гаворыцца пра тое, што супраць нашай краіны вядзецца гібрыдная вайна. Пэўна, так яно і ёсць, і гэта дрэнна. Але здаецца мне, што ёсць рэч значна горшая, з якой ніякі спецыяліст па барацьбе з кіберзлачыннасцю не справіцца. Гібрыдная вайна, якую кожны з нас аб'яўляе сабе сам. Уключаючы камп'ютар ці смартфон, мы з «гома сапіенс» ператвараемся ў «гома гаджэтус», у салдат і адначасова ў ахвяр гэтай самай вайны, у якой не можа быць пераможцаў. Але страшна не гэта, а тое, што з-за ўдзелу ў такой вайне мы псуём іншым людзям і самім сабе рэальнае жыццё — кароткае, якое не перазапусціш на абнаўленне.

НАМ сёння ўсім вельмі патрэбна проста спыніцца і памаўчаць у цішыні. Прыслухацца не да кагосьці — да саміх сябе, расставіць не нечыя — свае ўласныя прыярытэты. Для гэтага дастаткова націснуць на «выключыць». Гэта часам вельмі складана і цяжка, але ж мы з вамі не шукаем лёгкіх шляхоў?..

Алена ЛЯЎКОВІЧ.

Таямніцы айчыннай гісторыі

ПІЯНЕРЫ-

Як у Бабруйску знайшлі беларускага

Ад рэдакцыі. Змяняюцца часы, змяняюцца ацэнкі падзей і асоб... Але нешта мусіць заставацца непарушным — прынцыпы гуманізму, агульначалавечыя каштоўнасці. Гісторык «бесстаронні», ён мае справу з фактамі. Нават калі яны камусьці не падабаюцца, падаюцца занадта жорсткімі, рушаць стэрэатыпы. Вядомы даследчык Аляксандр Гужалоўскі працягвае раскрываць для чытачоў «Звязды» таямніцы беларускага мінулага.

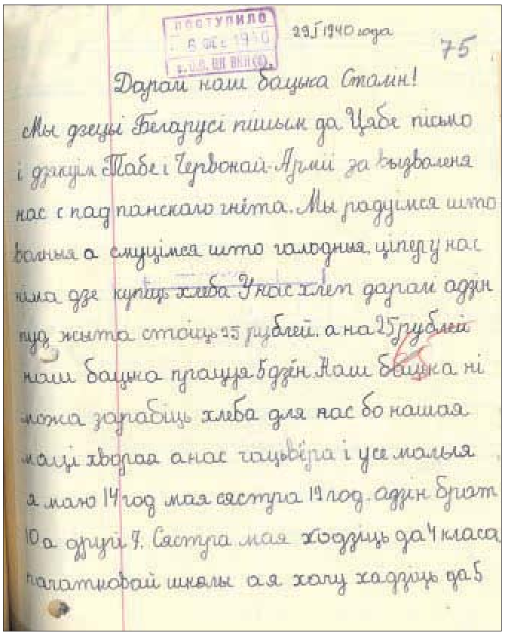
ПОСТУПИЛО 6 ФЕВ 1940
29 I 1940 года
75

Дарагі наш бацька Сталін!
Мы дзеці Беларусі пішым да Цябе пісьмо
і дзякуім Табе і Чырвонай Арміі за вызваленя
нас с пад панскаго гнёта. Мы радуімся што
вольныя а смуцімся што галодныя. цяпер у нас
німа дзе купіць хлеба. У нас хлеп дарагі адзін
пуд жыта стоіць 25 рублей. а на 25 рублей
наш бацька працуе 5 дзён. Наш бацька ні
можа зарабіць хлеба для нас бо наша
маці хворая а нас чацьвёра і усе малыя
я маю 14 год мая сястра 12 год. адзін брат
10 а другі 7. Сястра мая ходзіць да 4 класа
пачатковай школы а я хачу хадзіць да 5

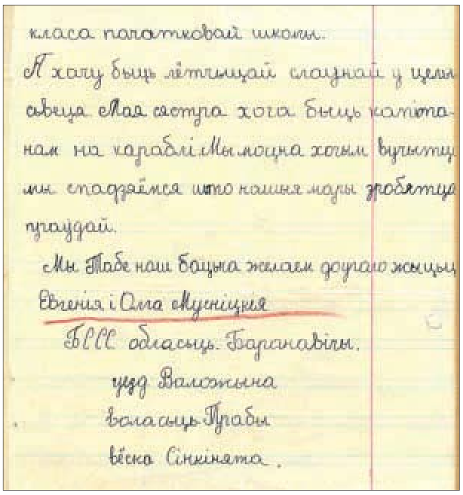
класа пачатковай школы.
Я хачу быць лётчыцай слаўнай у целім
свеце Мая сястра хоча быць капіта-
нам на караблі. Мы моцна хочым вучыцца
мы спадзяёмся што нашыя мары збудуцца
праўдай.
Мы Табе наш бацька жэлаем доўгаго жыцця
Евгенія і Ольга Мусніцкія
БССР область Баранавічы.
уезд Валожына
волость Прабы
вёска Сінкіната.

Адным з цэнтральных паняццяў савецкай ідэалогіі сталінскіх часоў быў «новы чалавек» — фізічна і разумова развітая асоба, якая прытрымліваецца прынцыпаў калектывізму, добраахвотна падпарадкоўвае ўласныя інтарэсы грамадскім, а таксама гатовая ахвяраваць сябе і сваіх крэўных у імя ідэі пабудовы бяскласавага грамадства. Найбольш важнымі ўзроставымі катэгорыямі ў гэтым сэнсе былі дзеці і падлеткі, іншымі словамі, вучні школ ва ўзросце ад 7 да 17 гадоў. У іх калектыўнай свядомасці прапаганда актыўна стварала светлы вобраз Сталіна.

За дзень да расстрэлу Зіноўева, Каменева і яшчэ 14-ці абвінавачаных па першым маскоўскім працэсе газета «Піянер Беларусі» надрукавала зварот піянераў фарпоста № 1 пры жакце № 14 г. Мінска да Ваеннай калегіі Вярхоўнага суда СССР. Фаня Іодэс, Хіля Вінэр, Сёма Падастравец, Заля Кузьмінскі і Сролік Эльтэрман прасілі, «...каб да гэтых подлых нягоднікаў прывялі вышэйшую меру пакарання. Мы хочам і будзем жыць, вучыцца і расці пад кіраўніцтвам нашага дарагога, любімага таварыша Сталіна». Аднačасова з асуджэннем «подлых бандытаў, якія зрабілі замах на забойства нашага дарагога сэрца краіны — І. В. Сталіна», выхавацелі вучылі дзяцей дзякаваць «работнікам НКУС, якія пільна сочаць і ахоўваюць любімых правадыроў усяго працоўнага чалавецтва». Другі маскоўскі працэс, які прайшоў у студзені 1937 года, таксама суправаджаўся правядзеннем «хвілін нянавісці» ў дзіцячых калектывах. Пасля надрукавання ў газетах, у тым ліку ў «Піянеры Беларусі», смяротнага прысуду групе высокапастаўленых партфункцыянераў, школьнік з Краснага Берага Жлобінскага раёна Мордас абурана здзіўляўся: «Падумаць толькі: яны хацелі забіць нашага любімага Іосіфа Вісарыёнавіча Сталіна, які даў нам шчаслівае жыццё... Бандыты, шпіёны атрымалі па заслугах. Гэтаму я вельмі рад». Усё паўтарылася ў сакавіку 1938 года падчас трэцяга маскоўскага працэсу.

«Спі, дачушка мая Валя...»

Для ўздзеяння на дзіцячую свядомасць выкарыстоўваліся такія эмацыянальна насычаныя сродкі, як вершаванае слова і музыка. Месца цэнтральнага вобраза прапаганды ў гэтых жанрах трывала заняў Сталін. Так, у 1934 годзе ў беларускіх піянераў з'явілася ўласная песня пад назвай «Піянерская-першамайская» сумеснай вытворчасці паэта Петруся Броўкі і кампазітара Іванова. На працягу наступных двух дзесяцігоддзяў на сотнях імпрэзаў тысячы дзяцей з энтузіязмам запявалі яе прыпеў: «Крылатых самалётаў над горадам кругі, / На маўзалей выходзіць наш Сталін дарагі. / Яму зямля саветаў, рабочыя сусвета / І мы свой піонерскі шлём салют». У наступным годзе з'явілася «Піянерская песня», напісаная Сяргеем Грахоўскім, таксама ўсхваляўшая правадыра: «Мы ўмеем спяваць і смяяцца, / Мы ніколі не ведаем слёз. / Дзецям розных рэспублік і нацый / Сталін даў найшчаслівейшы лёс».

У разгар вялікага тэрору ў друку з'явіўся паэтычны зварот Броўкі да свайго сына. Верш відавочна не адносіўся да паэтычных адкрыццяў, тым не менш ён цікавы сімвалічнай перадачай паэтам уласных бацькоўскіх функцый правадыру. Некаторыя радкі звароту паэта да сына гучаць як развітальныя, нібыта складзеныя ў чаканні арышту, які ў 1937 годзе мог адбыцца ў любую хвіліну:

Сягоння зноў узняты свет,
Грыміць комуны марш.
Мой сын, ты чуеш, у Маскве
Гаворыць бацька наш.
Не спі, маленькі, мой герой,
Шчаслівы у жыцці,
Заўсёды будзе ён з табой...
Расці, мой сын, расці.
Ты сонца яснае пазнаў,
Ты будзеш з ім ісці,
Ён нас усіх узгадаваў...
Расці, мой сын, расці!

Калі Броўка імем дыктатара будзіў свайго сына, то Эдзі Агняцвет падобным чынам закалыхвала беларускіх немаўлят у стылізаваных пад народныя вершах:

Спі, дачушка мая Валя,
І равеснік твой Віталій,
Вас жа любіць мудры Сталін.
Хачу, каб вы падрасталі,
Перад вамі шчасця далі,
Вас жа любіць мудры Сталін.

«Мы радуімся што вольныя, але смуцімся што галодныя»

Значнай колькасці дзяцей і падлеткаў сталінскага пакалення давялося сутыкнуцца з праблемай неадпаведнасці навакольнай рэчаіснасці карціне свету, якую навязвала зверху моцная прапагандысцкая машына. Асабісты жыццёвы вопыт, які супярэчыў ідэалагічным установкам, прыводзіў да здзіўлення, прасвятлення, расчаравання і нават неўсвядомленага пратэсту. Выдаткоўваючы велізарныя сродкі на камуністычнае выхаванне дзяцей, сталінскі рэжым часта не быў у стане задаволіць у поўным аб'ёме іх базавыя патрабаванні.

У 1932 годзе карэспандэнт часопіса «Работніца і калгасніца Беларусі» пісаў пра выхаванцаў яўрэйскага піянердома імя Сталіна, якія ў адсутнасці вады «ноччу бегалі на вуліцу і глыталі сьнег». У аператыўным данясенні АДПУ, якое паступіла ў ЦК КП(б)Б у 1934 годзе, паведамлялася пра негатыўныя настроі рабочых мінскіх прадпрыемстваў, выкліканыя дрэнным забеспячэннем харчамі. Адным з незадаволеных быў ударнік Грышын, дзеці якога, паводле яго слоў, «паляглі ад голаду». У тым жа данясенні прыгадваўся трактарыст Дзямідчык, які на вытворчай нарадзе заявіў: «Я хачу працаваць, толькі дайце хлеба на ўтрыманцаў, бо з 600 грам хлеба, якія я атрымліваю, я нічога не ем — аддаю дзецям, і ўсё ж адно маё дзіця захварэла ад недаядання». У гады трэцяй пяцігодкі, у «краіне, дзе перамог сацыялізм», беларускія дзеці ўжо наўпрост звярталіся да Сталіна па бохан хлеба. 29 студзеня 1940 года сёстры Мусніцкія з вёскі Сінкіняты Валожынскага раёна пісалі правадыру: «Дарагі наш бацька Сталін! Мы дзеці Беларусі пішым да Цябе пісьмо. Дзякуем Табе і Чырвонай Арміі за вызваленя нас з пад панскага гнёта. Мы радуімся што вольныя, але смуцімся што галодныя. Цяпер у нас німа дзе купіць хлеба. У нас хлеб дарагі, адзін пуд жыта стоіць 25 рублей, а на 25 рублей наш бацька працуе 5 дзён».

Разам са значнымі колькаснымі паказчыкамі, дасягнутымі на працягу 1930-х гадоў у галіне школьнай адукацыі, меліся недахопы, звязаныя з якасцю вучэбнага працэсу і атрыманых ведаў. На якасныя паказчыкі дрэнна ўплывалі, перш за ўсё, фарсіраваныя тэмпы развіцця школьнай сеткі, а таксама палітызацыя зместу адукацыйнай і выхаваўчай работы. У сваім справаздачным дакладзе на XVI з'ездзе КП(б)Б, зробленым 11 чэрвеня 1937 года, Шаранговіч паведаміў, што ў 1934/35 навучальным годзе ў школах БССР было пакінута на другі год 66 тыс. вучняў, у 1935/36 годзе іх колькасць вырасла да 110 тыс. У 1936/37 навучальным годзе ў школах рэспублікі не хапала больш за 1,5 тыс. настаўнікаў. У асоб, якія працавалі ў школах БССР, адукацыйны ўзровень вымушаў жадаць лепшага. Так, 62 % настаўнікаў 1—4-х класаў не мелі сярэдняй адукацыі, а з агульнай колькасці настаўнікаў 5—10-х класаў толькі 25 % мелі вышэйшую адукацыю. Паводле афіцыйных звестак Наркамата аховы здароўя, у 1938 годзе каля 80 % хворых на сыпны тыф у БССР складалі дзеці, а вашывасць сярод школьнікаў у залежнасці ад мясцовасці даходзіла да 60 і нават 70 %.

Гэтыя адмоўныя з'явы выклікалі непакой у партыйнага кіраўніцтва рэспублікі. Але ўсе недахопы, якія існавалі ў сістэме народнай адукацыі, спісвалі на выканаўцаў. Вельмі небяспечнай была пасада народнага камісара асветы БССР. Пасля самагубства Усевалада Ігнатоўскага і адпраўкі на будаўніцтва Беламорска-Балтыйскага канала Баліцкага, ахвярамі вялікага тэрору 1937—1938 гадоў зрабіліся наркамы адукацыі Платун (1929—1933), Чарнушэвіч (1933—1936), Дзякаў (1936—1937), Варончанка (1937) і Півавараў (1937—1938). Міністр асветы БССР Саевіч (1947—1951), перш чым апынуцца ў 1951 годзе ў «амерыканцы», таксама неаднаразова рабіўся аб'ектам публічнай крытыкі.

«Яны сінія, дрыжаць ад холаду, ціснуцца па кутах»

Напоўніцу давялося спазнаць адваротны бок жыцця сталінскага грамадства беспрытульнікам. Калектывізацыя, неад'емнай часткай якой было прымусовае высяленне раскулачаных сялян, выклікала напачатку 1930-х гадоў рэзкае павелічэнне ў БССР колькасці беспрытульных дзяцей. Сітуацыю яшчэ пагоршылі міграцыі ў рэспубліку дзяцей з ахопленых голадам Украіны і паўднёвых раёнаў РСФСР у 1932—1933 гадах. Асноўнымі заняткамі беспрытульнікаў былі крадзеж, папрашайніцтва, наркаманія, прастытуцыя. Сітуацыю, што склалася ў рэспубліцы, зафіксавала пастанова бюро ЦК КП(б)Б ад 27 красавіка 1934 года. «Аб ліквідацыі дзіцячай беспрытульнасці», дзе з характэрнай для таго часу безапеляцыйнасцю быў вызначаны канкрэтны тэрмін суцэльнай ліквідацыі беспрытульнасці — 15 мая 1934 года.

У красавіку 1935 года, праз год пасля прыняцця згаданай пастановы, старшыня Цэнтральнай дзіцячай камісіі пры ЦВК БССР Чарвякоў у дакладной, адрасаванай у ЦК КП(б)Б, канстатаваў, што яна ў большасці пунктаў не выканана. Так, не былі пабудаваны рэфарматорыум для непаўналетніх у Чэрвені, спецыяльная фабрычна-заводская вучэльня ў Віцебску, а таксама працоўная калонія пры Галоўным упраўленні міліцыі. Характарызуючы становішча ў беларускіх дзіцячых дамах, усебеларускі староста пісаў пра раскраданне маёмасці, «голых, брудных, вашывых, галодных» выхаванцаў, а таксама выпадкі педафіліі. Нягледзячы на тое, што на працягу 1934 года праз прыёмнікі ў гарадах БССР было прапушчана больш за 7 тыс. (з іх 1 082 у Мінску) беспрытульных і безнагляданых дзяцей, паводле звестак Чарвякова, на вуліцах беларускіх гарадоў заставалася больш за 1,5 тыс. дзяцей абедзвюх катэгорый. Каля 70 % ад 7 тыс. беспрытульнікаў, прапушчаных праз прыёмнікі, складалі прыбылыя з вясковых мясцовасцяў БССР, УССР і РСФСР дзеці раскулачаных, а таксама высланых або памерлых аднаасобнікаў. Не спынялася таксама плынь збеглых з дзіцячых устаноў як вынік дрэннага з імі абыходжання.

Неад'емнай часткай сталінскай культуры дзяцінства была дыскрымінацыя дзяцей з разумовымі адхіленнямі. Пра гэта сведчыць наступны фрагмент са справаздачы камісіі Наркамата аховы здароўя, якая 24—25 кастрычніка 1938 года абследавала дзіцячае аддзяленне Магілёўскай псіхіятрычнай лякарні: «Памяшканне вільготнае, змрочнае, не ацяпляецца. Большасць дзяцей босыя, напаў- ці зусім голыя. Яны сінія, дрыжаць ад холаду, ціснуцца па кутах. Выглядаюць неахайна і ўсе разам нагадваюць загнаных звяроў. Па словах адміністрацыі, маецца ўсяго 44 хворых. Імбецылы, ідыёты і ўсе астатнія трымаюцца разам, і вядома, сумеснае сужыццё наганяе жах на ўсіх і дэградуе дзіцячы калектыў у цэлым. Ніякай працы — ні медыцынскай, ні санітарнай, ні выхаваўчай у гэтым аддзяленні чамусьці не вядзецца. Урача ў ім не маецца, працу вядзе старэйшая сястра, і пры неабходнасці лячэбнай дапамогі туды заходзіць дзяжурны фельчар».

Не пашкадаваць уласнага бацькі дзеля пабудовы светлага «заўтра»

Любоў, адданасць калектыўнаму бацьку, паводле задумы сталінскіх выхавальнікаў-прапагандыстаў, спалучаліся з жорсткімі, бязлітаснымі адносінамі да родных бацькоў у выпадку іх «сацыяльна шкодных» паводзін. У 1930 годзе на Усебеларускім конкурсе дзіцячай кнігі была прэміравана аповесць Алеся Якімовіча «Перамога». Яе галоўны і безумоўна станоўчы герой — падлетак Сцёпка паведамляў старшыні калгаса пра шкодніцкую дзейнасць свайго бацькі. Сюжэт гэтага першага беларускага літаратурнага твора, які адкрыта заклікаў дзяцей да даносніцтва на ўласных бацькоў, меў адносна шчаслівы фінал. Атрымаўшы 5 гадоў умоўнага зняволення, падкулачнік-бацька ўступіў у калгас.

ПАКУТНІКІ

Паўліка Марозава

З цягам часу сюжэтныя лініі твораў беларускай літаратуры, прысвечаных вобразам дзяцей-даносчыкаў, набывалі больш злавесны характар. Напрыклад, галоўны герой напісанай у 1934 годзе Александровічам паэмы «Шчаслівая дарога» — сын кулака Грышка — паведамляе органам не толькі пра бацьку, але таксама пра старэйшую сястру, якая паспрабавала збегчы ад калектывізацыі ў Польшчу. У выніку Грышку перадалі ў інтэрнат, а яго арыштаваныя бацька і сястра зніклі ў нетрах ГУЛАГу. Падобны сумны лёс напаткаў героя драмы Эдуарда Самуйлёнка «Пагібель воўка» — лесніка Багдана Харкевіча, якога публічна выкрыла як «дыверсанта і класавага ворага» дачка-студэнтка.

Пасля забойства ў верасні 1932 года Паўліка Марозава пачаў фарміравацца і атрымаў шырокае развіццё культ піянера-пакутніка, які не пашкадаваў уласнага бацькі дзеля пабудовы светлага «заўтра». Пра «мужны ўчынак» Паўліка школьнікам расказвалі на ўроках. Пра яго складалі паэмы, пісалі песні і нават оперы. Пасля прапановы Максіма Горкага аб узвядзенні Паўліку Марозаву помніка ў Маскве піянерская арганізацыя БССР адразу пачала збор сродкаў на яго пабудову. Першыя на гэтую справу пералічылі чатыры рублі піянеры аршанскай базы «Металіст». Кампанія збору сродкаў на помнік працягвалася ў Савецкай Беларусі таксама ў наступным годзе пад дэвізам «Будзем як Паўлік». Імем апошняга была названа «вуліца» ў піянерлагеры Бабруйскага дрэваапрацоўчага камбіната.

Адначасова беларускі піянерскі друк паведамляў пра іншых піянераў-пакутнікаў, якія, натхніўшыся «подзвігам» П. Марозава, данасілі ў НКУС пра супрацьзаконныя дзеянні сваякоў. Паведамленні накшталт «смерцю Паўліка Марозава на Каўказе загінуў Грыша Акопаў», «у Краснаярскім краі ў вёсцы Шыра забіт Гена Шчукін» правакавалі беларускіх дзяцей на аналагічныя ўчынкі. Беларускі літаратар Алесь Рылько расказваў Янку Брылю, што ў 1930-х гадах «...начытаўшыся ды наслухаўшыся пра подзвіг Паўліка Марозава, пачаў сачыць за сваім бацькам. Калгасны конюх, бацька прыносіў часам кішэню аўса, з якога, растоўкшы яго ў ступе, маці варыла нейкую поліўку. І вось аднойчы, пільнуючы са школы, малы сеў пісаць на бацьку заяву. — Думаў, думаў, — успамінаў ён потым, у пяцідзясятых, — а пасля як стала мне страшна, як расплакаўся я за сталом!..»

Выдатнік і сын шаўца

Знайсці свайго Паўліка Марозава прапагандысты КП(б)Б здолелі толькі ў 1937 годзе. Ім стаў 14-гадовы вучань 2-й барысаўскай рускай школы, піянер, выдатнік і сын шаўца Меер Меркінд.

Паводле ўспамінаў тагачаснага аператыўнага ўпаўнаважанага крымінальнага вышуку Стара-Барысава Брыжэўскага, у 1936 годзе ён завербаваў Меера з дапамогай іншага школьніка, які добраахвотна дапамагаў міліцыі. Уласцівае падлетку абвостранае пачуццё справядлівасці, нецярпімасці да крывадушша і фальшу было добрай глебай для ўкаранення міфа пра «ўсеагульнае шчасце». У выніку размовы пра «перавыхаванне злачынцаў, што з'яўляецца адной з найважнейшых умоў пабудовы сацыялістычнага грамадства» хлопец даў згоду даносіць на свайго бацьку. Меркінда-старэйшага барысаўская міліцыя даўно падазравала ў вырабе і продажы абутку з кантрабанднай скуры і, адпаведна, у сувязях з кантрабандыстамі. Паводле правіл сапраўднага дэтэктыва, Меер сачыў за бацькам, падслухоўваў яго размовы, таемна сустракаўся з агентамі крымінальнага вышуку для перадачы інфармацыі і, самае галоўнае, знайшоў у хаце рэчавыя доказы злачынства — схованкі з кантрабанднымі скурамі.

У сваіх успамінах Брыжэўскі піша, што разумеў смяротную небяспеку, якой падвяргаў свайго малалетняга тайнага агента, бо ў выпадку нейкай памылкі кантрабандысты яго б не пашкадавалі. Таму ў абмен на пісьмовую заяву аб незаконнай дзейнасці бацькі Меркінду з боку барысаўскай міліцыі былі дадзены гарантыі канфідэнцыяльнасці і абяцанне не прыцягваць у якасці сведкі абвінавачання падчас судовага працэсу. Аднак неўзабаве пасля арышту разам з групай кантрабандыстаў Меркінда-старэйшага, падзеі пачалі разгортвацца паводле іншага сцэнарыя. Высока ацаніўшы прапагандысцкі патэнцыял гэтай крымінальнай справы і з'яўленне, нарэшце, беларускага Паўліка Марозава (хай нават і не забітага ворагамі), партыйнае кіраўніцтва рэспублікі вырашыла зрабіць працэс адкрытым і шырока асвятляць яго ў друку.

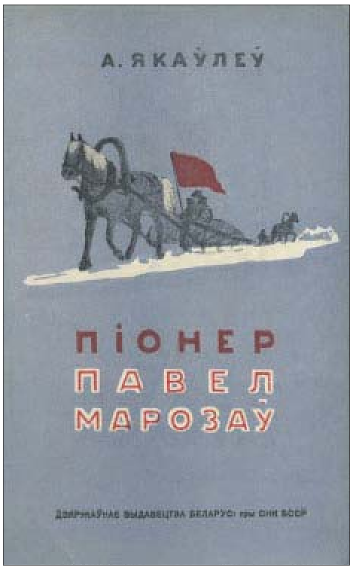

11 мая 1937 года ў перапоўненай зале Дома селяніна барысаўскі суд пачаў слуханне справы па абвінавачванні брыгадзіра шавецкай арцелі «Чырвоны воін» Меркінда ў крадзяжы скуртавараў, вырабу з іх абутку і продажы па спекуляцыйных цэнах. Да таго часу партыйныя прапагандысты ўжо прапанавалі суду іншую версію падзей, якая гераізавала дзеянні юнага піянера. Так, карэспандэнт газеты «Звязда», які асвятляў гэты працэс, паведамляў з перапоўненай залы суда: «Меер Меркінд яшчэ ў 1936 годзе заявіў міліцыі аб злачынстве бацькі, але міліцыя ніякіх мер не прымала. У пачатку 1937 года піянер Меркінд прышоў да ўпаўнаважанага крымвышуку і, расказаўшы падрабязна пра злачынствы яго бацькі, ён дадаў: — Калі і на гэты раз будзеце маўчаць, я выкрыю і вас перад Галоўным кіраўніцтвам міліцыі». Меера абавязалі выступаць на судзе ў якасці сведкі супраць свайго бацькі. Паводле слоў карэспандэнта «Звязды», дзякуючы яго выступленню, суду ўдалося выявіць новых злачынцаў.

Працэс барысаўскіх кантрабандыстаў-спекулянтаў шырока асвятляўся ў беларускім друку. У кожным рэпартажы асаблівы націск рабіўся на «гераічны ўчынак» барысаўскага падлетка, за які ён атрымаў пуцёўку на адпачынак у піянерскім лагеры «Артэк». «Піянер Беларусі» наўпрост назваў хлопца, які стаў ахвярай савецкай прапагандысцкай машыны, «беларускім Паўлікам Марозавым».

Тым не менш крымінальна-прапагандысцкая аперацыя пад назвай «беларускі Паўлік Марозаў» мела сумны фінал. Меркінд-старэйшы атрымаў працяглы тэрмін зняволення, яго лёс губляецца ў ГУЛАГу. Меера неўзабаве пасля вяртання з «Артэка» перадалі на выхаванне ў віцебскі дзіцячы дом. У апошні перадваенны год ён паступіў вучыцца ў Мінскі педінстытут. Паводле ўспамінаў барысаўскага краязнаўца Разэнблюма, у жніўні 1941 года Меер Меркінд загінуў на фронце. Але паведаміць пра гэта не было каму, бо ў яго дакументах у графах «бацька» і «маці» стаялі прочыркі.

Аляксандр ГУЖАЛОЎСКІ,
доктар гістарычных навук.

«Зараз такі хуткі, зменлівы і багаты на падзеі час, што хочацца мудрасці і цішыні»

Адам Глобус любіць метаметафарыстаў і часам бярэ грошы за пытанні

Ён не баіцца выказвацца шчыра і адкрыта, ён можа быць парадаксальным, адначасова жорсткім і мудрым. Карацей, кожная сустрэча з настолькі яркім і таленавітым чалавекам, якім з'яўляецца беларускі пісьменнік і мастак Адам Глобус, — сапраўднае адкрыццё.

Зрэшты, інтэлектуальны складнік ягонай асобы быў прадвызначаны — Адам Глобус, ён жа Уладзімір Адамчык, вырас у літаратарскім асяроддзі: ён гадаваўся ў доме на Карла Маркса, дзе жылі Уладзімір Караткевіч, Янка Брыль, Іван Навуменка ды іншыя класікі, якія для яго былі проста суседзямі. Бацька, Вячаслаў Адамчык, — вядомы пісьменнік; брат, Міраслаў Шайбак, таксама зрабіўся пісьменнікам. А Глобус — дарэчы, не прыдуманы псеўданім, а прозвішча маці, настаўніцы, бібліятэкаркі.

Ён умее прыцягваць да сябе ўвагу. У свой час кніга Адама Глобуса пад назвай «Сучаснікі», з націскам на першы склад, выклікала сапраўдны скандал: там апісваліся пісьменніцкае закулiссе, пазбаўленае забранзавеласці. А былі яшчэ і эратычны «Дамавікамерон», які ўразіў смеласцю постсавецкае грамадства; вершы, што зрабіліся тэкстамі культавых рок-гуртоў, юбілейная выстаўка малюнкаў «18+», на якую сабраўся ўвесь беларускі бамонд, дый шмат чаго іншага...

— У адным з вашых інтэрв'ю я прачытала, што руская літаратура XX стагоддзя не паўплывала на вас. Таму хачу спытаць, ці ёсць сярод сучасных рускіх пісьменнікаў тыя, каго вы вылучаеце?

— А тых пісьменнікаў, што пішуць па-руску і жывуць у Амерыцы, таксама ўлічваць?

— Напэўна, залежыць ад таго, аб чым яны пішуць.

— А мне здаецца, што ўсё залежыць ад рускай мовы. Калі пішаш па-руску, ты рускі пісьменнік. Напэўна, у тым інтэрв'ю я не зусім дакладна сказаў. Я лічу, што руская літаратура — вялікая літаратура. І чаго там толькі няма, тым больш у XX стагоддзі. Але сучасная руская літаратура, у якой прысутнічаюць Лімонавы, Прахананавы, Прылепіны... Ведаеце, для мяне гэта проста «дзіч».

— Чаму?

— Таму што яны здрадзілі гуманістычным каштоўнасцям, гуманізму. Я лічу, што ў літаратуры павінен прысутнічаць менавіта гуманізм. І таму ў сучаснай літаратуры я вылучаю сваіх сяброў. Напрыклад, метаметафарысты Паршчыкаў і Яроменка. Яны перакладалі мае вершы на рускую мову і зрабілі гэта добра, я іх паважаю. Усе вялікія рускія часопісы, такія як «Новый мир», «Дружба народов», «Литературная учеба», надрукавалі мае вершы. Асабліва здзівіла, што «Наш современник», напэўна, самы кансерватыўны рускі часопіс, таксама мяне надрукаваў. І таму я вельмі, па-руску кажучы, «трогательно» стаўлюся да сваіх перакладчыкаў.

А, напрыклад, паэта Аляксандра Яроменку я лічу геніем сучаснай рускай паэзіі:

В густых металлургических лесах,
где шел процесс создания хлорофилла,
сорвался лист. Уж осень наступила
в густых металлургических лесах.

Дзякуй Богу, што ён жыве. Праўда, у хоспісе...

— А што датычыцца сучаснай беларускай літаратуры... Каго вылучаеце?

— Каму я даваў сваю прэмію «Залатая літара», таго і вылучаю: Андрэй Федарэнка, Альгерд Бахарэвіч, Андрусь Горват.

— Чаго не хапае маладым беларускім літаратарам?

— Грошай. Ведаеце, гэта добры адказ. У грошай ёсць сутнасць: іх заўсёды не хапае. Вось вы спытайце, і ўсе пісьменнікі вам адкажуць: «Мы ж бедныя, а ганарары маленькія». Людзі (пісьменнікі не выключэнне) верачь у грошы. Маўляў, будуць грошы, і яны адразу ўсё напішуць.

— Але я, хутчэй, мела на ўвазе адмоўныя тэндэнцыі. Ці ў нас усё добра ў сучасным беларускім літаратурным працэсе?

— Ну пры ўмове, што мы атрымалі Нобелеўскую прэмію?

Я лічу, што, напрыклад, Салжаніцын атрымаў прэмію за Дастаеўскага. «Запіскі з мёртвага дома» — жудасны твор, напісаны Дастаеўскім. Калі японскі пісьменнік Акутагава яго прачытаў, то ён сказаў, што такой фантазіі няма ні ў аднаго японца. Ён не здагадаўся, што гэта гіперрэалістычны твор напісаны з натуры. Але Дастаеўскі ў выніку розных абставіны, не мог атрымаць таго сусветнага прызнання, якое атрымаў Салжаніцын. А Салжаніцын такога па якасці твора стварыць не змог. Ён проста пераказаў Дастаеўскага для больш нізкага ўзроўню, затое для больш шырокай публікі.

Таму я лічу, што Святлана Алексіевіч атрымала прэмію за Брыля, Калесніка, Адамовіча, якія прыдумалі жанр магнітафоннай літаратуры. Дакументальную фіксацыю, як у творы «Я з вогненнай вёскі». Калі аўтары пісалі гэтую кніжку, мой бацька, Вячаслаў Адамчык, працаваў рэдактарам. Трэба было адрэдагаваць матэрыял такім чынам, каб, напрыклад, узмацніць мову Адамовіча або дадаць больш фактаў у часткі, якія пісаў Брыль. Трэба было ўсё гэта зрабіць роўна, таму бацька сядзеў і перапісваў. То-бок я быў сведкам стварэння гэтай літаратуры. Адамовічу і Брылю проста не хапіла часу да Нобелеўскай прэміі. За іх яе атрымала Алексіевіч. Увогуле, за ўсю літаратуру нашай Беларусі.

— Ці шкодзіць беларускай культуры раз'яднанасць паміж літаратарамі, мастакамі, рэжысёрамі?

— Я лічу, што ўсё добра *(смяецца)*. Я вучыўся ў тэатральна-мастацкім інстытуце, і заўсёды ў нас быў канфлікт паміж мастакамі і артыстамі. Таму што артыст — гэта чалавек, які трымае паўзу. А мастак — гэта той, які гаворыць хутка і трымае рытм. Ну вось нарадзіліся мы такія: адны трымаюць паўзу, а іншыя — рытм. Мы ўсе розныя, не трэба нас змешваць.

— У адным з інтэрв'ю ў вас пацікавіліся наконт Беларускага свабоднага тэатра. І вы адказалі даволі сцісла. Ці змяніліся вашыя меркаванні?

— Іду па праспекце, сустракаю кіраўніка згаданага тэатра Колю Халезіна, ён мне кажа: «Слухай, у мяне ёсць магчымасць прывезці любога чалавека з замежжа ў Мінск. Вось каго назавеш, таго і запрашу». Я адказваю: «Ёсць такі драматург Том Стопард. Ты яго прывязі». Праходзіць час, мне тэлефануе Коля: «Я тут Стопарда прывёз. Ты прыйдзі з ім пагаварыць». — «А чаму я павінен з ім размаўляць?» — «Таму што ты павінен паказаць, якія мы разумныя».

Гэта адзіны раз, калі я быў у Свабодным тэатры: пагаварыць са Стопардам ды паказаць, якія мы разумныя. Я прыйшоў, мне Коля кажа: "Задавай сваё пытанне». Ну я і задаў. А Стопард тады ў мяне пытаецца: «Слухайце, а вы бераце грошы за свае пытанні?» — «Бывае, але зараз абсалютна бясплатна».

«Я адкажу на пытанне, але я здзівіўся, што вас гэта так хвалюе. Пытанне вымушае мяне чырванець».

А пытанне было такое: «Вы геніяльны драматург. І вы павінны распавесці гісторыю. У вас ёсць два артысты: Арлекін і П'еро. Праз каго вы будзеце расказваць гісторыю?»

Стопард абурыўся таму, што ён, постмадэрніст, павінен рабіць выбар. Я разбурыў сістэму каштоўнасцяў, прымусіў яго казаць, што Арлекін лепшы за П'еро. А ён як сапраўдны постмадэрніст павінен быў адказаць: «Ды мне ўсё адно».

— Якія культурныя мерапрыемствы, што адбываюцца ў Мінску, падаюцца вам найбольш цікавымі?

— На сённяшні дзень я са сваімі студэнтамі пайшоў бы ў Нацыянальны мастацкі музей, чытаць лекцыю, напрыклад, пра Жукоўскага. Таму што зараз такі хуткі, зменлівы і багаты на падзеі час, што хочацца мудрасці і цішыні.

Арына КАРПОВІЧ.

ЗАО «БЕЛРЕАЛИЗАЦИЯ» ОБЪЯВЛЯЕТ АУКЦИОН

Организатор торгов: **ЗАО «Белреализация»** (УНП 191113330), 220089, г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж паркинга, каб. 28, тел.: (8017) 298-53-53; (8029) 690 54 09.

Продавец: **Совместное общество с ограниченной ответственностью «Центральная продовольственная компания» (СООО «ЦПК»),** УНП 690576472, дело № 118-11Б/2020, Экономический суд г. Минска в лице антикризисного управляющего ИП Колотиловой Т.А., тел. +375 (29) 550-94-84.

Электронные торги в процедуре экономической несостоятельности (банкротства) будут проведены **21 декабря 2020 г. 09.00–16.00** на электронной торговой площадке BELTORGI.BY.

№ п/п	Лот №	Предмет торгов	Начальная цена предмета торгов, бел. руб., без НДС	Минимальная цена предмета торгов, бел. руб., без НДС
1	13176	Грузовой фургон-рефрижератор GAZ-3309 BELAVA-02, рег. знак АК 6274-5, 2011 г. в., кузов (рама) № Y39850000B0049143 X96330900B1001229, цвет – белый	7 000,00	6 930,00
2	13177	Грузовой фургон-рефрижератор GAZ-3309 BELAVA-02, рег. знак АК 6273-5, 2011 г. в., кузов (рама) № Y39850000B0049145 X96330900B0999016, цвет – белый	7 000,00	6 930,00
3	13178	Грузовой фургон-рефрижератор GAZ-3309 BELAVA-02, рег. знак АК 9996-5, 2011 г. в., кузов (рама) № Y39850000B0049115 330900B0995742, цвет – белый	5 200,00	5 148,00
4	13179	Грузовой фургон-рефрижератор GAZ-3309 BELAVA-02, рег. знак АК 3360-5, 2011 г. в., кузов (рама) № Y39850000B0049125 330900B0998233, цвет – белый	6 100,00	6 039,00
5	13180	Грузовой фургон изотермический GAZ-3309 KUPAVA-473800, рег. знак АМ 3270-5, 2012 г. в., кузов (рама) № Y3H473800C0062721 X96330900C1023587, цвет – белый	7 900,00	7 821,00
6	13181	Грузовой фургон изотермический GAZ-3309 KUPAVA-473800, рег. знак АМ 3271-5, 2012 г. в., кузов (рама) № Y3H473800C0062795 X96330900C1023568, цвет – белый	7 900,00	7 821,00
7	13182	Грузовой фургон изотермический GAZ-3309 BELAVA, рег. знак АМ 8987-5, 2013 г. в., кузов (рама) № 330900D1033192 Y39330900D0106089, цвет – белый	7 900,00	7 821,00
8	13183	Грузовой фургон-рефрижератор GAZ-3309 «BELAVA», рег. знак АМ 9089-5, 2013 г. в., кузов (рама) № Y39330900D0106088 330900D1033264, цвет – белый	7 900,00	7 821,00
9	13184	Грузовой фургон изотермический GAZ-3309 KUPAVA-473800, рег. знак АН 8793-5, 2013 г. в., кузов (рама) № Y39330900D0106065 X96330900C1026126, цвет – белый	7 900,00	7 821,00
10	13185	Грузовой фургон-рефрижератор GAZ-3309 KUPAVA-473800, рег. знак АО 2537-5, 2014 г. в., кузов (рама) № Y3H473800E0067659 X96330900E1048325, цвет – белый	7 100,00	7 029,00
11	13186	Грузовой фургон-рефрижератор GAZ-3309 KUPAVA-473800, рег. знак АО 2536-5, 2014 г. в., кузов (рама) № Y3H473800E0067658 X96330900E1048368, цвет – белый	9 200,00	9 108,00
12	13187	Грузовой фургон-рефрижератор GAZ-3309 KUPAVA-473800, рег. знак АО 2538-5, 2014 г. в., кузов (рама) № Y3H473800E0067660 X96330900E1048360, цвет – белый	9 200,00	9 108,00
13	13188	Грузовой фургон-рефрижератор GAZ-3309 KUPAVA-473800, рег. знак АО 2594-5, 2014 г. в., кузов (рама) № Y3H473800E0067812 X96330900E1048320, цвет – белый	9 200,00	9 108,00
14	13189	Седельный тягач Renault Premium 410, рег. знак АО 2767-5, 2008 г. в., кузов (рама) № VF624GPA000015144, цвет – белый	31 000,00	30 690,00
15	13190	Седельный тягач Renault Premium 410, рег. знак АН 1925-5, 2008 г. в., кузов (рама) № VF624GRA000016832, цвет – белый	31 000,00	30 690,00
16	13191	Седельный тягач MAN TGX 18.440 рег. знак АО 4493-5, 2012 г. в., кузов (рама) № WMA06XZZXCW173909, цвет – оранжевый	58 900,00	58 311,00
17	13192	Полуприцеп фургон-рефрижератор Krone SDP 27, рег. знак А 6920 В-5, 2004 г. в., кузов (рама) № WKESDR27041215277, цвет – зеленый	17 900,00	17 721,00
18	13193	Полуприцеп фургон-рефрижератор Montracon рег. знак А 4715 В-5, 2005 г. в., 23305, цвет – бело-синий	17 600,00	17 424,00
19	13194	Полуприцеп фургон-рефрижератор Montracon, рег. знак А 4714 В-5, 2005 г. в., кузов (рама) № 23308, цвет – бело-синий	17 600,00	17 424,00
20	13195	Грузовой фургон-рефрижератор MAN TGA 26.410, рег. знак АО 5455-5, 2003 г. в., кузов (рама) № WMAH20ZZZ4M374264, цвет – синий	35 900,00	35 541,00
21	13196	Грузовой фургон-рефрижератор Mercedes-Benz Atego 815, рег. знак АН 7133-5, 1999 г. в., кузов (рама) № WDB9702121K458947, цвет – бело-синий	16 400,00	16 236,00
22	13197	Грузовой фургон-рефрижератор Mercedes-Benz Atego 918, рег. знак АН 7541-5, 2003 г. в., кузов (рама) № WDB9700351K889047, цвет – белый	24 000,00	23 760,00
23	13198	Грузовой фургон-рефрижератор Mercedes-Benz Atego 818, рег. знак АН 6820-5, 2004 г. в., кузов (рама) № WDB9702121K962233, цвет – белый	24 000,00	23 760,00
24	13199	Грузовой фургон-рефрижератор Mercedes-Benz Atego 815, рег. знак АН 8451-5, 2005 г. в., кузов (рама) № WDB9700131L014976, цвет – белый	26 700,00	26 433,00
25	13200	Грузовой фургон-рефрижератор GAZ – C41R33 KUPAVA 47N800, рег. знак АО 6611-5, 2014 г. в., кузов (рама) № Y3H47N800F0068792 X96C41R33F1057875, цвет – серебристый	29 800,00	29 502,00
26	13201	Грузовой фургон-рефрижератор GAZ – C41R33 BELAVA-1522, рег. знак АР 0541-5, 2015 г. в., кузов (рама) № Y39152200F0094005 X96C41R33F1064114, цвет – серебристый	32 700,00	32 373,00
27	13202	Грузовой фургон-рефрижератор GAZ – C41R33 KUPAVA 47N800, рег. знак АО 6740-5, 2015 г. в., кузов (рама) № Y3H47N800F0069180 X96C41R33F1059414, цвет – серебристый	32 800,00	32 472,00
28	13203	Грузовой фургон-рефрижератор GAZ C41R13 KUPAVA 47N800, рег. знак АС 1047-5, 2018 г. в., кузов (рама) № Y3H47N800J0073119 X96C41R13J1093858, цвет – белый	38 200,00	37 818,00
29	13204	Грузовой фургон-рефрижератор GAZ C41R13 KUPAVA 47N800, рег. знак АТ 4067-7, 2018 г. в., кузов (рама) № Y3H47N800J0073172 X96C41R13J1093857, цвет – белый	38 200,00	37 818,00
30	13205	Грузовой фургон-рефрижератор GAZ C41R13 KUPAVA 47N800, рег. знак АТ 4023-7, 2018 г. в., кузов (рама) № Y3H47N800J0073174 X96C41R13J1093848, цвет – белый	38 200,00	37 818,00
31	13206	Грузовой фургон-рефрижератор GAZ – C41R13 KUPAVA 47N800, рег. знак АТ 4024-7, 2018 г. в., кузов (рама) № Y3H47N800J0073173 X96C41R13J1093853, цвет белый	38 200,00	37 818,00
32	13207	Грузовой фургон-рефрижератор GAZ – C41R33 KUPAVA 47N800, рег. знак АС 8693-5, 2018 г. в., кузов (рама) № Y3H47N800J0074190 X96C41R33J1100056, цвет – белый	38 800,00	38 412,00
33	13208	Машина для нарезки сыра STORM	15 300,00	15147
34	13209	Настольные весы Espera ES 2012	9 700,00	9603
35	13210	Погрузчик электрический TCM с зарядным устройством Япония	19 800,00	19602
36	13211	Поломоечная машина COMAC L 22B CB Италия	3 000,00	2970
37	13212	Самоходный электрический штабелер	5 000,00	4950

Местонахождение: п. 1-32 – Минская обл., Узденский р-н, аг. Слобода, п. 33-37 – Минский р-н, аг. Сеница. Телефон для ознакомления и осмотра +37529 698-53-18.

Для участия в торгах необходимо в срок с 21.11.2020 г. 09.00 по 18.12.2020 г. 17.00: 1) зарегистрироваться и подать заявку по выбранному лоту на участие в торгах на сайте **BELTORGI.BY**; 2) перечислить задаток по выбранному лоту на р/с BY33BPSB30121854590139330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», код BPSBBY2X, УНП 191113330, получатель – ЗАО «Белреализация».

Шаг торгов – 5 %, задаток – 10 % от начальной цены предмета торгов. Обременения отсутствуют. Организатор торгов вправе отказаться от их проведения не позднее, чем за 5 дней до даты проведения торгов. Торги проводятся при наличии не менее двух допущенных к участию в них участников. Победителем торгов признается лицо, предложившее наиболее высокую цену. Результаты торгов оформляются в виде протокола. Если заявка на участие в торгах подана только одним участником, торги признаются несостоявшимися. Предмет торгов продается претенденту на покупку при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов. Победитель торгов (претендент на покупку) обязан возместить сумму фактических затрат, связанных с организацией и проведением торгов, оплатить аукционный сбор, заключить договор купли-продажи в течение 5 календарных дней со дня проведения торгов. Срок оплаты предмета торгов – не позднее 10 календарных дней со дня проведения торгов.

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Речицкий завод «Термопласт» (продавец) в лице управляющего в деле о банкротстве Олейника П.С. извещает о проведении 3 декабря 2020 года открытого повторного аукциона со снижением начальной цены на 60 % по продаже имущества в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20, 2-й этаж

№ лота	Наименование предметов торгов	Начальная цена продажи имущества, без учета НДС (20 %), бел. руб.	Шаг аукциона – 5 %, бел. руб.	Сумма задатка, без учета НДС (20 %), бел. руб.
	Условие продажи: 1. Претендент на покупку (победитель) аукционных торгов самостоятельно и за свой счет проводит демонтаж, погрузку, транспортировку приобретенного на аукционе имущества. В случае нарушения целостности имущества Продавца при демонтаже и погрузке приобретенного имущества на Покупателя возлагается обязанность по приведению поврежденного имущества в первоначальное состояние. **2.** Лоты №№ 1, 2, 3, 8 расположены на земельном участке с кадастровым номером **324550100001000008** площадью **2,3400 га,** предоставлены **ОАО «Речицкий завод «Термопласт»** на праве постоянного пользования. Целевое назначение земельного участка: размещение промышленных объектов. После проведения аукциона Продавец уполномочивает покупателя в установленном законодательством порядке обратиться за осуществлением **необходимых действий, направленных на выделение и регистрацию земельных участков**, необходимых для обслуживания предметов аукциона, а также проведение государственной регистрации договора купли-продажи. Покупатель осуществляет регистрационные действия по выделению земельного участка в границах, определенных специализированными службами, согласованными с продавцом. Расходы по приведению в надлежащий вид всей необходимой документации, оформлению земельного участка, государственной регистрации договора купли-продажи и перехода права собственности на предмет аукциона возлагаются на покупателя. В связи с обеспечением возможности для каждого из образованных в результате раздела (выделения, деления) земельных участков беспрепятственных подъездов (подходов) для организации доступа к ним с целью содержания и обслуживания покупателями приобретенных зданий и сооружений в соответствии со ст. 268 ГК Республики Беларусь, ст.ст. 19,45 «Кодекса Республики Беларусь о земле» установить право ограниченного пользования чужим недвижимым имуществом (сервитут) на объекты недвижимости (земельные участки), через которые покупатели каждого из выставляемых на аукцион лотов после их приобретения имели бы доступ к ним с целью содержания и обслуживания приобретенных зданий и сооружений. **3.** В соответствии с действующим законодательством РБ (в части изменения подпункта 2.30 пункта 2 статьи 115 в Налоговом кодексе РБ с 1 января 2019 года) реализация имущества осуществляется без учета НДС 20 %. **Местонахождение лотов:** Гомельская обл., Речицкий р-н, г. Речица, ул. Чапаева, 57			
1	**Капитальное строение с инв. № 340/С-285190** общей площадью **614,6 кв. м,** назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование – **здание материального склада.** **Капитальное строение с инв. № 340/С-1847** общей площадью **580,7 кв. м,** назначение – здание административно-хозяйственное, наименование – **административное здание. Ограничение (обременение):** договор аренды № 4 от 09.10.2019 г., сроком действия по 08.10.2020 г., площадь сданная в аренду – **44,9 кв. м.** Канализационная сеть – 160,0 м (инв. № 11). Асфальтобетонное покрытие двора и дороги – 350,0 кв. м (инв. № 16). Забор железный с металлическими воротами – выделенная 1/6 часть ворот (инв. № 10). Система видеонаблюдения (инв. № 393)	**56 203,40**	2 810,17	5 620,34
2	**Капитальное строение с инв. № 340/С-299838** общей площадью **936,7 кв. м,** назначение – здание для переработки нефти и газа, производства химических веществ, резиновых и пластмассовых изделий, прочих неметаллических минеральных продуктов, наименование – **здание цеха для размещения линий по переработке полимерсодержащих отходов и выпуску предизолированных труб.** Забор железобетонный – 138,15 м. п. (инв. № 14). Канализационная сеть – 220,0 м (инв. № 11). Асфальтобетонное покрытие двора и дороги – 1 117,85 кв. м (инв. № 16). Экструзионная линия для производства PE-труб 75 с зоной дегазации и сменной сетки на трубы D 75,90,110,160,200,250 мм, ЛТМО – 90х30-75\160 (инв. № 385). Экструзионная линия производства напорных труб для газопроводов, многослойных труб, для отопления из полиэтилена D 50, 63, 75, 90, 110 мм (инв. № 397). Линия экструзионная для производства PE-RT трубы (5-слойной) с защитным кислородным слоем (инв. № 398). Принтер капелеструйный Willet-430 (инв. № 400-А). Забор железный с металлическими воротами – выделенная 1/6 часть ворот (инв. № 10)	**420 290,28**	21 014,51	42 029,03
3	**Капитальное строение с инв. № 340/С-285193**, общей площадью **357,6 кв. м,** назначение – здание специализированное для переработки нефти и газа, производства химических веществ, резиновых и пластмассовых изделий, прочих неметаллических минеральных продуктов, наименование – **здание производства полиэтиленовой пленки и полиэтиленовых труб № 1. Ограничение (обременение):** договор аренды № 1 от 29.01.2018 г., сроком действия по 15.09.2022 г., площадь, сданная в аренду, – **357,6 кв. м. Капитальное строение с инв. № 340/С-285196** общей площадью **642,2 кв. м,** назначение – здание для переработки нефти и газа, производства химических веществ, резиновых и пластмассовых изделий, прочих неметаллических минеральных продуктов, наименование – **здание производства ТНП № 2. Ограничение (обременение):** договор аренды № 1 от 29.01.2018 г., сроком действия по 15.09.2022 г., площадь, сданная в аренду, – **642,2 кв. м. Капитальное строение с инв. № 340/С-285192** общей площадью **275,0 кв. м,** назначение – здание многофункциональное, наименование – **здание бытовых помещений.** Линия для производства труб ЛТ-63х25 (инв. № 193). Асфальтобетонное покрытие двора и дороги – 350,0 кв. м (инв. № 16). Канализационная сеть – 160,0 м (инв. № 11). Забор железный с металлическими воротами – выделенная 1/6 часть ворот (инв. № 10)	**81 162,00**	4 058,10	8 116,20
8	**Капитальное строение с инв. № 340/С-285198** общей площадью **457,0 кв. м,** назначение – здание специализированное для переработки нефти и газа, производства химических веществ, резиновых и пластмассовых изделий, прочих неметаллических минеральных продуктов, наименование – **здание производства труб полиэтиленовых № 2.** Линия для производства труб 45-73 мм. ЛТМ-63х30 (инв. № 257). Забор железобетонный – 56,0 м п. (инв. № 14). Асфальтобетонное покрытие двора и дороги – 140 кв. м (инв. № 16). Забор железный с металлическими воротами – выделенная 1/6 часть ворот (инв. № 10)	**43 619,59**	2 180,98	4 361,96
9	Котел водогрейный КВ-400/95Т (инв. № 377), г. в. 2009, мощность 400 кВт. Котел водогрейный (инв. № 374), г. в. 2008	**3 640,00**	182,00	364,00
10	Теплотрасса (инв. № 12), г. в. 1984	**31 200,00**	1 560,00	3 120,00
11	Станок правильно-отрезной 1Д-162-01 (инв. № 331), г. в. 1992	**2 200,00**	110,00	220,00
12	Агломератор А02.00.00.000 (инв. № 358), г. в. 2004, мощность привода 15 кВт	**1 240,00**	62,00	124,00

Продавец: ОАО «Речицкий завод «Термопласт», ул. Чапаева, 57, 247500, Гомельская область, г. Речица. **Порядок ознакомления с имуществом осуществляется по контактному тел.** 8 (044) 554-10-33 – управляющий в деле о банкротстве Олейник Павел Станиславович. **Шаг аукционных торгов – 5 (пять) % от начальной цены предмета аукциона и не изменяется в течение всего аукциона.**

Для участия в аукционе необходимо:

1. Оплатить задаток на расчетный счет **Организатора торгов (ОАО «Гомельоблреклама»):** BY52 BLBB 3012 0400 0712 0400 1001, БИК BLBBBY2X, дирекция ОАО «Белинвестбанк» по Гомельской области, УНП 400071204, назначение платежа – задаток за участие в аукционных торгах по лоту № (задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления).

2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов можно **с 20 ноября 2020 г.** по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, каб. «Эксперт-Услуга» в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 16.00.

Прием заявлений для участия в аукционе **заканчивается 1 декабря 2020 г. в 16.00 включительно (предварительно по контактным телефонам Организатора торгов).** Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются. **Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за 5 (пять) дней до его проведения. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только единственным участником** (претендентом на покупку), объекты аукциона продаются этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на **5 (пять) %**. Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие. Неявка участника торгов на торги признается отказом от участия в торгах. В этих случаях сумма внесенного им задатка возвращается **Организатором торгов** в течение **5 (пяти) рабочих дней** со дня проведения торгов. Победителями торгов будут признаны участники, предложившие более высокую цену. Лица, являющиеся победителями торгов, обязаны: подписать протокол о результатах аукциона; произвести оплату за услуги (вознаграждение) по организации и проведению торгов в течение **5 (пяти) рабочих дней** с момента подписания протокола; заключить договор купли-продажи в течение **20 (двадцати) календарных дней** от даты подписания протокола о результатах аукциона; оплатить приобретаемое имущество согласно договору купли-продажи в течение **5 (пяти) календарных дней** с момента его подписания. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет исполнения обязательств по договору купли-продажи. Проводится аукцион в соответствии с Положением Открытого акционерного общества «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества и права на заключение договоров аренды нежилых помещений (их части) и с Законом РБ от 13.07.2012 № 415-З (ред. от 04.01.2014) «Об экономической несостоятельности (банкротстве)» ст. 127–129. Ранее опубликованное извещение о торгах размещено в газете «Звязда» от **21.03.2020 г. № 56 (29170). Порядок оформления участия в аукционе, в том числе документации, необходимой для регистрации участника торгов, порядок проведения аукциона размещены на официальном сайте Организатора торгов – www.expert-usluga.by или www.gomeloblreklama.by, раздел «Аукционы» и www.bankrot.gov.by.**

Дополнительная информация по контактным телефонам Организатора торгов: 8 (0232) 23-23-54, 23-23-56, 8 (029) 126-66-62.

РЕЗУЛЬТАТЫ ПРОВЕДЕНИЯ РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ «Включайтесь в игру»

Наименование рекламной игры: «Включайтесь в игру».

Территория проведения: Республика Беларусь.

Период проведения: с 10 августа 2020 года по 26 ноября 2020 года.

В рекламной игре приняли участие 509 человек.

Призовой фонд игры разыгран полностью.

Обладателями приза: мяч футбольный ADIDAS TEAM TRAINING PRO CZ2233 r5 стоимостью 50,04 (Пятьдесят) белорусских рублей 04 копейки стали:

1. Плоткин Олег Владимирович;
2. Сотников Сергей Александрович;
3. Белко Андрей Викторович;
4. Жигар Александр Геннадьевич;
5. Федорцов Константин Анатольевич;
6. Макута Егор Вячеславович;
7. Павленок Анастасия Олеговна;
8. Жданов Антон Валерьевич;
9. Марголин Владимир Валентинович;
10. Томилко Татьяна Александровна;
11. Церкевич Евгений Сергеевич;
12. Андрюшин Денис Александрович;
13. Андрущенко Денис Борисович;
14. Жилинский Александр Михайлович;
15. Сазоненко Андрей Сергеевич;
16. Абразовский Дмитрий Николаевич;
17. Каляда Дмитрий Викторович;
18. Таран Сергей Анатольевич;
19. Кириллова Ольга Исаковна;
20. Головешко Сергей Васильевич;
21. Григор Евгений Сергеевич;
22. Бондарь Марина Борисовна;
23. Долголев Анатолий Васильевич;
24. Шкраба Светлана Владимировна;
25. Винокуров Федор Олегович;
26. Козлов Виталий Сергеевич;
27. Бондарев Николай Николаевич;
28. Немцев Юрий Михайлович;
29. Мишина Анна Геннадьевна;
30. Марченкова Екатерина Сергеевна.

Обладателями приза: портативное зарядное устройство Xiaomi Mi Power Bank 2i 10000mAh/VXN4229CN стоимостью 48,96 (Сорок восемь) белорусских рублей 96 копеек стали:

1. Вежновец Игорь Анатольевич;
2. Мостыко Владимир Иосифович;
3. Стадник Николай Иванович;
4. Бондарчик Алёна Сергеевна;
5. Дрик Сергей Леонидович;
6. Артюшевский Денис Валерьевич;
7. Казак Алексей Иванович;
8. Юшковец Виктор Геннадьевич;
9. Морозова Марина Владимировна;
10. Михлюк Геннадий Станиславович;
11. Антонов Александр Святославович;
12. Воробьев Денис Сергеевич;
13. Каржицкий Кирилл Сергеевич;
14. Ткачук Юрий Владимирович;
15. Тихончук Владимир Константинович;
16. Дашкевич Олег Александрович;
17. Корбан Наталья Васильевна;
18. Счасный Владимир Петрович;
19. Богдановский Николай Владимирович;
20. Пранович Алексей Владимирович;
21. Васенда Михаил Николаевич;
22. Полудворанин Вадим Николаевич;
23. Мытько Анна Александровна;
24. Корзун Владимир Анатольевич;
25. Горбатенко Юрий Станиславович;
26. Пихцевич Виталий Витальевич;
27. Пронина Наталья Александровна;
28. Апальков Сергей Николаевич;
29. Орлов Игорь Владимирович;
30. Дудер Дмитрий Станиславович.

Обладателями приза: фитнес-браслет Xiaomi Mi Smart Band 4 (русская версия) стоимостью 84,00 (Восемьдесят четыре) белорусских рубля 00 копеек стали:

1. Черепович Виктор Николаевич;
2. Софейченко Андрей Игоревич;
3. Сластёнова Светлана Николаевна;
4. Толкачёв Сергей Владимирович;
5. Рабцевич Дмитрий Игоревич;
6. Красовский Михаил Викторович;
7. Снегурский Александр Петрович;
8. Крупенчик Дмитрий Александрович;
9. Боковой Юрий Геннадьевич;
10. Архипов Николай Михайлович.

Обладателями приза: наушники JBL Tune 120 TWS, цвет – черно-зеленый, стоимостью 180,00 (Сто восемьдесят) белорусских рублей 00 копеек + денежное вознаграждение в размере 5,98 (Пять) белорусских рублей 98 копеек стали:

1. Сотников Сергей Александрович;
2. Олейник Сергей Евгеньевич;
3. Руденко Дмитрий Филиппович;
4. Прутик Олег Николаевич;
5. Рулинский Дмитрий Александрович;
6. Козлов Алексей Викторович;
7. Ероховец Вячеслав Игоревич;
8. Богданович Ольга Петровна;
9. Ткачёв Игорь Викторович;
10. Юшковец Виктор Геннадьевич.

Обладателями приза: настольный футбол GS-ST-1339 стоимостью 450,00 (Четыреста пятьдесят) белорусских рублей 00 копеек + денежное вознаграждение в размере 46,32 (Сорок шесть) белорусских рублей 32 копейки стали:

1. Титов Руслан Игоревич;
2. Кирдан Ярослав Юрьевич;
3. Митько Олег Николаевич;
4. Ильюшенко Дмитрий Александрович;
5. Олейник Сергей Евгеньевич;
6. Земенков Андрей Сергеевич;
7. Гриб Федор Михайлович;
8. Тяпкин Михаил Михайлович;
9. Сенютич Наталья Александровна;
10. Рутковский Евгений Александрович.

Обладателями приза: игровая приставка Sony PlayStation 4 Slim 1TB + 3 игры/ PS719926108 (с подпиской на 3 месяца) стоимостью 999,96 (Девятьсот девяносто девять) белорусских рублей 96 копеек + денежное вознаграждение в размере 128,50 (Сто двадцать восемь) белорусских рублей 50 копеек стали:

1. Чекушев Валерий Александрович;
2. Наумович Артем Валерьевич;
3. Лукьянов Артём Дмитриевич;
4. Журо Вера Игнатовна;
5. Микрюков Виктор Борисович.

Обладателями приза: телевизор Samsung QE55Q80RAUXRU стоимостью 4 590,23 (Четыре тысячи пятьсот девяносто) белорусских рублей 23 копейки + денежное вознаграждение в размере 664,98 (Шестьсот шестьдесят четыре) белорусских рубля 98 копеек стал:

1. Милашевский Александр Анатольевич.

Организатором рекламной игры является Общество с ограниченной ответственностью «АМК «РЭПКА», УНП 191728827, Республика Беларусь, г. Минск, 220053, ул. Будславская, 2, оф. 11.

Свидетельство о государственной регистрации рекламной игры № 3831 от 03.08.2020 г., выданное Министерством антимонопольного регулирования и торговли Республики Беларусь.

Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры +375 29 726 90 08.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА ТОАО «ГРОДНО КУЛЬТТОРГ»

	Лот № 1	
Предмет торгов, краткая характеристика	**Капитальное строение, инв. № 400/С-152529** (склад), общей площадью 346,7 кв. м, кирпичное, 1960 г.п.; **капитальное строение, инв. № 400/С-135774** (благоустройство территории), общей площадью 96,5 кв. м, составные части и принадлежности: асфальтобетонное покрытие 24,0 кв. м, цементно-бетонное покрытие 72,5 кв. м, ограждение железобетонное 35,60 м, ограждение кирпичное 6,90 м; **линии электропередачи кабельной,** состоящей из: линии электропередачи кабельной АПВГ 3*2,5, линии электропередачи кабельной АВВГ 4*16	
Информация о земельном участке	Кадастровый номер 440100000001011667, площадь – 0,0825 га, назначение – для обслуживания здания склада, право постоянного пользования, в соответствии с генеральным планом г. Гродно объект расположен в производственной и коммунально-складской зоне	
Местонахождение имущества	Гродненская обл., г. Гродно, ул. Победы, д. 22Б	Обременения: часть площадей сдается в аренду: инв. № 400/С-152529 (15,0 кв. м – по 30.06.2022 г.)
Начальная цена с учетом НДС: 186 323,42 рубля		Задаток (1 %) – 1 863,00 рубля
Сведения о продавце: ТОАО «Гродно Культторг», г. Гродно, ул. Пушкина, 37А, тел. 8 (0152) 568291		
Сведения об организаторе торгов и номер счета для перечисления задатка: Гродненское областное учреждение финансовой поддержки предпринимателей, г. Гродно, ул. Мицкевича, 8, тел. 8(0152) 621632, номер счета BY65BLBB30150500481906001002 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской обл., код BLBBBY2X, УНП 500481906		
Срок заключения договора купли-продажи: в течение 10 дней с момента проведения аукциона. Оплата в течение 30 (тридцати) календарных дней с момента заключения договора купли-продажи		
Торги состоятся 21 декабря 2020 года в 12.00 по адресу: г. Гродно, ул. Мицкевича, 8		
Срок подачи документов	**по 15 декабря 2020 года включительно до 16.00 по адресу: г. Гродно, ул. Мицкевича, 8**	
Условия участия и порядок проведения аукциона размещены на сайте www.fincentr.by. Тел. для справок 8 (0152) 621632		

ИЗВЕЩЕНИЕ О СНЯТИИ ОБЪЕКТОВ С ТОРГОВ

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) сообщает о снятии с аукциона, назначенного на **15.12.2020,** имущества КУП «Слуцк-Восток»:

лота № 2 (магазин № 39, инв. № 640/D-69433, г. Слуцк, ул. Гагарина, 7-61);

лота № 4 (помещение магазина, инв. № 640/D-70034, г. Слуцк, ул. Социалистическая, 142-60).

Предыдущее извещение опубликовано в газете «Звязда» от 09.11.2020 г.

УНН 600392961

ИЗВЕЩЕНИЕ (ИНФОРМАЦИЯ) О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Государственное предприятие «МГЦН» извещает о проведении 18 декабря 2020 г. аукционных торгов по продаже права заключения договоров аренды имущества, в рамках 295-го открытого аукциона по продаже права заключения договоров аренды капитальных строений (зданий, сооружений), изолированных помещений, машино-мест, их частей, находящихся в государственной собственности (далее – имущество)

№ предмета аукциона	Местонахождение имущества	Площадь (кв. м)	Размер коэффициента к базовой ставке арендной платы или размер арендной платы	Начальная цена права заключения договора аренды имущества (руб.)	Целевое использование имущества	Сумма задатка (руб.)	Наименование имущества, его характеристика, необходимые условия аренды и иные сведения
Арендодатель – УП «Жилье», тел. +375 (177) 76 85 32							
60	Минская обл., Борисовский р-н, г. Борисов, ул. Демина, 2	139,2	1,0 – под производство продукции (за исключением распиловки, строгания и пропитки древесины и ее реализации субъектам малого и среднего предпринимательства); 1,0 – под склад площадью не менее 100 кв. м; 3,0 – под иные цели	621,18	Под офис, склад, организацию торговли непродовольственной и (или) продовольственной группами товаров, оказание услуг, производство	62,10	Помещения в одноэтажном здании блока вспомогательных служб. Имеется естественное освещение. Отсутствуют отопление, водоснабжение и канализация. Имеется возможность подключения электроэнергии. **Срок аренды – 3 года** (29*)
	29 Помещение обременений не имеет. Необходимые условия: заключение договоров на вывоз твердо-бытовых отходов, на снабжение электрической энергией; на пользование тепловой энергией в горячей воде; на отпуск воды и прием сточных вод.*						
61	Минская обл., Борисовский р-н, г. Борисов, ул. Максима Горького, 75-85	40,6	1,0	181,18	Под офис, административные цели, для организации торговли непродовольственной и (или) продовольственной группами товаров, предоставление услуг (за исключением ритуальных услуг и по пользованию залами игровых автоматов и компьютерных игр, физкультурно-оздоровительной деятельности), склад	18,10	Три помещения с естественным освещением (15,4 кв. м, 13,9 кв. м и 11,3 кв. м) в подвале пятиэтажного жилого дома. Имеются отопление, водопровод, канализация. Санузел и вход совместно с другими арендаторами. Горячая вода отсутствует. Электроснабжение отсутствует, но имеется возможность подключения к нему. **Срок аренды – 3 года** (30*)
	30 При необходимости арендатора строительно-монтажные работы, ремонтно-восстановительные работы осуществляются арендатором собственными силами за счет собственных средств без последующего возмещения затрат. Необходимые условия: после заключения договоры на вывоз твердых бытовых отходов, снабжение электрической энергией, пользование тепловой энергией в горячей воде, отпуск воды и прием сточных вод, а также застраховать сдаваемое в аренду недвижимое имущество за счет средств арендатора в пользу арендодателя*						

Договор аренды заключается сроком на пять лет, если иное не указано в настоящем извещении.

Организатор аукциона – государственное предприятие «МГЦН», г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 10, тел. + 375 (17) 360 42 22.

Аукцион состоится 18 декабря 2020 г. в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 7 (зал аукционов).

Прием документов и консультации по вопросам участия в аукционе осуществляются **с 18 ноября 2020 г. по 14 декабря 2020 г. включительно** в рабочие дни с 9.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.30) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6. Заявления на участие в аукционе, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Ответственность за достоверность сведений, указанных в документах, представленных для участия в аукционе, несут лица, их подавшие.

Порядок оформления участия в аукционе

К участию в аукционе допускаются юридические или физическое лица, в том числе индивидуальные предприниматели, внесшие в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе, на указанный текущий расчетный счет сумму задатка по соответствующему предмету аукциона, подавшие организатору аукциона в указанный в извещении срок заявление на участие в торгах с приложением всех необходимых документов, заключившие с организатором аукциона соглашение о правах, обязанностях и ответственности сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (далее – соглашение), зарегистрированные в журнале регистрации заявлений на участие в торгах и получившие билеты участников аукциона с указанием порядковых номеров, под которым данные лица зарегистрированы.

При этом лицо, желающее принять участие в аукционе:

- уплачивает задаток по соответствующему предмету аукциона на расчетный счет BY15 BLBB 3012 0190 3985 8300 1001 в ЦБУ № 527 ОАО «Белинвестбанк» г. Минск, БИК BLBBBY2X, получатель – государственное предприятие «МГЦН», УНП 190398583, назначение платежа – задаток для участия в аукционе № 295 от 18.12.2020 по предмету аукциона № ___;

- подает организатору аукциона заявление на участие в аукционе (бланк заявления можно получить у организатора аукциона) с приложением следующих документов:

юридическое лицо – резидент Республики Беларусь:

копии документа, подтверждающего государственную регистрацию юридического лица;

копии платежного поручения о перечислении задатка на текущий (расчетный) счет организатора аукциона;

юридическое лицо – нерезидент Республики Беларусь:

легализованной в установленном порядке копии учредительных документов и выписки из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена не ранее чем за 6 месяцев до даты подачи заявления на участие в аукционе) или иного эквивалентного доказательства юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения;

копии платежного поручения либо иного документа о перечислении задатка на текущий (расчетный) счет организатора аукциона;

индивидуальный предприниматель:

копии документа, подтверждающего государственную регистрацию индивидуального предпринимателя;

копии платежного поручения о перечислении задатка на текущий (расчетный) счет организатора аукциона;

физическое лицо – копии платежного документа о перечислении задатка на текущий (расчетный) счет организатора аукциона;

- заключает с организатором аукциона соглашение, бланк которого можно получить у организатора аукциона.

При подаче заявления на участие в аукционе с прилагаемыми документами и заключении соглашения физическое лицо, индивидуальный предприниматель предъявляют организатору аукциона документ, удостоверяющий личность, а представитель физического лица, индивидуального предпринимателя, юридического лица предъявляет организатору аукциона оригинал доверенности (документ, подтверждающий полномочия должностного лица), документ, удостоверяющий личность.

Порядок определения победителя аукциона

Аукцион проводится в порядке, предусмотренном Положением о порядке проведения аукционов по продаже права заключения договоров аренды капитальных строений (зданий, сооружений), изолированных помещений, машино-мест, их частей, находящихся в государственной собственности, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.08.2009 № 1049 (далее – Положение).

Перед началом аукциона организатор аукциона проводит заключительную регистрацию лиц, допущенных к участию в аукционе. Заключительная регистрация представляет собой замену организатором аукциона билетов участников аукциона на аукционные номера, под которыми участники аукциона будут участвовать в аукционе. После проведения аукциона участники аукциона обязаны вернуть эти номера организатору аукциона.

Аукцион проводит аукционист, определяемый организатором аукциона. Аукцион начинается с оглашения аукционистом правил проведения аукциона, шага аукциона. Шаг аукциона устанавливается аукционистом в пределах от 5 до 15 процентов от предыдущей цены предмета аукциона, названной аукционистом.

Аукцион по каждому предмету аукциона начинается с объявления аукционистом наименования, места нахождения, краткой характеристики недвижимого имущества, право заключения договора аренды которого выставляется на аукцион, начальной цены, срока, на который будет заключен договор аренды. После оглашения данной информации аукционист в соответствии с шагом аукциона объявляет первую цену предмета аукциона. Не допускается продажа предмета аукциона по начальной цене. Аукцион продолжается до тех пор, пока по новой объявленной аукционистом цене аукционный номер поднимет только один участник аукциона. Аукционист трижды называет цену, по которой продан предмет аукциона, и объявляет о продаже данного предмета аукциона, а также сообщает номер участника аукциона, выигравшего аукцион по данному предмету аукциона (далее – победитель аукциона).

Обязанности победителя аукциона (лица, приравненного к победителю аукциона):

подписать протокол о результатах проведения аукциона в день его проведения;

в течение 3 рабочих дней со дня проведения аукциона в установленном порядке перечислить на текущий (расчетный) счет арендодателя сумму, за которую продан предмет аукциона, за вычетом внесенной им суммы задатка;

в течение 3 рабочих дней со дня проведения аукциона возместить организатору аукциона затраты на его организацию и проведение (информация о затратах доводится до сведения участников перед началом аукциона);

в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона заключить с арендодателем договор аренды имущества.

Размер штрафа, уплачиваемого участником аукциона и (или) его победителем (приравненным к нему лицом) в случаях, предусмотренных законодательством и соглашением, составляет 99 (девяносто девять) базовых величин на дату проведения аукциона.

Дополнительная информация:

базовая арендная величина (БАВ) с 01.10.2020 составляет 17,85 рубля;

возможность осмотра имущества, право заключения договора аренды которого выставлено на аукцион, обеспечивает арендодатель;

организатор аукциона настоятельно рекомендует лицам, желающим участвовать в аукционе, уточнить у арендодателя возможность использования объекта под планируемые виды деятельности (в том числе с учетом требований санитарных и противопожарных норм), размеры арендной платы и коммунальных платежей, а также ознакомиться с проектом договора аренды имущества;

юридические лица и индивидуальные предприниматели производят оплату задатка исключительно платежным поручением;

при отсутствии у лица, желающего участвовать в аукционе, текущего (расчетного) счета в учреждении банка, он должен быть открыт до подачи заявления на участие в аукционе и указан в заявлении;

организатор аукциона в течение 5 рабочих дней со дня его проведения возвращает участникам аукциона, за исключением случаев, предусмотренных Положением, внесенные ими задатки (сумма задатка, внесенного победителем аукциона, засчитывается при оплате им стоимости предмета аукциона);

договор аренды по результатам аукциона может быть заключен исключительно с участником аукциона, ставшим победителем (приравненным к нему лицом), заключение договора аренды, целевое назначение которого предполагает осуществление предпринимательской деятельности, с субъектом, который в силу законодательства не может осуществлять названную деятельность, не допускается.

Телефоны для справок: отдел аукционов – +375 (17) 360 42 22, бухгалтерия – + 375 (17) 366 36 58, отдел аренды – + 375 (17) 373 47 29.

Извещение о проведении аукциона размещено на сайтах: организатора аукциона – **www.mgcn.by** (раздел «Аукционы на право аренды помещений»); Минского городского исполнительного комитета – **www.minsk.gov.by** (раздел «ПРОДАЖА/АРЕНДА»); Минского областного исполнительного комитета – **www.minsk-region.gov.by;** Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь – **www.gki.gov.by** (раздел «ПРОДАЖА/АРЕНДА ИМУЩЕСТВА»).

СКАНВОРД

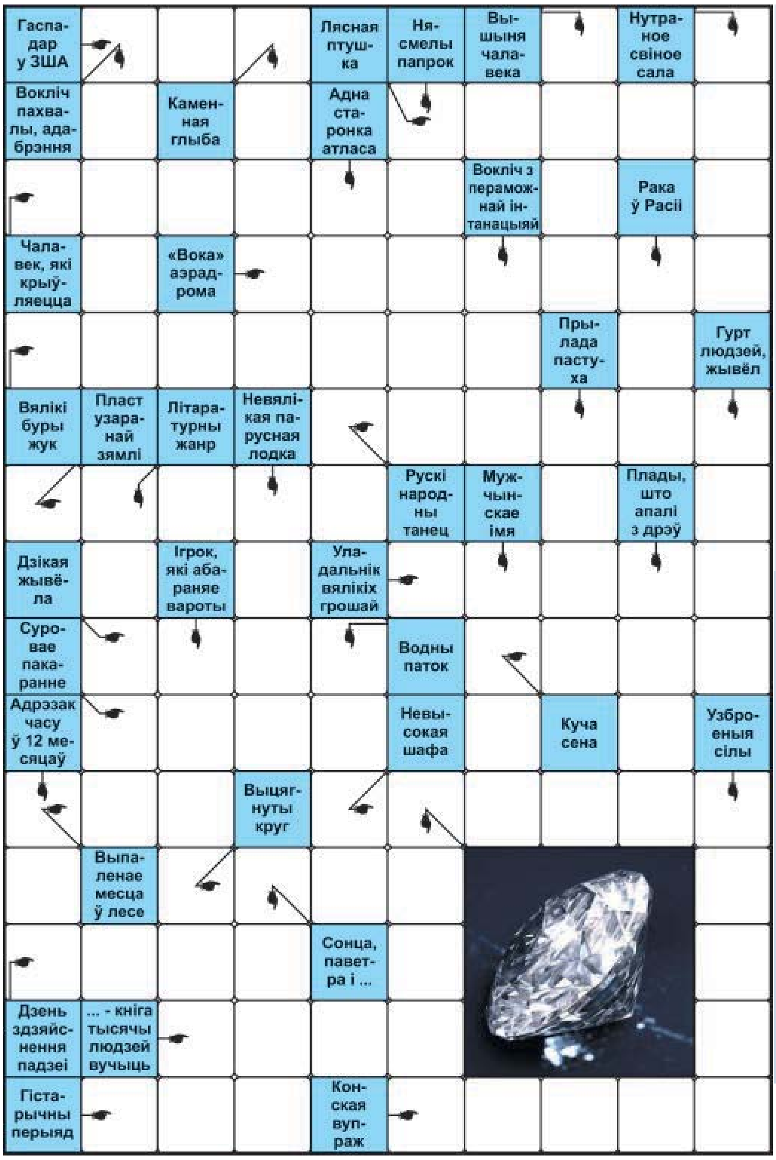

ПРАВЕРЦЕ, КАЛІ ЛАСКА, АДКАЗЫ

Па гарызанталі: Бос. Дрозд. Ламака. Лакатар. Насарог. Трапак. Скіба. Багач. Звер. Капа. Кара. Гар. Камода. Авал. Дата. Адна. Эра. Збруя. **Па вертыкалі:** Брава. Скала. Рост. Здор. Дакор. Карта. Ага. Ака. Пуга. Куча. Казка. Буер. Акім. Апад. Варатар. Рака. Год. Алмаз. Армія. Вада.

Склаў
Юрый ФАЛІНСКІ,
г. Мінск.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	8.47	17.03	8.16
Віцебск —	8.42	16.47	8.05
Магілёў —	8.37	16.53	8.16
Гомель —	8.27	16.56	8.29
Гродна —	9.01	17.20	8.19
Брэст —	8.55	17.27	8.32

Месяц

Маладзік 15 лістапада.
Месяц у сузор'і Вадаліва.

Імяніны

***Пр.** Валерыя, Кірылы, Міхаіла, Фёдара, Фядота, Яўгена.*
***К.** Анастасіі, Эдзіты, Анатоля, Феліксa.*

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

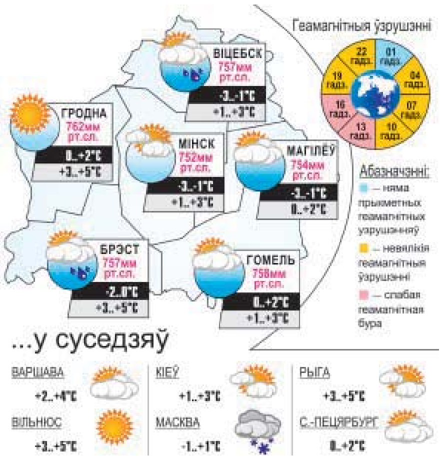

Даты | Падзеі | Людзі

20 ЛІСТАПАДА

У краіне

1855 год — нарадзілася (Гродна) Міхаліна Стэфаноўская, біёлаг, фізіёлаг, член-карэспандэнт Польскай акадэміі навук.

1910 год — нарадзіўся (цяпер Ваўкавыскі раён) Мікалай Іванавіч Абрамчук, Герой Савецкага Саюза.

1935 год — нарадзіўся Мікалай Афанасьевіч Апіёк, тэатральны мастак, заслужаны дзеяч мастацтваў Беларусі.

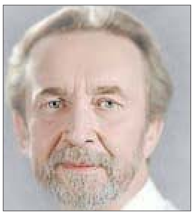

1950 год — нарадзіўся Аляксандр Леанідавіч Ткачонак, акцёр, народны артыст Беларусі. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі.

2010 год — Мінск стаў сталіцай VIII Міжнароднага дзіцячага песеннага конкурсу «Еўрабачанне-2010». Творчае спаборніцтва юных артыстаў з 14 краін назіралі не толькі 17 тысяч гледачоў у комплексе «Мінск-Арэна», але і тэлевізійная аўдыторыя 20 краін.

У свеце

1880 год — нарадзіўся Міхаіл Міхайлавіч Клімаў, рускі акцёр, народны артыст СССР.

1925 год — нарадзілася Мая Міхайлаўна Плісецкая, расійская артыстка балета, балетмайстар, народная артыстка СССР, Герой Сацыялістычнай Працы. У 1943—1990 гадах — салістка Вялікага тэатра ў Маскве. У 1983—1984 гадах — мастацкі кіраўнік балетнай трупы Рымскага опернага тэатра, у 1988—1990 гадах — у Мадрыдзе. Як балетмайстар яна паставіла балеты «Ганна Карэніна», «Чайка». З поспехам здымалася на тэлебачанні і ў кіно. Лаўрэат Ленінскай прэміі, прэміі Ганны Паўлавай.

1945 год — пачаўся Нюрнбергскі працэс над галоўнымі фашысцкімі злачынцамі. Працэс праводзіў Міжнародны ваенны трыбунал, створаны Лонданскім пагадненнем паміж СССР, ЗША, Францыяй і Вялікабрытаніяй, да якога далучылася яшчэ 19 дзяржаў.

Так гаварыў...

БЕНДЖАМІН ФРАНКЛІН:

«Не выпраўленне памылкі, а ўпартасць у адстойванні яе губіць гонар любога чалавека ці арганізацыі людзей».

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Рэгістрацыйнае пасведчанне нумар 2 ад 17 лютага 2009 года, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Дырэктар — галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

ТЭЛЕФОНЫ Ў МІНСКУ: прыёмнай – 311 17 13 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 311 17 44, маркетынгу — 263 66 73, бухгалтэрыі — 311 17 16.

прыём рэкламы тэл./факс: 311 17 27, e-mail: reklama@zviazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

www.zviazda.by

e-mail: info@zviazda.by (для зваротаў): zvarot@zviazda.by

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.

Тыраж 14.804. Індэкс 63850. Зак. № 3520.

Нумар падпісаны ў 19.30 19 лістапада 2020 года.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12